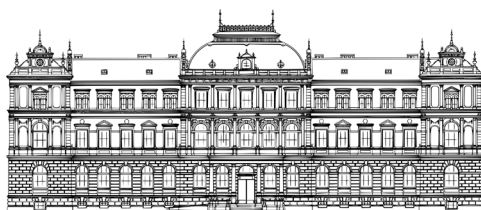

VÝROČNÍ ZPRÁVA

**Jihočeského muzea v Českých Budějovicích
za rok 2020**

České Budějovice
2021

Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích, Dukelská 1, 370 51 České Budějovice
Tel.: 391 001 531
<https://www.muzeumcb.cz>
E-mail: muzeumcb@muzeumcb.cz

ISBN: 978-80-7646-013-3

Zřizovatelem Jihočeského muzea v Českých Budějovicích je Jihočeský kraj.

Jihočeský kraj

ÚVODNÍK ŘEDITELE MUZEA

Začátek roku nenaznačoval, jaké nečekané události přinesou pro návštěvníky i zaměstnance Jihočeského muzea následující měsíce. Do 5. ledna byla otevřena adventní a vánoční výstava „V půlnoční hodinu anděl se zjevuje.“ Výstava byla díky lidovým tvůrcům obohacena živým řemeslem a jako v každém roce velmi dobře navštívena. Pak již vše směřovalo k hlavnímu bodu roku 2020, kterým pro nás bylo slavnostní otevření „Stálé přírodovědné, archeologické a národopisné expozice v historické budově Jihočeského muzea v Českých Budějovicích.“ Nová stálá expozice byla realizována v rámci IROP a spolufinancována Evropským fondem pro regionální rozvoj a státním rozpočtem České republiky. Projekt nesl registrační číslo CZ.06.3.33/0.0/0.0/16_026/0001714 a byl rovněž významně finančně podpořen Jihočeským krajem, zřizovatelem Jihočeského muzea v Českých Budějovicích.

Stálá expozice byla fyzicky dokončena již v prosinci roku 2019. Včetně přípravy a vlastní realizace představovala více než 3 roky práce mnoha zaměstnanců Jihočeského muzea, externích spolupracovníků a dodavatelů. Slavnostního otevření se zúčastnil náměstek pro kulturu Pavel Hroch, vedoucí zřizovatelského Odboru kultury a památkové péče Mgr. Patrik Červák, vedoucí Oddělení kultury a ZO Mgr. František Chrastina a ostatní pracovníci KÚ JK, kteří nám s realizací projektu velmi pomáhali, např. při zadávání veřejných zakázek.

Přítomni byli i představitelé Statutárního města České Budějovice vedeni náměstkem Mgr. Jurajem Thomou. Přítomen byl rovněž i zástupce poskytovatele dotace z CRR pro Jihočeský kraj, kde nepřítomnou paní ředitelku Ing. Naďu Burešovou zastupoval její zástupce Ing. Petr Bouška.

Projektanty stálé expozice byli Mag. arch. Milena Benes a Ing. arch. Hynek Fetterle. Velké poděkování zaznělo ve směru k poskytovateli a zprostředkovateli dotace MMR ČR a jeho organizačním složkám, které se na administraci dotace podílely. Děkováno bylo rovněž Jihočeskému kraji a KÚ-JK

Novou stálou expozici v Jihočeském muzeu slavnostně otevřeli: zleva: ředitel muzea František Štangl, náměstek pro kulturu Pavel Hroch, vedoucí zřizovatelského Odboru kultury a památkové péče Patrik Červák a vedoucí Oddělení kultury a ZO František Chrastina.

za předfinancování a kofinancování projektu a organizační podporu a pomoc. Za vedení a řízení projektu si velké poděkování zasloužila rozvojová agentura RERA a.s. zastoupená ředitelem Ing. Tomášem Cílkem a Ing. Martinou Duškovou Bremlou, která měla projekt na starost. Poděkováno bylo rovněž pracovním JČM Heleně Bürgerové a Ing. Veronice Paxové za organizační a ekonomické vedení projektu.

Děkováno bylo rovněž i dalším pracovníkům Jihočeského muzea. Za podporu při realizaci Terezii Fojtlové a všem dalším do projektu zapojeným zaměstnancům JČM a externím spolupracovníkům. Za přírodovědnou část expozice Mgr. Miroslavu Beranovi, Mgr. Zdeňku Kletečkovi, Ing. Martinu Lepšímu, Ph.D., Mgr. Václavu Mikešovi a Mgr. Sandře Venclové. Za archeologickou část expozice doc. PhDr. Ondřeji Chvojkovi, Ph.D., Mgr. Zuzaně Thomové, PhDr. Petru Zavřelovi, Ph.D. a technikům a konzervátorům Archeologického oddělení. Za národopisnou část expozice bylo děkováno Mgr. Alexandře Khadka a PhDr. Haně Soukupové. Za přípravu edukačních programů a edukačních koutků Mgr. Lukáši Faktorovi, Mgr. Haně Hojerové, Mgr. Andree Netrvalové a Miroslavě Sloupové. Poděkování vyzdvihlo i ohromné množství práce, kterou odvedli náš pracovník IT Bc. Martin Dvořák a náměstkyně ředitele Mgr. Helena Stejskalová. Poděkování si samozřejmě zasloužili i pracovníci a pracovnice Provozně technického oddělení a ostatní zapojení pracovníci Jihočeského muzea v Českých Budějovicích.

Děkováno bylo rovněž dodavatelům. Firmě M plus, spol. s r.o. zastoupené JUDr. Soukupovou, JUDr. Bryndou a panem Sýkorou, která dodávala konstrukce. Firmě REVYKO spol. s r.o. zastoupené Ing. Kostkou a panem Kratochvílem, jako dodavateli vitrín. Firmě BENT s.r.o. zastoupené Ing. Malčákem a panem Litvanem, která dodávala IT techniku, projekční techniku a multimediální obsahy. Za multimediální prezentace bylo rovněž děkováno firmě Geo-cz s.r.o. zastoupené Ing. Šindelářem. Za grafiku pak firmě ACTPRO s.r.o. a firmě Hruška reklama.

Poděkováno bylo rovněž všem dodavatelům modelů, dioramat a konstrukcí, což byli zejména ACTPRO s.r.o., Jiří Drhovský ml., Jiří Fikar, Michal Jakubec, Mgr. Jiří Kmošek, Miloslav Kocmich,

Slavnostní charakter otevření nové expozice umocnilo hudební vystoupení žesťového kvintetu českobudějovické konzervatoře.

Vernisáž nové stálé expozice v Jihočeském muzeu. Poděkování patřilo také architektce Mileně Benes.

Ing. Zdeněk Korbela, Mgr. Nela Korbelová, Jaroslav Petýrek, PB model s.r.o., Ing. Čeněk Roubal, Markéta Stormová a Zámecká kamnářská manufaktura, s.r.o.

Jak už jsem výše uvedl, vlastní projekt byl připravován před více než třemi lety a celkové projektové náklady se pohybovaly ve výši cca 30 mil. Kč. Bylo pro nás velkou radostí a potěšením, že projekt obdržel v XVIII. ročníku soutěže Gloria musaealis 2019 v konkurenci 40 přihlášených projektů hlavní cenu v kategorii Muzejní výstava roku, kterou jsme si měli tu čest převzít 6. října v Obecním domě v Praze. Byla to pro nás všechny nesmírná radost a velké ocenění.

Ale to jsem poněkud předběhl. V pátek 14. února jsme zahájili další tradiční součást našich výstavních plánů, výstavu orchidejí a sukulentů. Výstavu opět zhlédlo více než 7 000 nadšených a potěšených návštěvníků a my jsme předpokládali, že stejně úspěšný bude i celý rok 2020.

Na 20. března bylo naplánováno otevření tradiční Velikonoční výstavy, ale toho jsme se již nedočkali. Výstava byla připravena, ale pozastavena. Po celém světě, v celé Evropě a stejně tak i v České republice se rozběhla pandemie covid-19 a od 13. března bylo Jihočeské muzeum pro veřejnost uzavřeno.

Ve spolupráci s Alšovou jihočeskou galerií, Odborem kultury a památkové péče KÚ-JK a Asociací muzeí a galerií ČR mělo být Jihočeské muzeum v ČB v pátek 15. května hostitelem Národního zahájení Festivalu muzejních nocí roku 2020. Pro národní zahájení jsme připravili dvě zásadní výstavy. Výstavu Kouzlo sběratelství jsme slavnostně otevřeli 12. května. K výstavě, ve které se prezentují skutečně mimořádné zápůjčky chladných a palných zbraní, zbrojí a dalších uměleckých předmětů ze soukromých i veřejných sbírek, byla vydána reprezentativní publikace a katalog. Další výstavou původně naplánovanou k Národnímu zahájení Festivalu muzejních nocí byla výstava Lanna – monumenty století, kterou jsme připravili ve spolupráci s českobudějovickou agenturou NEBE.

Na výstavě, otevřené 26. května, byly prezentovány stavitelské počiny firem založených a vedených Vojtěchem Lannou st. a Vojtěchem Lannou ml., význam rodu pro lodní a železniční dopravu, úpravu a splavňování vodních toků, mostní stavitelství, rozvoj hutnictví železa na Kladně a další obory podnikání v českých zemích. Prezentováno bylo i sběratelství a mecenášství Vojtěcha Lanny ml., a to zejména

zápůjčkou uměleckých předmětů z Uměleckoprůmyslového muzea v Praze a obrazů prezentujících stavitelskou činnost firmy, které nám zapůjčilo Muzeum hlavního města Prahy. Od rakouské televize ORF jsme měli zapůjčený velmi pěkně zpracovaný dokumentární film o rodině Lanna, který byl opatřen českými titulky. Prezentován byl rovněž model tzv. Vojtěšské huti z Kladenska, model přední části vltavského šifru, model korečkového rypadla zapůjčený z Národního technického muzea v Praze a replika vozu koněspřežné železnice pro dopravu soli z rakouského Rainbachu. Připraveni jsme byli dobře, ale jak říká staré české přísloví: „Člověk míní a pán Bůh mění.“ Národní zahájení v Českých Budějovicích bylo zrušeno a výstavy a stálé expozice pak byly od 12. října do konce roku 2020 zcela nebo částečně uzavřeny.

Na konci listopadu byly otevřeny dvě výstavy: vánoční výstava „Ten vánoční čas dočkali jsme zas“ a výstava uspořádaná k výročí Národopisného sdružení při Jihočeském muzeu „S tím se musí něco udělat – 95 let Národopisného sdružení.“

Přes všechna omezení a komplikace navštívilo výstavy a expozice v hlavní budově Jihočeského muzea v Českých Budějovicích přes 30 tisíc návštěvníků.

Navzdory vládním protiepidemickým opatřením byl rok 2020 velmi úspěšný pro Památník Jana Žižky v Trocnově. Na konci května došlo k předání staveniště Archeoskanzenu Trocnov firmě S-B s.r.o. ze Sedlčan, která uspěla ve výběrovém řízení, a byla zahájena vlastní stavba Archeoskanzenu. Ve ztížené situaci vládních restrikcí a omezení byla velmi hojně navštěvována trocnovská stálá expozice. Na Trocnovské slavnosti, které zahajovala hejtmanka Jihočeského kraje Mgr. Ivana Stráská, její náměstek Pavel Hroch a prof. Petr Čornej, autor publikace oceněné hlavní cenou Magnesia Litera 2020 Jan Žižka: Život a doba husitského válečníka, přišlo na 5 tisíc návštěvníků. Mohli jsme se radovat alespoň z toho, že trocnovský areál navštívilo v roce 2020 na 22 tisíc návštěvníků.

Vzhledem k tomu, že Jihočeské muzeum bylo v průběhu roku 2020 dlouhou dobu nuceně uzavřeno, řešili jsme také změny pracovních náplní zaměstnanců. Velké množství z nich se zapojilo do digitalizace karet sbírkových předmětů. Další prováděli údržbové práce, pracovali na virtuálních prohlídkách, digitálních aplikacích, edukačních programech a dalších záležitostech spojených s muzejním provozem.

Ing. František Štangl
ředitel

SBÍRKOTVORNÁ ČINNOST

V roce 2020 přibyla do sbírek Jihočeského muzea díky sbírkotvorné činnosti odborných pracovníků řada nových sbírkových předmětů. Zapsáno bylo celkem 20 973 kusů nových sbírkových předmětů, zapsaných v chronologické evidenci celkem pod 361 přírůstkovými čísly. Z toho bylo získáno: sběrem 20 469 kusů předmětů, koupí 402 kusů předmětů a darem 102 kusů předmětů.

Na sbírkotvorné činnosti se podílela všechna níže uvedená oddělení, která se řídila dlouhodobými sbírkotvornými koncepcemi: archeologické oddělení, oddělení knihovny, přírodovědné oddělení a oddělení společenských věd.

ARCHEOLOGICKÉ ODDĚLENÍ

Záchrannými, předstihovými a badatelskými archeologickými výzkumy v rámci hospodářských smluv, grantů a odborných projektů byl do sbírek získán materiál ze 127 archeologických akcí na území Jihočeského kraje v počtu 14 120 ks nálezů, zejména keramiky, kostí, kovů a skla (35 krabic).

KNIHOVNA

Fond odborné knihovny se díky akvizicím, nákupům, darům i bohaté meziknihovní národní i mezinárodní výměně rozšířil o 894 knihovních jednotek.

Ve fondu periodik bylo v roce 2020 doplňováno 121 titulů periodik pořizovaných koupí či výměnou.

V rámci dlouhodobé sbírkotvorné koncepce fotodokumentace proměn města a jeho okolí a akcí muzea bylo do podsíbrky Fototéka pořízeno přes 478 vybraných snímků a 2 664 snímků bylo pořízeno při fotodokumentaci muzejní činnosti.

Akviziční i sbírkotvorná činnost se uskutečňují systematicky podle dlouhodobých plánů a s ohledem na obory a témata zastoupená ve fondech a sbírkách. Knihovna eviduje nejen čtenáře z řad pracovníků muzea, ale také veřejnosti. V knihovně jsou evidováni nejen čtenáři, ale také badatelé, kteří studují knihovní sbírky pro potřeby různých grantů, výzkumných a výstavních projektů.

PŘÍRODOVĚDNÉ ODDĚLENÍ

Vlastním sběrem a nálezovými doklady spolupracovníků především v rámci vědeckovýzkumných úkolů bylo v prvním stupni evidence do sbírek JČM zapsáno celkem 1 385 položek.

Geologie: Na různých lokalitách v jižních Čechách pokračoval sběr nerostů a hornin v rámci běžné dokumentace. Do I. stupně byl zapsán soubor 13 ks různých geologických vzorků (Z 3/2020) převážně z českých lokalit, dále dar 6 ks nerostů (Z 12/2020) ze světových lokalit od paní Kozákové.

Mykologie: V rámci jižních Čech bylo sbíráno zejména v těchto oblastech: Třeboňsko, Novohradsko, Českokrumlovsko, Hlubocko.

Botanika: V rámci monitoringu flóry jižních Čech byl samostatně nebo ve spolupráci s Jihočeskou pobočkou ČBS uspořádán botanický sběr v různých jihočeských lokalitách, obzvláště na Šumavě a v jejím podhůří. Dále byly pořízeny herbářové doklady jeřábů ze zahraničních cest na Slovensko, do Rakouska, Bavorska a Maďarska. Byly nakoupeny herbářové doklady převážně jihočeské proveniencí od P. Lepšího (260 ks) a L. Ekrta (43 ks) a R. Pauliče (71 ks). Do I. stupně evidence byly převedeny sběry M. Lepšího a sběry spolupracovníků (728 ks).

Entomologie: Proběhl sběr a terénní průzkum okolí Hluboké nad Vltavou, Třeboňska a Blanského lesa, Boletic a byla podniknuta i sběrná cesta na jižní Moravu do okolí Břeclavi.

Zoologie: Celoročně probíhal sběr kadáverů obratlovců, a to jak vlastními silami, tak díky síti spolupracovníků, kterou se v průběhu let podařilo vytvořit. Uhynulí ptáci a savci byli získáváni i ze dvou záchranných stanic živočichů (Ochrana fauny ČR v Hrachově a Sulimo v Doudlebech). Ze vzácnějších druhů byl do muzea odevzdán kadáver zedníčka skalního (*Tichodroma muraria*) a díky ochotě pracovníků AOPK ČR se podařilo získat i sraženého vlka obecného (*Canis lupus*) jihočeského původu. Všechny získané kadávery jsou opatřeny lístkem s náleзовými údaji, zabaleny tak, aby nevysychaly, a jsou elektronicky zaevídovány do tabulky.

ODDĚLENÍ SPOLEČENSKÝCH VĚD

Oddělení společenských věd zrealizovalo 1 nákupní komisi (listopad) – vzhledem k mimořádným zdravotnickým nařízením proběhla per rollam, korespondenčně.

Celkem sbírky UP byly prostřednictvím nákupů, darů a vlastního sběru rozšířeny o 6 přírůstkových čísel (celkem 6 předmětů), z toho koupí 3 ks předmětů, Vojenské sbírky byly rozšířeny nákupem o 3 přírůstková čísla (3 předměty).

U podsbírký Národopisu: podsbírka byla rozšířena vlastním sběrem o 1 přírůstkové číslo, tj. celkem 1 předmět.

U podsbírký Numismatika: podsbírka byla rozšířena vlastním sběrem o 1 přírůstkové číslo, tj. celkem 1 předmět.

U podsbírký Divadelní a hudební archiv: z důvodu dlouhodobé pracovní neschopnosti kurátorky nebyly sbírky za rok 2020 rozšířeny.

U podsbírký Historie – novější dějiny: podsbírka rozšířena vlastním sběrem o 118 ks předmětů, koupí o 20 předmětů a darem o 95 ks předmětů (celkem 103 přírůstkových čísel).

Pokračovala akviziční a sbírkotvorná činnost – trojrozměrný a dokumentační materiál k tramskému hnutí na jihu Čech.

U podsbírký Historie – Nejnovější dějiny byly koupí získány 2 ks předměty a vlastním sběrem 31 ks předmětů (celkem 29 přírůstkových čísel).

Na akviziční činnosti se odrazila nepříznivá epidemiologická situace v roce 2020 a uzavření muzeí.

ARCHEOLOGICKÉ ODDĚLENÍ

Do I. stupně evidence bylo zapsáno 201 nových přírůstkových čísel (19 315 předmětů). Do II. stupně evidence bylo v programu Museion zapsáno celkem 683 karet.

Pokračovalo se v ukládání sbírek do nových kartonových krabic a prosklených regálů (celé nádoby) a ve vytváření nových lokačních seznamů. Pokračovalo se v ukládání drobných kovových předmětů v samostatné místnosti v rámci archeologického depozitáře.

Přůběžně byla prováděna konzervace keramiky z výzkumů archeologického oddělení JČM:

Výzkum sídliště doby bronzové: Břežnice – kompletace a lepení výzkumu, výzkum sídliště z 13. století v Krasejovce – kompletace a lepení výzkumu – 15 torz (7 k celkové rekonstrukci, 8 k doplnění do úplného tvaru), České Budějovice: radnice – výzkum 1996 – kompletace zásobnice, restaurování artefaktů z výzkumu v klášterním kostele Obětování Panny Marie v Českých Budějovicích.

Dále bylo provedeno restaurování nádob pro stálou expozici pravěku a zajištěna příprava artefaktů pro exponáty měsíce a účast při jejich instalaci. Pokračovala spolupráce při čištění expozice pravěku a instalaci nových exponátů a také dokumentace nálezů a příprava tabulek pro investorské zprávy (30) a fotodokumentace všech exponátů pro publikace. Bylo digitalizováno 217 konzervátorských karet (Töröková).

Pokračovalo se ve zpracování výzkumu sídliště z doby římské v Sedlci (základní ošetření, lepení) z fondu bývalé expozitury v Plzni. Zpracovány byly dohledávky z období 1980–1984.

Mimo JČM byla zajištěna konzervace kovových předmětů z depotu z přelomu střední a mladší doby bronzové z Všetče.

KNIHOVNA

Všechny knihy a časopisy v odborné knihovně byly evidovány v systému Clavius a opatřovány čárovým kódem. Zaevidováno bylo celkem 121 periodických titulů a 313 knih a 71 kompletů periodik (většinou z depozitáře v budově Stavounionu), zkatalogizováno bylo celkem 974 jednotek časopisů a v rámci retrokatalogizace bylo ve druhém stupni knihovni evidence zpracováno 407 jednotek a 180 kompletů periodik nově došlých. V knihařství byla provedena převazba 100 kusů silně poškozených knih z archeologické odborné knihovny.

V roce 2020 knihovna celkem evidovala 136 608 knihovních jednotek. Do lístkového katalogu bylo zařazeno 110 nových lístků a dále bylo provedeno doplnění 524 záznamů. Knihovnice Blanka Irová zpracovala 4 360 knihovních jednotek souboru knih z fondu tzv. vzácných tisků, byly vytvořeny lokační a identifikační seznamy. Soubor tzv. vzácných tisků byl přestěhován z depozitáře na Stavounionu do nově zřízeného depozitáře v budově JČM v Nádražní ulici.

V rámci digitalizace vzniklo na zapůjčeném skeneru Zeuschel celkově více než 7 500 souborů. Skeponovány byly také různé materiály pro výstavní a expoziční účely jiných oddělení muzea.

Náplň práce kurátorů historických knižních sbírek (Evy Náprstkové do března, poté Lukáše Pelikána) se soustředila výhradně na inventarizaci sbírek. V režimu home office mimo jiné zakládali karty v muzejní databázi Museion prostřednictvím opisování starších strojopisných evidenčních karet. Tímto způsobem bylo nově zapsáno celkem 1 436 karet do II. stupně evidence. Mimo home office pak bylo v databázi Museion zapsáno dalších 337 karet. Práce na inventarizaci podsbírký č. 19 – Písemnosti a tisky (Rukopisy, Literární archiv, Grafika, Mapy a plány, Písně a modlitby) byla prováděna v součinnosti s oddělením CES a jeho dokumentátorkami. V roce 2020 byla zahájena inventarizace podsbírký č. 18 – Knihy (Staré tisky). Kurátor začal v rámci revize a pořádání sbírek čistit regálové police, pomocí archivního vysavače šetrně vysávat drobné nečistoty ze starých tisků a fotodokumentovat sbírkové předměty za účelem digitální

evidence sbírek v databázi Museion. Dohledával zápisy ve starých inventářích a přírůstkových knihách uložených na oddělení CES. Pro vybrané sbírkové předměty vytvářel ochranné přebaly z papíru s alkalickou rezervou a sbírkové předměty ukládal do polic podle souběžně vytvářených lokačních seznamů. Pokračovaly též opravy chyb či doplňování záznamů sbírkových předmětů v databázi Museion. Šlo hlavně o vytváření systému skupinového a podskupinového zařazení předmětu a slovníkových hesel. V programu integrovaného systému ochrany movitého kulturního dědictví ISO podal kurátor žádost o příspěvek na pořízení nové výkresové skříňe a obalových materiálů. Bylo též zadáno restaurování vybraného starého tisku.

Pracovníci knihovny se na začátku března sešli s fotografem Jiřím Hoschnou, jehož fotoarchiv představuje pro Jihočeské muzeum novou akvizici.

Fotografka Helena Motyčková průběžně pořádala a zálohovala elektronický fotoarchiv v počítači a na externím disku a pokračovala ve zpracování akvizice fotoarchivu Karla a Jiřího Hoschny. Digitalizace negativů fotoarchivu Karla Hoschny byla dokončena a digitalizovány byly vybrané negativy z fotoarchivu Jiřího Hoschny. V rámci režimu home office zapsala formou částečného zápisu do tabulky v programu Excel 6 519 evidenčních karet podsbírkou Fototéka a po převedení karet do programu Museion doplnila údaje u 3 420 položek. Knihovnice Jana Klimešová a Blanka Irová v režimu home office rovněž zapisovaly evidenční karty Fototéky do tabulky a podařilo se digitalizovat dalších 12 935 karet.

PŘÍRODOVĚDNÉ ODDĚLENÍ

Evidence sbírek

Přírodovědné oddělení zaevidovalo do I. stupně celkem 1 385 položek. Do II. stupně bylo zaevidováno celkem 2 394 položek na 2 184 katalogizačních kartách (viz tabulka CES v příloze).

Pracovníci přírodovědného oddělení se účastnili školení týkajícího se práce s muzejní databází Museion.

Geologie: Byla postupně zpracována a do systému Museion zaevidována část velkého nákupu z roku 2018, konkrétně předměty vedené pod přírůstkovými čísly Z 95/2018 a 85/2018. Dále byla započata postupná oprava a doplňování dat v systému Museion, která byla do systému importována firmou Musoft během hromadného importu při přechodu do tohoto systému.

Botanika: Prostřednictvím L. Šimkové byly společnosti Musoft poskytnuty podklady pro vytvoření aplikace pro hromadný import botanických dat do programu Museion.

Entomologie: V entomologii byly v systému Museion pomocí hromadného přepisu karet zaevidovány všechny karty, které nebyly dosud plně digitalizované (ZE 1 - ZE 3016) a I. Šťastná a M. Kroneislová opravily popisy na kartách tak, aby odpovídaly původním tištěným kartám. Dále probíhalo nahrávání fotografií do systému Museion, které byly pořízeny během likvidace lindanu v entomologických sbírkách.

Zoologie: Veškerá evidence, včetně tvorby inventárních karet a lokačního seznamu, probíhala plně v systému Museion.

Mykologie: Prostřednictvím L. Šimkové byly společnosti Musoft poskytnuty podklady pro vytvoření aplikace pro hromadný import mykologických dat do programu Museion.

Revize, inventarizace

V mykologickém herbáři Jihočeského muzea proběhla odborná revize herbářových položek rodu *Otidea*. Provedla ji externí amatérská mykoložka V. Halasů. V botanickém herbáři Jihočeského muzea byla provedena odborná revize Z. Kaplanem (10 rodů), J. Prančem (8 rodů) a M. Lepším (1 rod).

Péče o sbírky

Všichni pracovníci prováděli průběžné kontroly stavu depozitářů a sbírkových předmětů (minimálně 2x měsíčně). Vytvořili lokační seznamy svých depozitářů a průběžně je doplňovali.

Geologie: Podle potřeby bylo pečováno o sbírkové předměty (přeurčení minerálů, čištění, lepení).

Mykologie: Ty předměty (herbářové položky hub), které byly v roce 2020 evidovány do II. stupně evidence, byly uloženy obvyklým způsobem, tj. jednotlivě do obálek z papíru archivní kvality (popř. do zipovacích PE sáčků), potom do kartonových krabiček a nakonec kolektivně do herbářových krabic.

Botanika: Od července 2019 probíhá dekontaminace botanické sbírky od insekticidu lindan, jehož používání je vzhledem k jeho vlastnostem poškozujícím zdraví v České republice zakázáno. Bylo vyčištěno cca 10 000 herbářových položek, z toho cca 2 000 herbářových listů bylo adjustováno na nové papíry. Dekontaminaci prováděly I. Šťastná a M. Kroneislová pod vedením M. Lepšího. Přibližně 10 000 herbářových položek (přírůstků z minulých let) bylo zařazeno do centrální sbírky. V souvislosti se zařazováním byly herbářové položky v centrálním herbáři rozříděny podle botanických druhů (doposud byly tříděny pouze do rodů) a nově vkládány do nových obálek archivní kvality. Zároveň byl aktualizován lokační seznam, kde bylo provedeno 19 230 změn v lokaci. Dále byly přelepovány štítky na herbářových krabicích. Tyto práce prováděly I. Šťastná a M. Kroneislová pod vedením M. Lepšího.

Entomologie: Byly determinovány a uspořádány vlastní sběry, aby bylo možné je zapsat do II. stupně evidence (330 ks na 120 katalogizačních kartách). V systému Museion probíhalo doplňování lokačních údajů a nahrávání fotografií, které byly pořízeny během likvidace lindanu v entomologických sbírkách, do nově vytvořených digitálních karet v Museionu.

Zoologie: Zvláštní pozornost byla věnována klimatickým parametrům v depozitáři, neboť klimatizační systém po celý rok pronásledovaly poruchy. Nevyhovující hodnoty teploty byly ihned hlášeny pracovníkům Provozní technické oddělení. V pravidelných intervalech byl kontrolován stav sbírkových předmětů vystavených v expozici.

Dokumentátoři: L. Černý ve spolupráci s odbornými pracovníky pomáhal při ukládání, vymrazování a konzervaci sbírkových předmětů v podsbírkách Zoologie, Entomologie (vymrazeno cca 6 tisíc kusů), Mykologie a Botaniky. Podílel se na preparaci hmyzu a drobných obratlovců a prováděl adjustaci modelů a lyofilizátů hub. I. Šťastná a M. Kroneislová prováděly odstraňování lindanu z herbářových položek botanické sbírky JČM. Dekontaminace spočívá v odlepení rostliny a doprovodných dokumentů z herbářového papíru, jejich očištění od krystalů lindanu, přemístění na nový herbářový papír s předtištěným inventárním číslem a adjustací (přilepení) na nový archivní papír. Bezchybné přemístění rostlin na nové papíry s odpovídajícím inventárním číslem je zajištěno kontrolou pomocí digitálních fotografií původních herbářových položek, které byly pro tento účel pořízeny v minulých letech. Dalším úkolem I. Šťastné a M. Kroneislové v přírodovědném oddělení bylo zařazování přírůstků do centrálního herbáře botanické sbírky. Tato činnost spočívala v třídění přírůstků podle abecedy, následném přemísťování do krabic centrálního herbáře a změnou lokace v elektronickém lokačním seznamu. Dále nalepovaly etikety na herbářové krabice, adjustovaly nově nabyté herbářové položky a přilepovaly determinační štítky po návštěvách badatelů. V podsbírci Entomologie se dokumentátor L. Černý podílel na evidenci nových přírůstků za rok 2020. Dokumentátor poskytoval i další technický servis odborným pracovníkům.

Konzervace, preparace, ošetření proti škůdcům

Byly prováděny pravidelné fyzické kontroly stavu sbírkových předmětů a klimatických parametrů v depozitářích botaniky, zoologie, entomologie a mykologie. Nebylo zjištěno žádné napadení sbírkových předmětů škůdci. Nově získaný materiál byl před uložením do depozitáře vymrazován (podsbírkový botanická, mykologická a entomologická).

L. Černý provedl ve spolupráci s odbornými pracovníky dvakrát (na jaře a na podzim) fumigaci depozitářů entomologie, mykologie a zoologie dýmovnicemi Dobol Fumigator. Byla provedena (na podzim) i fumigace stálé expozice dýmovnicemi Dobol Fumigator.

Byl vypracován dokument „Režim sledování a regulace vzdušné vlhkosti v expozici živé přírody.“

Botanika: I. Šťastná a M. Kroneislová adjustovaly nově nabyté herbářové položky (cca 900 herbářových listů), položky očištěné od lindanu (cca 2 000 ks) a revizní lístky (cca 2 000 ks).

Entomologie: V podsбірce Entomologie dokumentátor L. Černý zpreparoval cca 500 ks hmyzu, opatřil je lokálními údaji.

Zoologie: Sbírkové předměty vracející se z výstav, zápůjek či z restaurování byly před opětovným uložením do depozitáře ošetřeny buď vymražením anebo fumigací. Obdobný postup platil i pro veškeré nové přírůstky do podsбірky. Ve spolupráci s L. Černým probíhala preparace osteologického materiálu, k čemuž byl kromě jiného využíván chov kožojedů. L. Černý ve vybraných případech prováděl i preparaci kadáverů savců formou balků. Zhotoveno bylo i několik nových tekutinových preparátů a pokračovalo i budování sbírky tkáňových vzorků.

Mykologie: L. Černý provedl opravu 50 modelů hub z didaktického fondu. V badatelně mykologie byla uvedena do provozu sestava k lyofilizaci plodnic hub čítající hlubokomrazicí mrazničku, lyofilizátor a exsikátor.

V listopadu 2020 bylo u jednoho z lyofilizátů hub vystavených ve vitrínách v expozici živé přírody zjištěno napadení hmyzem. Sanace proběhla tak, že všechny lyofilizáty hub z této vitríny byly vymrazeny a sály 304 a 305 byly ošetřeny fumigací. Poškozený exponát byl nahrazen jiným.

ODDĚLENÍ SPOLEČENSKÝCH VĚD

Do I. stupně evidence bylo zapsáno 139 nových přírůstkových čísel (273 předmětů) do databáze. Do II. stupně evidence bylo v programu Museion zapsáno nově celkem 776 karet a odbornou rekatologizací 3 166 karet.

Proběhla jedna nákupní komise (listopad) formou per rollam.

V roce 2020 bylo restaurováno mimo JČM u podsбірky UP: 8 ks sbírkových předmětů ze sbírky skla a dále 3 ks z podsбірky Obrazů a 1 ks dřevoezby.

K ošetření v rámci konzervátorské dílny muzea bylo zadáno: keramika a porcelán 17 ks, sklo 9 ks, kovy 38 ks (hl. typáře), různé 7 ks (slonovina, textil) a 6 ks z podsбірky VS.

U podsбірky Národopisu byly mimo JČM zadány následující předměty (celkem 27 kusů):

Slunečníky N5986, N2693, čepec stříbrný N1147, čepečky dětské N4347, MVMI. 309, N2799, N9669, N12070, N1148, střevíčky hedvábné N5744/a,b, podmalby na skle N6368, N6758, N6369, N1397, N350, ceroplastiky N5990, N7069, N7383, N6379, N8117, N12167, 4x ceroplastiky bez čísel, šněrovačka N8160/6.

Konzervační zásahy v rámci JČM: konzervace dřevěných předmětů do hospodářství a domácnosti z Buškova hamru cca 10 kusů (J. Kössl), ošetření akvizice 5 kusů (J. Kössl), předměty do expozice řemesel Žumberk cca 30 kusů (J. Kössl), kamenný podstavec pod kříž (K. Reindlová), čištění koželužského nářadí cca 5 kusů (J. Török).

Očista před zahájením návštěvnické sezóny v expozici na tvrzi Žumberk, dále pak na Buškově hamru a v Nových Hradech, základní očista předmětů před uložením do depozitáře – praní či zajištění vyčištění nově nabytých předmětů, vystavovaných či vrácených předmětů. Kontrola dlouhodobých zápůjek.

U podsбірky Divadelního a Hudebního archivu byly restaurovány mimo muzeum 2 ks loutek, následně také 46 ks notovin.

Další formy péče o sbírkové předměty

Pravidelná kontrola a očištění sbírkových předmětů v expozicích na Buškově hamru, tvrzi Žumberk, v Nových Hradech a v muzeu Koněšpřežky.

Historikové novějších a nejnovějších dějin pokračovali v dlouhodobém programu digitalizace plakátů z podsbírkvy Historie – „S“ a „K“. V roce 2020 bylo digitalizováno na 818 ks plakátů. U Divadelního a Hudebního archivu bylo takto zdigitalizováno celkem 409 ks plakátů.

Společně s historikem novějších dějin stěhovali pracovníci oddělení předměty uložené provizorně na letišti do nově opravených depozitářů v Ledenicích, sbírky tam ukládali a tvořili lokační seznamy.

Konzervátor dřeva

Od 1. září nastoupil na post konzervátora dřeva nový pracovník – Jakub Kössl, který se okamžitě zapojil do činnosti muzea a s konzervátorkou textilu a obrazů a konzervátorem kovů se podíleli na následujícím:

Průběžné provádění základního ošetření a konzervace předmětů pro potřeby výstavní. Dle potřeby jednotlivých kurátorů sbírek konzervování sbírkových předmětů. Pravidelné kontroly sbírkových předmětů v expozicích a jejich čištění. Odborná pomoc při výstavách a expozicích.

Kontrola a ošetření po biologickém napadení sbírkových předmětů v expozici tvrže Žumberk, Buškův hamr, Trocnov.

Kontroly a ošetření předmětů v depozitáři nábytku po biologickém napadení.

Čištění a základní ošetření nově nabytých sbírkových předmětů určených k uložení do depozitáře v Ledenicích.

Pomoc při stěhování sbírkových předmětů v depozitáři Ledenice.

Revize a inventarizace

V rámci revizní činnosti proběhly v roce 2020 následující revize sbírek:

U podsbírkvy UP (Mgr. H. Cukrová): Revize sbírky keramiky a porcelánu – 225 jiných čísel (271 ks předmětů) zapsaných ve starých sbírkových fondech (sign. I., II., O, O3, O6, O7, O9, Ob, Oc, Oe, Of, Q, DC, M.V.).

U podsbírkvy VS (Mgr. H. Rulišek): Dokončení přebírací revize Vojenské sbírky, 1 837 inv. čísel o počtu 2 372 ks, 195 př. čísel o počtu 300 ks a 81 jiných čísel o počtu 101 ks.

Na základě předchozí revizní zprávy a v souvislosti se stěhováním sbírek do nových prostor (Ledenice) kurátorka podsbírkvy Etnografie (PhDr. H. Soukupová) ve spolupráci se správkyňou depozitářů (I. Tauerová) vyhotovila další lokační seznamy, celkem do nich bylo zaneseno 3 329 předmětů. Jde o soubory betlémů v depozitáři Dukelská (betlémy 699 položek, perníkářské nářadí 272 položek, hrací karty 29 položek, svaté obrázky 1490 položek), Ledenice (domácnost 563 položek), Šrámkova – 1. místnost (232 položek), letiště (44 položek).

Pravidelné kontroly na začátku a konci sezóny v expozici lidového nábytku na tvrzi Žumberk a na Buškově hamru.

Ošetření předmětů z Buškova hamru proti dřevokaznému hmyzu, ošetření části hamernického nářadí pískováním u externí firmy. Stažení keramických sbírkových předmětů a lidové truhly z Buškova hamru, ošetření truhly radiací. Vypracování nové výpůjční smlouvy ohledně Buškova hamru a kontrola veškerých zapůjčených předmětů před podpisem nové smlouvy.

Svaté obrázky uloženy do obálek, dokončeno uložení podmaleb do nových obalů.

Výběr předmětů a příprava výpůjček (Prachatické muzeum, výstava secesní módy 118 předmětů, Collegium Bohemicum, o. p. s. pro výstavu Naši Němci 25 předmětů, NPÚ expozice Bolevec 7 předmětů).

Popis předmětů inventárními čísly, která se podařilo dohledat (cca 100 předmětů), pořízeny fotografie dohledaných předmětů a vložení fotografií do Museionu.

Kurátorka Divadelního a Hudebního archivu (Bc. Petra Prokopcová) ve spolupráci s dokumentátorkou

(Ivana Jíchová) pokračovaly v revizi divadelního a hudebního archivu a ve vypracování lokačních seznamů. Dokumentátorka navíc prováděla kompletní reorganizaci hudebního archivu. V prostorách archivu došlo ke zřízení badatelny, rozčlenění hudebnin podle inventárních a přírůstkových čísel do ucelených bloků, řazení a vytváření nových lokačních seznamů, oprava stávajících, úklid a uspořádání sbírek v Ledenicích, kontrola teplot a vlhkosti v depozitářích.

Historik novějších dějin a historik nejnovějších dějin pokračovali v tvorbě lokačních seznamů v depozitáři Ledenice, dále pak historik novějších dějin aktualizoval lokační seznamy v depozitáři budovy F. Šrámka 4 – depozitář textilu, historik nejnovějších dějin aktualizoval lokační seznamy v místnosti č. 208.

ÚTVAR NÁMĚŠTKA ŘEDITELE PRO ODBORNOU MUZEJNÍ ČINNOST

Expoziční činnost

Oddělení náměstkyně ředitele v roce 2020 zrealizovalo již rozpracované zavedení přenosných audioprůvodců, které jsou zapůjčovány k prohlídce stálé expozice Příběh města Českých Budějovic. Ruční přístroj je určen pro návštěvníky, kteří mají zájem dozvědět se o vybraných exponátech více informací. Komentáře namluvené v českém, anglickém a německém jazyce přibližují další zajímavosti z historie 29 exponátů, jejich vznik, historii využití apod., i méně známé informace z dějin města.

Nový audioprůvodce nabízí návštěvníkům stálé expozice Příběh města Českých Budějovic novou zážitek z návštěvy muzea.

Výstavní činnost

Důležitým úkolem bylo sjednocení a ustálení výstavního plánu, jehož skladba byla stanovena na čtyři roky dopředu. V zájmu pestrosti nabízených výstav a jejich atraktivnosti pro návštěvníky byla vytipována nejrůznější témata z historie a umění, ale i přírody a nebudou chybět ani interaktivní výstavy pro malé návštěvníky. Rok 2020 byl sice poznamenán výraznými výpadky v důsledku zpřísněných hygienických opatření v souvislosti s pandemií a ani následující rok neslibuje žádné zásadní zlepšení, přesto se Jihočeské muzeum bude nadále snažit připravovat pro návštěvníky výstavy a akce tak, aby v případě zlepšení situace a opětovného zpřístupnění kultury mohlo zájemcům nabídnout nové kulturní zážitky.

Rok 2020 byl ve znamení dvou velkých výstavních projektů, které byly výsledkem několikaletých příprav. Jejich realizace zabrala několik měsíců intenzivní práce, a přestože kvůli pandemii byla doba jejich přístupnosti citelně ukrácena, ohlasy návštěvníků potvrdily, že se úsilí vyplatilo.

Jako první měla být koncem dubna 2020 zpřístupněna výstava **Lanna – Monumenty století**, která byla realizována v rámci projektu Lanna – evropské kulturní cesty. Projekt přesahující region jižních Čech i hranice České republiky prezentoval soubory předmětů i velkoformátové exponáty, které představovaly rodinu Adalberta (Vojtěcha) Lanny a její odkaz v širokých společenských, hospodářských a krajinných souvislostech. Vystavené předměty pocházely ze sbírek předních českých i rakouských muzeí, galerií a archivů, například Uměleckoprůmyslového muzea v Praze, Muzea hlavního města Prahy či Národního technického muzea, samozřejmě také ze sbírek Jihočeského muzea v Českých Budějovicích, ale i například z dědictví rodiny Trauttenberg, které je uchováváno v Lannově vile v Gmundenu. Výstava návštěvníkům přiblížila mimořádný příběh a inspirující odkaz podnikatelů a českobudějovických

Při vstupu do výstavy přivítala návštěvníky busta Adalberta Lanny staršího.

*Výstavní projekt Lanna – monumenty století
v Jihočeském muzeu.*

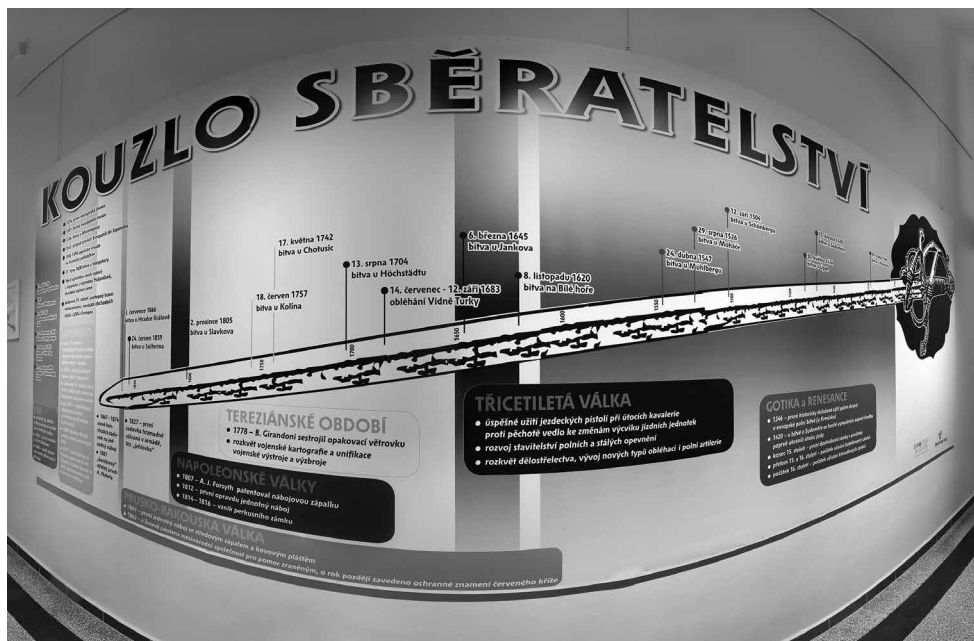
rodáků, otce i syna Adalberta Lanny, představitelů jednoho z nejvýznamnějších česko-rakouských rodů; jejich životní i pracovní pouť, provázenou během 19. a počátku 20. století vpádem monumentálních dopravních a průmyslových staveb do běžného života.

Jejich významná průmyslová a hospodářská činnost měla kořeny v rakousko-českém pomezí, kde navázala na tradici těžby soli v rakouské Solné komoře a postupovala cestu na sever ke zhodnocení přírodního bohatství jihočeských panství. Provozování obchodu solí, první koněspřežní železnice na kontinentě, plavení dřeva, stavba lodí, říčních strojů, mostů, parní železnice, hutí a monumentálních vodních děl, to vše postupně propojilo celé území Čech a brzy přesáhlo hranice monarchie. Průmyslová činnost byla provázána s proměnami společenských a politických poměrů v průběhu 19. a na počátku 20. století, jež byly podníceny vlnou novátorských technických vynálezů. Formování nové podnikatelské aristokracie, jež výstava představila na příkladu těchto úspěšných česko-rakouských průkopníků průmyslu, tak probíhalo v širším kontextu sociálních a politických vztahů česky a německy hovořící společnosti i v souvislostech tehdejších revolucí a utváření národních států.

Opomenut pochopitelně nezůstal ani samotný rod Lanna a jeho mimořádné kulturní dědictví. Podnikání otce i syna Adalberta Lanny se od počátku vyznačovalo profesní, spolkovou a sociální angažovaností, která Lannovi staršímu vynesla přízvisko Vltavský admirál či Pantáta. Zájem rodiny o kulturní dění a umění, mecenášství a sběratelství, se originálně promítly i do ztvárnění staveb, ať už reprezentančních či technických, jako byla nádraží, hutě či plavební komory. Návštěvníci měli možnost zhlédnout kolekci olejomalb, litografií, plánů a plastik spojených s firmou Lanna i reprezentativní soubor uměleckého skla, porcelánu a kovů ze slavné sbírky, kterou Lannové věnovali Uměleckoprůmyslovému muzeu v Praze při jeho založení.

*Sťahování repliky vozu koněspřežky zapůjčeného z rakouského Rainbachu do prvního podlaží muzea
vyžadovalo velké fyzické úsilí.*

Výstavní projekt Kouzlo sběratelství v Jihočeském muzeu.

Souběžně s realizací projektu Lanna probíhaly intenzivní přípravy ojedinelé výstavy s názvem **Kouzlo sběratelství. Unikáty ze soukromých sbírek. Zbraně, zbroj a jiné skvosty**. Její otevření následovalo jen několik málo dnů po otevření výstavy Lanna. Obě výstavy byly připraveny přivítat své první návštěvníky daleko dříve, než to epidemiologická situace nakonec dovolila. I tato výstava vzbudila mimořádný ohlas a byla prodloužena do konce května následujícího roku.

Také této výstavě předcházelo několik let příprav, plánování a především komunikace se zapůjčiteli. Unikátnost tohoto výstavního projektu totiž spočívá v seskupení exponátů z několika různých soukromých sbírek. Není obvyklé, aby soukromý sběratel nechal veřejnost nahlédnout do svých pokladů v takové míře; díky ochotě majitelů mohou návštěvníci zhlédnout výstavu zbraní a dalších předmětů s vojenskou tematikou ve složení a rozsahu, v jakém dosud nebyly nikdy prezentovány a s největší pravděpodobností již takto nikdy veřejně prezentovány nebudou. Cenné kusy i celé kolekce zbraní, výzbroje

Výstavní projekt Kouzlo sběratelství v Jihočeském muzeu.

a výstroje obsáhnou více než šest století. Mnohé exponáty jsou mimořádně vzácné kusy, které mnohdy nevlastní ani sbírkotvorné organizace. Sbírky obsahují chladné i palné zbraně, části zbrojí a výstroje, mince a medaile, řády a vyznamenání či náboje a střely z významných bojišť české historie. Soukromé sbírky jsou doplněny o předměty ze sbírek Jihočeského muzea v Českých Budějovicích a dalších partnerských organizací.

Základem výstavy jsou zbraně, zbroje a další předměty pocházející z evropského kontinentu. Bylo však nutno připomenout i bojiště mimoevropská. Výstavu tak završuje oddíl věnovaný produkci výrobců zbraní ve Spojených státech amerických, především v souvislosti s americkou občanskou válkou v 60. letech 19. století, a velmi atraktivní část, která přibližuje tradiční zbraně a zbroje starého Japonska. V rámci oslav stého výročí česko-japonských diplomatických vztahů získala tato část oficiální záštitu japonského velvyslanectví v České republice. Japonské části výstavy měla být věnována také květnová Muzejní noc, která měla být spojena se Slavnostním zahájením celorepublikového Festivalu muzejních nocí a s vyhlášením nominací na cenu Gloria musaealis, akce byla bohužel kvůli pandemii zrušena a stejný osud potkal i druhou plánovanou českobudějovickou muzejní noc v říjnu. Podařilo se (kromě množství komentovaných prohlídek) realizovat alespoň srpnové Setkání s Japonskem, odpolední akci před Jihočeským muzeem, která početným zájemcům přiblížila japonské šermířské umění, průběh čajového obřadu, ukázkou kaligrafie či tradiční japonský tanec. Součástí výstavy jsou také publikace. Vedle číslovaného katalogu – průvodce po výstavě – byla vydána reprezentativní obrazová publikace, která přináší zájemcům detailní fotografie některých vystavených (ale i nevystavených) unikátních předmětů ze zmíněných soukromých sbírek. Vedle výrazné estetické hodnoty má kniha cenu také jako srovnávací materiál pro zájemce o historické zbraně, badatele i sběratele, kteří by se k těmto předmětům nejspíše jinak nedostali.

Kvůli bezpečnosti byla zachována naprostá anonymita majitelů. Předměty byly označeny pomocí zkratk kvůli představě o objemu zápůjček od jednotlivých sběratelů – zapůjčené zbraně jsou pouze zlomkem celkového množství předmětů, které se ve sbírkách (nejen) těchto soukromých majitelů skrývá. Vybudovat takové sbírky, z nichž nyní mají zájemci možnost zhlédnout alespoň malou část, vyžadovalo neúnavný celoživotní zájem, nadšení a obětavost, a jak název výstavy napovídá, jsou dokladem toho, že sběratelství má své mocné kouzlo.

Eva Hyndráková

ARCHEOLOGICKÉ ODDĚLENÍ

O. Chvojka, Z. Thomová, P. Zavřel a L. Töröková dokončili v hlavní budově JČM stálou expozici pravěku jižních Čech. O. Chvojka připravil výstavu *Poklady, depoty, obětiny... Jihočeské depoty od doby bronzové do novověku* na pobočce JČM na Žumberku. V přípravě je stálá expozice dějin Radomyšle (v roce 2020 příprava a vyhotovení panelů; O. Chvojka). V hlavní budově JČM byly rovněž realizovány exponáty měsíce *Nové jihočeské depoty doby bronzové, které se nevešly do expozice...* (O. Chvojka) a *Průzkum klášterní niky v kostele obětování Panny Marie v Českých Budějovicích* (Z. Thomová).

Vzhledem k pandemické situaci, trvající od března 2020 prakticky po zbytek roku, byla většina plánovaných konferencí a přednášek zrušena, případně převedena do virtuální podoby. Přesto bylo usku-
tečněně několik přednášek:

Výstavní projekt Kouzlo sběratelství v Jihočeském muzeu.

O. Chvojka: 3 přednášky pro veřejnost (České Budějovice 2x, Radětice u Bechyně), 1 na mezinárodní konferenci (online): 30. 8. 2020: Urnfield period hoards in South Bohemia. Find circumstances, topography and analyses. In: 26th Annual Meeting of the European Association Archaeologists. Budapest.

Z. Thomová: 26. 3. – Vycházky za historií: Výsledky průzkumu ostatků Jindřicha Libraria, Konference a příprava Blahoslavený Jindřich Librarius a jeho význam pro současnost, s příspěvkem, 28. 1. 2020, České Budějovice.

P. Zavřel: 4 přednášky pro veřejnost (České Budějovice, Plav, Volary).

O. Chvojka pravidelně přednášel na Filozofické fakultě Jihočeské univerzity *Úvod do archeologie, Přehled pravěku a raného středověku, Doba bronzová a halštatská, Doba bronzová a starší doba železná ve střední Evropě, Svět člověka doby bronzové a železné, Suroviny středoevropského pravěku*, P. Zavřel pak téma *Doba římská a Doba stěhování národů*.

Zprávy o probíhajících archeologických výzkumech přinášely stránky regionálního tisku a regionální televizi a rozhlasové zpravodajství, zejména o archeologických výzkumech v trase dálnice D3 (O. Chvojka–P. Zavřel).

KNIHOVNA

Výstavní činnost

V březnu 2020 připravila knihovna exponát měsíce věnovaný těsnopisu. Jeho součástí bylo kromě představení vývoje těsnopisného záznamu s přihlédnutím k dějinnému vývoji v českých zemích taky vystavení stenogramů ze sbírek Jihočeského muzea, ale i ze sbírek soukromých. S ohledem na skutečnost, že se v průběhu tohoto měsíce muselo muzeum kvůli epidemické situaci veřejnosti uzavřít, bylo po domluvě s vedením toto téma přesunuto s malou obměnou a doplněním do roku 2021.

V roce 2020 byla stále návštěvníkům zpřístupněná výstava „Svatá Anežka Česká a obraz její úcty v jižních Čechách“. Kurátor knihovnických sbírek měl po jejím skončení na starosti její deinstalaci a vrácení zapůjčených exponátů.

Exponát měsíce března připomněl fenomén těsnopisu i s vazbou k regionu jižních Čech.

Prezentace a propagace

Helena Motyčková a Lukáš Pelikán se tvůrčím způsobem podíleli na dokumentaci muzejních výstav, bezpečnostních alb, na přípravě prezentačních a propagačních snímků např. pro tvorbu plakátů, pozvank, aktualit na webu a facebooku muzea.

Vedoucí knihovny Jana Klimešová a knihovnice Blanka Irová přispívaly do Souborného katalogu ČR a aktualizovaly a doplňovaly údaje v online katalogu knihovny muzea.

Vedoucí knihovny a administrátorka skladu publikací Jana Klimešová průběžně doplňovala prodejní prezentaci publikací vydaných JČM a také aktualizovala online nabídku knih vydaných muzeem v e-shopu na stránkách www.muzeumcb.cz a nově také ve vývěsní skřínce před budovou muzea.

Lukáš Pelikán se podílel na tvorbě nové virtuální prohlídky Jihočeského muzea. Pro tvorbu panoramatických snímků bylo pořízeno celkem 5 520 jednotlivých fotografií. IT operátor a specialista Martin Dvořák sestavil tyto snímky do podoby sférických panoramat a vytvořil zcela nové uživatelské prostředí na webu muzea, kde virtuální prohlídku zveřejnil.

Za účelem přihlášení Jihočeského muzea do 18. ročníku národní soutěže Gloria musaealis natočili a sestříhali Lukáš Pelikán a Martin Dvořák propagační video nové stálé přírodovědné, archeologické a národopisné expozice. Jihočeské muzeum následně za tuto expozici získalo první místo v kategorii Muzejní výstava roku.

PŘÍRODOVĚDNÉ ODDĚLENÍ

Expoziční činnost

Pracovníci přírodovědného oddělení se v roce 2020 podíleli na dokončení a na doplnění nové expozice, a to v částech „Příroda jižních Čech“ a „Geologie“. Byly doplněny některé nové panely a některé předměty. Podíleli se na přípravě edukačních aplikací a vybírali pro ně fotografie a kresby. Začátkem roku byly dokončeny veškeré práce na nové expozici, která byla 17. 1. 2020 otevřena pro veřejnost.

Geologie: začátkem roku proběhly veškeré práce na dokončení geologické části nové stálé expozice. V květnu byly zpracovány podklady pro dodatečný polep na zeď do sálu 310. Bylo vytvořeno podrobné bezpečnostní album formou fotografií a popisů pro všechny vystavené geologické exponáty. Po otevření stálé expozice byl veliký zájem ze strany základních a středních škol o edukační programy v rámci geologie. Geoložka se proto některých edukačních programů osobně zúčastnila spolu s kolegy z edukačního oddělení. V březnu provedla komentovanou prohlídku geologické části expozice pro Historický klub při Jihočeském muzeu.

Zoologie: Pro všechny sbírkové předměty vystavené v expozici bylo vytvořeno bezpečnostní album, sestávající ze seznamu preparátů, jejich umístění, inventárních čísel a fotografií. Ve spolupráci s pracovníky Edukačního oddělení bylo připraveno 7 samoobslužných pracovních listů, určených pro návštěvníky expozice. V sále 305 byla pro návštěvníky dodatečně připravena tapeta s kostrami vybraných druhů obratlovců. Opakovaně byly vypracovány podklady pro firmu Bent, týkající se požadovaných oprav v promítání animací savců v sále 304.

Botanika: V sále 305 bylo dodatečně připraveno 11 posterů prezentujících vznik, historii, účel a současný vzhled botanických herbářů. Ve spolupráci s edukačními pracovníky byla v sále 304 dodatečně vytvořena výstava vybraných dřevin jižních Čech. Ve spolupráci s firmou ACTPRO byly vyměněny nevhodně kolorované listy leknínů v dioramatu rybníka a ve spolupráci s L. Černým doplněny do stejného dioramatu plody kotvice plovoucí.

Mykologie: V sále 304 byly instalovány plodnice chorošů pro použití v rámci edukačního programu. K úkolu „třídění chorošů do košů podle druhů“ byl ve spolupráci s fotografkou H. Motyčkovou vypracován a umístěn do expozice náhled správného řešení.

Byly vypracovány kompletní podklady k vytvoření čtyř samoobslužných pracovních listů s mykologickou tematikou.

Entomologie: Začátkem roku byly dokončeny práce na nové expozici. Pro všechny předměty vystavené v expozici (sbírkové i ostatní) bylo vytvořeno bezpečnostní album, sestávající ze seznamu preparátů, jejich umístění, inventárních čísel a fotografií. Ve spolupráci s pracovníky Edukačního oddělení byly vytvořeny 2 samoobslužné pracovní listy určené pro návštěvníky expozice. V sále 305 byla pro návštěvníky dodatečně připravena tapeta seznamující návštěvníky se stavbou těla některých vybraných bezobratlých živočichů. Opakovaně byly vypracovány podklady pro firmu Bent, týkající se požadovaných oprav v promítání řeky v sále 305. V březnu provedl Z. Kletečka komentovanou prohlídku přírodovědné části expozice pro Historický klub při Jihočeském muzeu.

Výstavní činnost

Pracovníci přírodovědného oddělení připravili v roce 2020 dvě výstavy, které byly instalovány v historické budově muzea.

Mykologie: Výstava hub v Jihočeském muzeu i další dvě výstavy hub (Tábor, Chlum u Třeboně) plánované na říjen byly zrušeny v rámci opatření proti šíření nemoci covid-19. V Jihočeském muzeu byla v říjnu instalována chodbová fotografická výstava Houby Blanského lesa a jižního Předšumaví, na které se autorsky podíleli především členové Mykologického klubu J. Souček a J. Janda a externí spolupracovníci J. Hlášek a L. Zíbarová. V průběhu této výstavy bylo JČM z důvodu protiepidemických opatření uzavřeno pro veřejnost, takže ji zhlédlo jen velmi malé množství návštěvníků.

Entomologie: Z. Kletečka opět organizoval Tradiční výstavu orchidejí, sukulentů, jiných exotických rostlin a hmyzu (18. výstava tohoto druhu v Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích). Na její instalaci se podílel i dokumentátor L. Černý. Výstava byla opět doplněna 30 panely informujícími o orchidejích s důrazem na naše orchideje i panely na témata sukulenty, kaktusy, chovaný hmyz a ostatní bezobratlí. Na chodbě byly prezentovány ukázky fotografií orchidejí a byla tam k vidění i odborná literatura navázaná na tuto tematiku. Na výstavu se přišlo podívat 7 435 návštěvníků a byla k ní opět vytvořena skládačka s radami pro pěstování zajímavých orchidejí a kaktusů.

Výstava orchidejí, sukulentů, jiných exotických rostlin a hmyzu v roce 2020 v Jihočeském muzeu.

Geologie: S. Venclová připravila podklady pro exponát měsíce na měsíc listopad, ale vzhledem k epidemiologické situaci a zavření muzea nedošlo k realizaci.

Zoologie: V. Mikeš připravil exponát měsíce září s názvem „Sbírka ptáků Aloise Mrázka – exponát měsíce u příležitosti 60. výročí jeho úmrtí.“

Přednášková činnost

Pracovníci přírodovědného oddělení organizačně v Jihočeském muzeu zajistili celkem 7 přednášek externistů pro veřejnost: z toho 2 přednášky externistů byly uspořádány ve spolupráci s Jihočeskou pobočkou České botanické společnosti, v rámci programu Mykologického klubu JČM byly 3 přednášky, z toho 1 přednesla externistka a 2 členové klubu. Dvě přednášky byly předneseny ve spolupráci

s Jihočeskou pobočkou České společnosti entomologické. Pracovníci přírodovědného oddělení přednesli celkem 2 přednášky, z toho 1 vlastní přednášku pro veřejnost realizovanou v JČM a 1 přednášku realizovanou mimo JČM.

Ze strany Městské knihovny Prachatice byl zájem o přednášku na téma Geologie jižních Čech pro studenty U3V, k jejíž realizaci však nedošlo kvůli zhoršení epidemiologické situace a zrušení těchto akcí.

Botanik přednesl přednášku „Ilustrace v botanice“ pro ZUŠ Kaplice (30 účastníků).

Entomolog přednesl v rámci programu Jihočeské pobočky České společnosti entomologické při Jihočeském muzeu přednášku: „Kam kráčí entomologie“ aneb „Přístup dětí k přírodovědné výchově v průběhu posledních 40 let na příkladu entomologického kroužku“ (3. 10. 2020, 8 účastníků).

Vycházky

Pracovníci přírodovědného oddělení uspořádali 6 terénních exkurzí pro veřejnost.

Botanik se podílel na vedení 4 botanických exkurzí – 30. 5. do okolí Vyššího Brodu (15 účastníků), 29. 4. do okolí Kaplice (30 účastníků), 28. 7. do okolí Nové Pece (11 účastníků) a 22. 8. do okolí Modravy (6 účastníků).

Mykolog vedl 23. 8. 2020 letní vycházku za houbami do okolí Starých Hutí (12 účastníků).

Entomolog uspořádal tradiční entomologickou vycházku se zaměřením na saproxylický hmyz do okolí Hluboké nad Vltavou (13. 6. 2020, 6 účastníků).

Spolupráce se školami

Pracovníci přírodovědného oddělení spolupracovali především s Přírodovědeckou, Zemědělskou a Pedagogickou fakultou Jihočeské univerzity a na různých vzdělávacích akcích pořádaných různými školskými subjekty.

Geoložka připravovala za pomoci edukačního oddělení krajské kolo Geologické olympiády. Kvůli začínající epidemii nedošlo k realizaci krajských kol prezenční formou, ale proběhla formou distanční.

Botanik spolupracoval s Přírodovědeckou fakultou Jihočeské univerzity, Přírodovědeckou fakultou Univerzity Karlovy a Výzkumným ústavem Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví v rámci vědeckovýzkumného úkolu Taxonomický výzkum rodu *Sorbus* a *Rubus*. Se studentkou P. Kunzovou v rámci středoškolské odborné činnosti (Gymnázium Trhové Sviny) připravil článek o rodu snědek na území jižních Čech.

Entomolog se měl zúčastnit Biologické olympiády v kategoriích A, B, C, D. Z důvodu epidemie byla olympiáda zrušena. Podílel se na online hodnocení obhajob prací krajského kola Středoškolské odborné činnosti v oborech ochrana přírody a biologie.

Prezentace a propagace

Všichni pracovníci oddělení se podíleli na propagaci výstav a popularizaci muzejní práce v médiích.

Všichni kurátoři podsbírek pravidelně aktualizovali webové stránky Jihočeského muzea v Českých Budějovicích. Entomolog, botanik, zoolog a mykolog přispěli články do loňské výroční zprávy Jihočeského muzea v Č. Budějovicích.

Geoložka s entomologem poskytli rozhovor pro Český rozhlas České Budějovice, kde představili přírodovědnou část nové stálé expozice. V rámci účasti Jihočeského muzea v soutěži Gloria musaealis geoložka odpověděla Věstníku Asociace muzeí a galerií ČR na dotazy týkající se nové expozice.

Mykolog poskytoval na vyžádání aktuální informace zástupcům regionálních médií, jednou byl hostem ve vysílání Českého rozhlasu České Budějovice.

Entomolog poskytl rozhovory Jihočeské televizi a lokálnímu tisku před Tradiční výstavou orchidejí sukulentů, jiných exotických rostlin a hmyzu.

Zoolog poskytl popularizační rozhovor o své práci pro časopis BudLive.

ODDĚLENÍ SPOLEČENSKÝCH VĚD

Kurátorka UP

Interní zápůjčky sbírkových předmětů na výstavu JčM (*Sběratelství*).

Spolupráce při instalacích výstav: *Lanna – Monumenty století*.

Příprava a realizace exponátu měsíce (červen).

Příprava výstav *Městský znak* (plánované zahájení leden 2021).

Spolupráce na přípravě výstav *Řemesla pod Novohradskými horami (část sklářství)*.

Zahájena příprava výstav na téma žena 19. století a její volný čas (plánované zahájení léto 2021).

Historik umění

Kolektivní příprava a realizace výstav: *Kouzlo sběratelství*, včetně s tím spojené chodbové výstav *Japonské mečové zástíty – cuby a Knižní ilustrace Zdeňka Buriana*. Dále deinstalace *Řemesla a živnosti v Č. B.*, exponát měsíce, průběžná příprava galerie habsburských panovníků ze sbírek JčM, deinstalace gobelínů v Barokním sále.

Spolupráce na výstavách: *Svatá Anežka Česká a obraz její úcty v jižních Čechách*.

Etnografka

Příprava expozice na tvrzi Žumberk *Řemesla pod Novohradskými horami – libreto, výběr exponátů a zajištění konzervování, konzultace s řemeslníky, podklady pro komiks, panely – texty a obrázky, reprodukční práva atd.*

Kurátorka divadelního a hudebního archivu

Deinstalace vánoční výstav pro dr. Mackovou.

Numismatička

Příprava výstav *Kouzlo sběratelství*.

Historik nejnovějších dějin

Příprava a realizace výstav *Lanna – monumenty století*.

Příprava a realizace dvou exponátů měsíce.

EDUKAČNÍ ODDĚLENÍ

V roce 2020 byla návštěvnost edukačních programů, workshopů a dalších akcí poznamenána celosvětovou koronavirovou krizí. Po většinu roku se edukační programy a případně další akce musely rušit.

I přesto byly realizovány některé nově vytvořené edukační programy „*Svět orchidejí a sukulentů*“ a „*Čepele a střelný prach*“ i programy ze stálé nabídky. Mezi ně patřily zejména programy vázané na Muzejní kufříky: „*Život v době kamenné – lovci a sběrači*“, „*Život v době kamenné – první zemědělci*“, „*Život v době bronzové – využití prvních kovů*“, „*Život v době železné – rozvoj řemesel*“, „*Život v době římské – neklidné sousedství*“, „*Život v době stěhování národů – Slované na našem území*“, „*Život v době románské – Čechy v době knížecí*.“ Pro nejmenší, tedy žáky mateřských škol, byl realizován edukační program s názvem „*Život v pravěku*.“ V roce 2020 se podařilo rozšířit nabídku Muzejních kufříků o další program v rámci projektu Mezinárodní kulturní platformy I-CULT. Tento Muzejní kufřík „*Život v době lucemburské – střední Evropa předhusitská*“ vznikl v návaznosti na výstavbu nového středověkého Archeoskanzenu na Trocnově. Prostřednictvím kufříků interaktivně zpřístupňujeme specifika a předměty daných období. Předměty jsou také efektivní pomůckou při edukačních aktivitách pro osoby se zdravotním znevýhodněním. S Muzejními kufříky realizujeme programy přímo v samotných školách a dalších institucích. Tři muzejní kufříky byly zapůjčeny Archeoparku Chotěbuz – Podobora (pobožce Muzea Těšínska v Českém Těšíně).

V lednu roku 2020 byla otevřena nová stálá archeologická, přírodovědná a národopisná expozice. Výstava je koncipována interaktivní, zážitkovou formou s cílem vtáhnout návštěvníka do prostředí. Na podobném principu byly připraveny i edukační programy k jednotlivým částem expozice, a to: „Přírodověda,“ „Geologie,“ „Archeologie“ a „Národopis.“ Nová stálá expozice získala 1. místo v kategorii Muzejní výstava roku 2019 v XVIII. ročníku Národní soutěže muzeí Gloria Musaealis. Vyzdviženy byly také propracované edukační programy.

Úspěšně proběhly v roce 2020 stálé venkovní edukační programy: „Po stopách koněspřežky,“ „Pojď ven s Emilem holubem,“ „Město České Budějovice v proměnách času“ a školní výlety „S Tomášem a Anežkou na Trocnov.“

Podíleli jsme se na akcích Jihočeského muzea a dalších institucí, jako byly např. Trocnovské slavnosti, příměstský tábor Trocnov, Dětský den na Trocnově.

Celková návštěvnost vykazovaná edukačním oddělením v roce 2020 byla 2 987 osob. Programy navštěvovaly děti z MŠ, ZŠ a SŠ s doprovodem, senioři a sociálně a zdravotně znevýhodněné skupiny. Pro ty byly programy speciálně upraveny, aby plně vyhovovaly potřebám a jejich možnostem.

V roce 2020 pokračovala i nadále úspěšná spolupráce muzea s významným partnerem firmou KOH-I-NOOR HARDTMUTH a.s., který je výhradním dodavatelem výtvarných potřeb pro edukační činnosti v Jihočeském muzeu.

Personálně mělo v roce 2020 edukační oddělení 1 pedagoga na plný úvazek, 2 na zkrácený a 1 na poloviční úvazek.

V rámci programu Lovci a sběrači si žáci zkouší rozdělávat oheň jako pravěcí lidé.

ARCHEOLOGICKÉ ODDĚLENÍ

V roce 2020 realizovalo archeologické oddělení 127 záchranných a předstihových archeologických výzkumů a dozorů v okresech České Budějovice, Český Krumlov, Jindřichův Hradec, Tábor, Písek a Prachatice. Z toho 8 akcí na území městských památkových rezervací a zón, archeologických rezervací a nemovitých kulturních památek, 1 akce na trase dálnice D3 a 118 archeologických akcí bylo realizováno při liniových stavbách.

Vedle standardních archeologických akcí pokračovali pracovníci oddělení v řešení vědeckovýzkumných projektů:

- Ondřej Chvojka – vědeckovýzkumný projekt: **Starší doba bronzová v jižních Čechách**. Řešitel zpracoval, vyhodnotil a publikoval nové depoty starší doby bronzové, provedl řadu terénních prospekci a drobných průzkumů lokalit z doby bronzové a zahájil zpracování několika významných souborů pro plánovanou publikaci (Borek, vybrané depoty). Rovněž pokračoval v projektu **Doba bronzová na Bechyňsku**, v jehož rámci provedl podrobné povrchové průzkumy v daném regionu (např. geofyzikální průzkum na lokalitě Březnice u Bechyně) a také sondážní výzkum na téže lokalitě.
- Petr Zavřel – vědeckovýzkumné projekty: **Doba římská a doba stěhování národů v jižních Čechách**. Pokračoval ve zpracování materiálu ze sídlišť doby římské v Zalužanech a v Sedlci (výzkumy Archeologického ústavu v Praze a bývalé expozitury v Plzni). Pokračoval i ve druhém badatelském úkolu **Zlatá cesta a Zlatá stezka**, a to ve spolupráci s F. Kubů z Prachatického muzea, kdy probíhal revizní průzkum vimperské větve Zlaté stezky v úseku Vimperk–Horní Vltavice.
- Zuzana Thomová – vědeckovýzkumný projekt: **Archeologické prameny k pohřbívání ve městě České Budějovice od jeho založení do novověku (pohřební rítus a hmotná kultura)**. V jeho rámci pokračuje na výsledném celkovém vyhodnocení vědeckovýzkumného projektu.

PŘÍRODOVĚDNÉ ODDĚLENÍ

Pracovníci přírodovědného oddělení systematicky dokumentovali různé složky přírodního prostředí jižních Čech (na různých modelových územích) s cílem pochytit jejich dynamiku a vývoj. Při tom prováděli (dle legislativy ochrany přírody) sběr dokladového materiálu a záchrannou dokumentaci.

V roce 2020 pracovali pracovníci přírodovědného oddělení na 5 vědeckovýzkumných úkolech:

Botanik: Taxonomický výzkum rodu *Sorbus* a *Rubus*

Na území Slovenska, Rakouska a Maďarska byl proveden sedmidenní terénní průzkum lokalit, na kterých byly v historických pramenech udávány výskyt jeřábů. Byla prozkoumána typová lokalita druhu *Sorbus ronnigeri* na hoře Reisalpe v Rakousku, avšak hledaný jeřáb se nepodařilo objevit. Dále byly odebrány vzorky jeřábů na typových lokalitách *Sorbus zolyomii* a *Sorbus buekkensis* v Maďarsku. Na Slovensku byl odebrán materiál budoucí typové položky druhu *S. thaiszii* a vzorky druhů *S. javorkana*, *S. subdanubialis*, *S. danubialis*, *S. aria*, *S. tuzsoniana*, *S. oravensis*, *S. javorkana* a *S. collina*. U Jablonova

nad Turňou a u Trenčína byly objeveny populace jeřábů, které by mohly být novými druhy pro vědu a v Malých Karpatech byly odebrány vzorky *S. petraea*, jehož popis je připravován. Dohromady bylo nasbíráno cca 100 herbářových dokladů pro herbář Jihočeského muzea a stejný počet vzorků na molekulární a cytometrické analýzy. Řada výše uvedených vzorkovaných druhů nebyla doposud v herbáři muzea zastoupena. Osm dní byl prováděn sběr a průzkum rozšíření ostružiníků na Šumavě a v přilehlém Bavorsku a Rakousku. Kromě jiného byl objeven ostružiník, který je zřejmě novým druhem pro vědu, a u jiného ostružiníku objeveného v loňském roce bylo prokázáno dostatečné rozšíření k tomu, aby mohl být formálně popsán jako nový pro vědu.

Monitoring flóry jižních Čech

Výzkum a sběr rostlin probíhal především na Šumavě, bližší pozornost byla věnována rodům *Alchemilla* a *Ribes*.

Entomolog: Společenstva a rozšíření xylofágního a saprofytického hmyzu v jižních Čechách

Pokračování dlouhodobého úkolu. Celkem proběhlo 12 dní terénních cest a 8 dní bylo věnováno zpracování materiálu. Byly provedeny srovnávací sběry a měření požerků v modelových oblastech na území jižních Čech. Jednalo se o terénní průzkum okolí Hluboké nad Vltavou, Třeboňska a Novohradských hor, pro srovnání bionomických údajů byla podniknuta i sběrná cesta na jižní Moravu do okolí Bzence a Břeclavi. Do sbírky a expozice bylo získáno cca 150 kusů, které byly zaevidovány do I. stupně evidence. Z důvodu dokončení pozorování a blížícího se odchodu do důchodu bude vědeckovýzkumný úkol prodloužen ještě o dva roky. Publikován byl jeden výstup v časopise *Silva Gaebreta*.

Geoložka: Geologie jihočeských pánví a přilehlého krystalinika jihočeského regionu

Na jaře byl schválen nový vědeckovýzkumný úkol v rámci geologie. Byly uskutečněny 2 terénní cesty a nasbírány vzorky zkřemenělých dřev z lokality Čavyně (Českobudějovická pánev) v rámci dokumentace paleobotanického materiálu jihočeských pánví. Vzorky poslouží pro podrobnější xylotomický výzkum a přesnější taxonomické určení a následně správné stratigrafické zařazení zkoumaného materiálu.

Mykolog: Check-list jihočeských makromycetů (řády Agaricales, Boletales a Russulales)

Pokračování dlouhodobého úkolu. Proběhlo 14 terénních cest. Dále byl získáván čerstvý i sušený materiál od členů Mykologického klubu JČM, zejména J. Součka, J. Jandy, J. Válka a A. Jirsy.

Zpracování a determinaci získaného materiálu bylo věnováno 20 dnů. Byl napsán jeden článek, který prošel recenzním řízením a vyjde v časopise *Mykologické listy* v roce 2021.

Zoolog: Průzkum fauny drobných zemních savců jižních Čech

V rámci vědeckovýzkumného úkolu bylo realizováno 10 dní terénních cest a 20 dní zpracovatelských prací. Na výzkumné lokalitě Vyšenské kopce bylo provedeno celkem 8 kontrol 25 kusů speciálních budek pro hlodavce. Zejména podzimní kontroly budek prokázaly velmi hojný výskyt plšíka lískového (18. 9. 2020 – min. 22 ex., 20. 10. 2020 – min. 18 ex.), včetně řady dokladů o jeho rozmnožování. Získaná data nasvědčují tomu, že přinejmenším některé samice zde mohou vyvést dva vrhy mláďat ročně. Ve Sborníku Jihočeského muzea v Českých Budějovicích, *Přírodní vědy* byl o plšíku lískovém publikován i jeden článek. Z důvodu epidemie koronaviru a také většího pracovního vytížení v redakční radě Sborníku (převzetí funkce odpovědného redaktora), nebylo možné úkolu věnovat původně plánované úsilí. Vědeckovýzkumný úkol tedy bude prodloužen alespoň o jeden rok (bude záležet i na vývoji epidemiologické situace).

V rámci dokumentace byla terénní aktivita věnována zejména zjišťování hnízdění ptáků v tubusových telekomunikačních sloupech.

ODDĚLENÍ SPOLEČENSKÝCH VĚD

Kurátorka UP

Badatelský úkol **Truhlářství a nábytkářství v Ledenicích a Lišově od počátků do roku 1949**: studium odborné literatury a dobového nábytku, zahájena příprava odborného příspěvku věnujícího se na základě vzpomínek truhláře totálnímu nasazení za druhé světové války a nuceným pracím.

Historik novějších dějin

Projekt Paměť kraje – Lhenicko-chelčický region: studium v SOKA České Budějovice – fond Okresní úřad České Budějovice (vybrané kartony), Jihočeské listy 1938, vybraný jihočeský tisk (2. světová válka), studium v JVK České Budějovice – různé publikace a studie k Lhenicím a Chelčicím, studium digiarchivu SOA Třeboň – obecní a školní kroniky vybraných obcí studium v SOKA Prachatice – fond Okresní úřad Prachatice (vybrané kartony), fond Archiv města Lhenice (vybrané kartony a materiály), Zájmy Pošumaví 1935–1938, studium v SOKA Strakonice – fond Archiv obce Libějovice, Truskovice a Chelčice (vybrané kartony a materiály).

Badatelský úkol **České Budějovice v letech 1945–1953**: Studium v SOKA České Budějovice – fond Městský úřad České Budějovice – karton č. 20, 25, 26, 27, Věstník Divadelní list 1948, periodikum Jihočeská pravda 1948–1953, periodikum Hlas lidu 1948, periodikum Jihočechem 1948.

Historik nejnovějších dějin

Badatelský úkol **České Budějovice v letech 1967–1971**:

Digitalizace plakátů z období po 21. srpnu 1968 – lidový odpor proti okupaci – zdigitalizováno celkem 41 ks plakátů z podsbírky Historie „S“. Zdigitalizované plakáty jsou od roku 2020 též součástí databáze Museion.

Článek do knihy: Petráš, Jiří: Československé jaro. Život po životě. In: Londák, Miroslav – Drábik, Jakub a kol.: Rok 1968 – 50 rokov po ... Historický ústav SAV Bratislava 2019. (Vyšlo 2020).

Badatelský úkol **České Budějovice v letech 1945–1953**:

Studium denního tisku a studium fondů v SOKA ČB (MNV České Budějovice, OV KSČ České Budějovice) nemohlo být z důvodu uzavření archivů realizováno.

V rámci badatelského úkolu využíváno coby pramene podsbírky Historie „S“ Jihočeského muzea – soubor fotografií města z přelomu 40. a 50. let 20. století, historie českobudějovických firem a podniků, zpracovávání materiálů ze SOKA ČB vybadaných v roce 2019 – zánik živností v ČB, peněžní reforma 1953.

Badatelský úkol **Paměť kraje – přítomnost kraje – Lhenicko-chelčický ovocnářský region**:

Psaní závěrečné práce, bude dokončeno v roce 2021 a odevzdáno k tisku.

Badatelský úkol **Životní příběh Karla Orta a Luisy Princové**:

V roce 2020 pokračování v psaní rukopisu.

ARCHEOLOGICKÉ ODDĚLENÍ

V roce 2020 bylo Ondřejem Chvojkou redakčně připraveno a vytištěno další číslo recenzovaného časopisu *Archeologické výzkumy v jižních Čechách*, roč. 33/2020.

V roce 2020 byl redakčně Zuzanou Thomovou připraven sborník z konference o Librariovi VIA Lucis.

Publikační činnost odborných pracovníků oddělení

ATANASOSKA, N. – CHVOJKA, O.: Chronological transformation of prehistoric burial mounds in South-Western Balkans, *Fines Transire* 29, 2020, v tisku.

CHVOJKA, O.: Nové ojedinělé nálezy kamenné broušené industrie z Českobudějovicka. In: MIKOTA, P. – TRNKA, R. (edd.), *Na stopě (pre)historii jihozápadních Čech 4*. Sborník přátel k životnímu jubileu Vladimíra Prokopa. Plzeň 2020, s. 29–34.

CHVOJKA, O.: Velmoži, náčelníci, knížata... Existovaly v jihočeském pravěku elity a umíme je archeologicky zachytit? In: BÍLEK, P. A. – DVOŘÁK, M. – KRÁL, P. (edd.), *Jak se dělá věda na Filozofické fakultě JU*. České Budějovice 2020, s. 59–70.

CHVOJKA, O. – BENEŠ, J. – JOHN, J. – ŠÁLKOVÁ, T. – PRŮCHOVÁ, E.: Pohřební a sídlištní areály střední a mladší doby bronzové v okolí Březnice u Bechyně, *Archeologické výzkumy v jižních Čechách* 33, 2020, s. 59–151.

CHVOJKA, O. – JOHN, J.: Zlatá záušnice z Homol (okr. České Budějovice) jako doklad kontaktu jižních Čech s Karpatskou kotlinou ve starší době bronzové. In: KOZUBOVÁ, A. – MAKAROVÁ, E. – NEUMANN, M. (edd.), *Scientia antiquitatis est tamquam alter idem*. Venované Jozefovi Bátorovi k 70. narozeninám. Slovenská archeológia – Supplementum 1. Nitra 2020, s. 237–246.

CHVOJKA, O. – JOHN, J. – PARKMAN, M. – ŠÁLKOVÁ, T.: Dva nové depoty doby bronzové ze střední Šumavy, *Archeologické výzkumy v jižních Čechách* 33, 2020, s. 25–44.

CHVOJKA, O. – KUNA, M. – MENŠÍK, P. – ŠÁLKOVÁ, T. – KRÍVÁNEK, R.: Březnice u Bechyně (okr. Tábor). Sídlní areál se žlabovitými objekty z mladší doby bronzové. In: MITÁŠ, V. – OŽDÁNI, O. (edd.), *Doba popolnicových polí a doba halštatská*. Zborník príspevkov z XV. medzinárodnej konferencie, Smolenice 15. – 19. október 2018. Nitra 2020, s. 77–90.

CHVOJKA, O. – KUNA, M. – KRÍVÁNEK, R. – MENŠÍK, P. – ŠÁLKOVÁ, T.: Archeologický výzkum a geofyzikální průzkum sídliště z mladší doby bronzové v Březnici u Bechyně (okr. Tábor) v letech 2018–2019. In: *Archeologické výzkumy v Čechách 2019*. Sborník referátů z informačního kolokvia. Zpráva České archeologické společnosti – Supplément 116. Praha 2020, s. 28–29.

CHVOJKA, O. – MENŠÍK, P.: Mohylová pohřebiště starší a střední doby bronzové v jižních Čechách. Kontinuita nebo diskontinuita využívání pohřebních areálů? In: KOZUBOVÁ, A. – MAKAROVÁ, E. – NEUMANN, M. (edd.), *Scientia antiquitatis est tamquam alter idem*. Venované Jozefovi Bátorovi k 70. narozeninám. Slovenská archeológia – Supplementum 1. Nitra 2020, s. 247–256.

CHVOJKA, O. – MENŠÍK, P.: Frühbronzezeitliche Hügelbestattungen in Südböhmen, *Fines Transire* 29, 2020, v tisku.

CHVOJKA, O. – ZAVŘEL, P.: Alt bekannt, neu untersucht. Ergebnisse der aktuellen archäologischen Forschung an drei vorgeschichtlichen Grabhügeln bei Plav, Kr. České Budějovice, *Fines Transire* 29, 2020, v tisku.

CHVOJKA, O. – ZAVŘEL, P.: Archeologické výzkumy v trase dálnice D3 na Českobudějovicku, *Výběr* 57/3, 2020, 176–189.

JIRÁŇ, L. – CHVOJKA, O. – ŠÁLKOVÁ, T.: Methodological changes in and new approaches to research on the Bronze Age in Bohemia since 1990. In: ŠABATOVÁ, K. – DITRICH, L. – DITRICH, O. –

– HARDING, A. – KISS, V. (edd.), *Bringing Down the Iron Curtain. Paradigmatic change in research on the Bronze Age in Central and Eastern Europe?* Oxford 2020, s. 97–101.

KMOŠEK, J. – KOCHERGINA, Y. – CHVOJKA, O. – FIKRLE, M.: *Tracking Alpine copper – analysis of Late Bronze Age copper ingot hoard from South Bohemia*, *Archaeological and Anthropological Sciences* 12/234, 2020, s. 1–21.

ŘEZÁČ, M. – JOHN, J. – ZAVŘEL, P.: *Nedochovaný depot římských mincí z Folmavy*, *Archeologie západních Čech* 10, 2020, s. 42–50.

THOMOVÁ, Z. – ŠINDELÁŘ, J.: *Historie archeologického výzkumu ostatků Jindřicha Libraria v kostele Obětování Panny Marie v Českých Budějovicích*, *Via Lucis* 1,2, 2020, s. 153–162.

ŠINDELÁŘ, J. – THOMOVÁ, Z.: *Nedestruktivní průzkum zazděné niky České Budějovice, klášter, kostel Obětování Panny Marie*, *Via Lucis*, 1,2, 2020, s. 162–166.

KNIHOVNA

Ediční činnost

Administraci všech titulů vydaných Jihočeským muzeem prováděla vedoucí knihovny Jana Klimešová v programu Cezar, stejně jako jejich skladovou evidenci a prodej. Celkově bylo vyřízeno 95 objednávek (z toho 55 přes e-shop). V roce 2020 bylo evidováno 425 odběratelů muzejních publikací.

Prodej publikací probíhal také na recepci muzea JČM, na pobočkách Jihočeského muzea a příležitostně také na konferencích pořádaných JČM, při knižních křtech a jiných vhodných příležitostech. V průběhu roku bylo provedeno 12 dílčích měsíčních skladových uzávěrek a jeho koncem pak roční skladová uzávěrka. Průběžně probíhalo vyúčtování komisního prodeje všech periodických i neperiodických titulů muzea u 9 odběratelů z řad knihkupectví i spolupracujících partnerů při prodeji cizího zboží. Dle interních směrnic provedli na konci roku 2020 Jana Klimešová, Lukáš Pelikán a Helena Motyčková inventuru veškerých skladových zásob publikací muzea.

Jana Klimešová obstarávala rovněž prezentaci publikací na webových stránkách muzea a taky na e-shopu a vedla adresáře předplatitelů periodik JČM. Na starosti měla i zajištění konání redakčních rad časopisu *Výběr* a zápisy z redakčních rad. Vedla také agendu přidělování čísel ISBN a ISSN na základě oznámení vedoucích redaktorů či autorů publikací. V roce 2020 bylo vydáno celkem 9 čísel ISBN. Eva Náprstková a Lukáš Pelikán editorsky sestavili *Výroční zprávu Jihočeského muzea v Českých Budějovicích za rok 2019*. Na korekturách se podílela i Jana Klimešová.

Helena Motyčková a Lukáš Pelikán publikovali autorské snímky z výstavních a jiných prezentačních akcí muzea a vybrané fotografie z Českých Budějovic v periodických i neperiodických titulech. Podíleli se na přípravě obrazové náplně *Měsíčníků muzea*, doplňovali fotografie na internetové stránky do rubrik o jednotlivých akcích, prováděli výběry fotografií na výstavy pořádané muzeem a pomáhali s přípravou různých propagačních tiskovin. Lukáš Pelikán pořídil fotografické podklady pro virtuální prohlídku výstavních prostor.

Publikační činnost

NÁPRSTKOVÁ, E. – PELIKÁN, L. (edd.): *Výroční zpráva Jihočeského muzea v Českých Budějovicích za rok 2019*. České Budějovice 2020, 123 s. ISBN 978-80-7646-005-8.

DVOŘÁK, J. – NÁPRSTKOVÁ, E. – PELIKÁN, L. – STEJSKALOVÁ, H. – VOLNÁ, A. (edd.): *Almanach Historického klubu při Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích vydaný k 60. výročí založení klubu*. České Budějovice 2020, 89 s. ISBN 978-80-270-7447-1.

KLIMEŠOVÁ, J.: *Digitalizace dokumentů v knihovně Jihočeského muzea*. In: *Výroční zpráva Jihočeského muzea v Českých Budějovicích za rok 2019*. České Budějovice 2020, s. 81–82.

NÁPRSTKOVÁ, E.: *Z výstavní činnosti knihovny v roce 2019*. In: *Výroční zpráva Jihočeského muzea v Českých Budějovicích za rok 2019*. České Budějovice 2020, s. 82–83.

NÁPRSTKOVÁ, E. – PELIKÁN, L.: Historický klub při Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích, z.s. v roce 2019. In: Výroční zpráva Jihočeského muzea v Českých Budějovicích za rok 2019. České Budějovice 2020, s. 94–95.

NÁPRSTKOVÁ, E. – PELIKÁN, L.: „Mým polem je svět!“. Johann Steinbrener – příběh vimperského knihtisku. In: Almanach Historického klubu při Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích vydáný k 60. výročí založení klubu. České Budějovice 2020, s. 34–44.

NÁPRSTKOVÁ, E. – PELIKÁN, L.: Činnost Historického klubu 2009–2019. Přednášky, zájezdy, vycházky a exkurze. Zpravodaj Historického klubu, č. 1–4/2020, s. 56–71.

PELIKÁN, L.: Odborná exkurze muzejních pracovníků v roce 2019. In: Výroční zpráva Jihočeského muzea v Českých Budějovicích za rok 2019. České Budějovice 2020, s. 87–89.

PELIKÁN, L.: Krásy těsnopisu. Zpravodaj Historického klubu, č. 1–4/2020, s. 30–37.

PŘÍRODOVĚDNÉ ODDĚLENÍ

Ediční činnost

V redakční radě Sborníku Jihočeského muzea v Českých Budějovicích, Přírodní vědy došlo v průběhu roku 2020 k výrazným personálním změnám. Začátkem roku ukončil své působení na pozici odpovědného redaktora M. Beran (nadále v redakci časopisu pokračoval jako garant oboru mykologie). S účinností od 1. 2. 2020 byl do funkce odpovědného redaktora ředitelem muzea jmenován V. Mikeš, který zároveň zůstává i jedním z garantů oboru zoologie. Koncem jara obdrželi pracovníci přírodovědného oddělení smutnou zprávu, dne 11. 6. 2020 zemřel dlouholetý člen redakční rady Sborníku František Kotlaba. 29. 11. 2020 oznámila svou rezignaci na místo v redakční radě geoložka Simona Dvořáčková a 6. 12. 2020 tak učinil i výkonný redaktor Petr Lepší. Pro rok 2021 byla redakční rada Sborníku doplněna a bude pracovat ve složení: Václav Mikeš (odpovědný redaktor, garant zoologie), Ladislav Černý (výkonný redaktor), Miroslav Beran (garant mykologie), Jaroslav Cícha (garant geologie), Zdeněk Falťánek Fric (garant entomologie), Zdeněk Kletečka (garant entomologie), Jan Košnar (garant botaniky), Petr Koutecký (garant botaniky), Jiří Pykal (garant zoologie). Jubilejní 60. ročník Sborníku vyšel v listopadu 2020, poprvé v historii časopisu v celobarevném provedení.

Botanik M. Lepší se podílel na přípravě seriálu Nálezy zajímavých a nových druhů v květeně jižní části Čech a zoolog V. Mikeš pracoval v editorském kolektivu seriálu Zajímavá a vzácná ornitologická pozorování v jižních Čechách.

Publikační činnost pracovníků

V roce 2020 vyšlo pracovníkům přírodovědného oddělení celkem 11 prací.

Botanik

KUNZOVÁ, P. – LEPŠÍ, M. – KOUTECKÝ, P.: Rozšíření snědků z okruhu snědku rozkladitého (*Ornithogalum umbellatum* agg.) v jižní části Čech. In: Sborník Jihočeského muzea v Českých Budějovicích, Přírodní vědy 60, 2020, s. 6–28.

LEPŠÍ, M. – LEPŠÍ, P. – BOUBLÍK, K. (edd.): Nálezy zajímavých a nových druhů v květeně jižní části Čech XXVI. In: Sborník Jihočeského muzea v Českých Budějovicích, Přírodní vědy 60, 2020, s. 29–64.

LEPŠÍ, M. – LEPŠÍ, P.: Ostružiník šumavský (*Rubus silvae-bavaricae*), nový druh pro květenu České republiky. In: Zprávy Čes. bot. společnosti 55/2, 2020, s. 181–195.

LEPŠÍ, M. – LEPŠÍ, P.: *Panicum schinzii*, nový adventivní druh v květeně České republiky. In: Zprávy Čes. bot. společnosti 55/2, 2020, s. 169–179.

BOUBLÍK, K. – LEPŠÍ, M.: *Liatris spicata* – In: LUSTYK, P. – DOLEŽAL, J. (edd.), *Additamenta ad floram Reipublicae Bohemicae XVIII*. In: Zprávy Čes. bot. společnosti 55/1, 2020, s. 85–86.

Zoolog

GIARLA, T. C. – DEMOS, T. C. – MONADJEM, A. – HUTTERER, R. – DALTON, D. – MAMBA, M. L. – ROFF, E. A. – MOSHER, F. M. – MIKEŠ, V. – KOFRON, C. P. – KERBIS PETERHANS, J. C.: Integrative taxonomy and phylogeography of *Colomys* and *Nilopegamys* (Rodentia: Murinae), semi-aquatic mice of Africa, with descriptions of two new species. In: Zoological Journal of the Linnean Society XX, 2020, s. 1–30.

KUBELKA, V. – HAVLÍČEK, J. – MIKEŠ, V. (edd.): Zajímavá a vzácná ornitologická pozorování v jižních Čechách VII. In: Sborník Jihočeského muzea v Českých Budějovicích, Přírodní vědy 60, 2020, s. 71–98.

MIKEŠ, V.: Zajímavé aspekty autekologie plšika lískového (*Muscardinus avellanarius*). In: Sborník Jihočeského muzea v Českých Budějovicích, Přírodní vědy 60, 2020, s. 65–70.

MIKEŠ, V.: Svišť horský (*Marmota marmota*) na Šumavě v roce 1914. In: Sborník Jihočeského muzea v Českých Budějovicích, Přírodní vědy 60, 2020, s. 124–126.

MIKEŠ, V. – ČERNÝ, L.: Potrava vlhy pestré (*Merops apiaster*) v jižních Čechách. In: Sborník Jihočeského muzea v Českých Budějovicích, Přírodní vědy 60, 2020, s. 116–121.

Entomolog

PROCHÁZKA, J. – ČERNÝ, L. – ČÍŽKOVÁ, P. – DVOŘÁK, V. – KLETEČKA, Z.: Rediscovery of the rare saproxylic beetle *Peltis grossa* (Linnaeus, 1758), Coleoptera: Trogossitidae, in the Šumava National Park and its occurrence in surrounding area. In: Silva Gabreta 26, 2020, s. 33–49.

Dokumentátor

MIKEŠ, V. – ČERNÝ, L.: Potrava vlhy pestré (*Merops apiaster*) v jižních Čechách. In: Sborník Jihočeského muzea v Českých Budějovicích, Přírodní vědy 60, 2020, s. 116–121.

PROCHÁZKA J. – ČERNÝ L. – ČÍŽKOVÁ P. – DVOŘÁK, V. – KLETEČKA, Z.: Rediscovery of the rare saproxylic beetle *Peltis grossa* (Linnaeus, 1758), Coleoptera: Trogossitidae, in the Šumava National Park and its occurrence in surrounding area. In: Silva Gabreta 26, 2020, s. 33–49.

ODDĚLENÍ SPOLEČENSKÝCH VĚD

V roce 2020 pracoval Jiří Petráš jako odpovědný redaktor časopisu Výběr. Časopisu pro historii a vlastivědu jižních Čech. Dále byl Jiří Petráš členem redakční rady recenzovaného časopisu Jihočeský sborník historický a členem redakční rady řady Supplement JSH, členem redakční rady recenzovaného časopisu Ústecký sborník historický (ERIH PLUS) a členem redakční rady časopisu Confluens, časopisu Mělnického SOKA a Mělnického muzea.

Leoš Nikrmajer pracoval jako člen redakční rady časopisů Jihočeský sborník historický a časopisu Výběr. Časopis pro historii a vlastivědu jižních Čech.

Jako odpovědný redaktor J. Petráš připravil k tisku Výběr 4/2019 a Výběr 1–2/2020.

Jiří Petráš za JČM připravil coby člen redakční rady supplement JSH k vydání další svazek:

KOLDA, V. (ed.): Jan Rafael Schuster ve světové válce aneb Dopisy a kresby budějovického malíře z let 1915–1918. JSH – Supplementum 11, 2020. ISBN: 978-80-7646-006-5.

Publikační činnost odborných pracovníků oddělení

CUKR, J. – KOUBKOVÁ, H.: Geografický původ truhlářských učňů v Ledenicích a Lišově v letech 1918–1938. In: Jihočeský sborník historický, r. 88, 2019, s. 319–347. (Vyšlo v roce 2020).

PROKOPCOVÁ, P.: Příběh loutek Malého divadla ve sbírkách Jihočeského muzea v Českých Budějovicích. In: Výroční zpráva Jihočeského muzea v Českých Budějovicích za rok 2019, České Budějovice 2020, s. 85–87.

TÖRÖK, J. – HYNDRÁKOVÁ, E. – RULÍŠEK, H. (edd.): Kouzlo sběratelství. Unikáty ze soukromých sbírek. Zbraně, zbroj a jiné skvosty. (Katalog a obrazová publikace k výstavě Kouzlo sběratelství). České Budějovice 2020.

NIKRMAJER, L.: Anabáze kolem budovy divadla v Českých Budějovicích v letech 1945–1946. In: Výběr, časopis pro historii a vlastivědu jižních Čech, LVII, 2020, č. 1, s. 10–22.

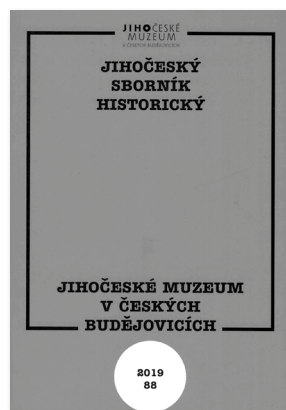
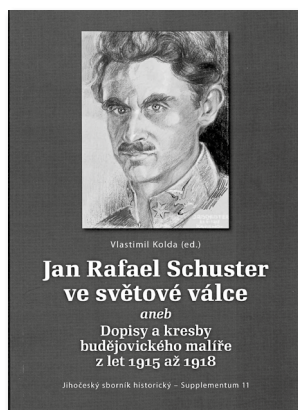
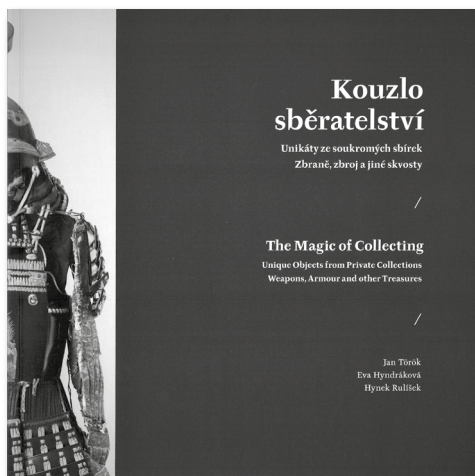
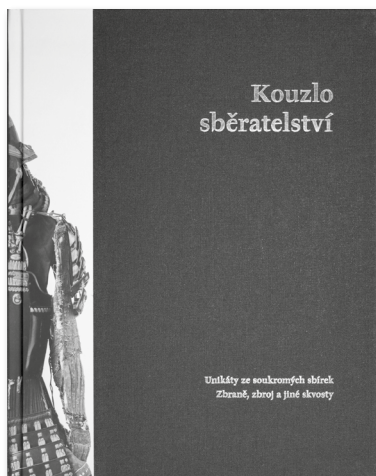
NIKRMAJER, L.: Horské pastviny v majetku města České Budějovice v letech 1946–1949. In: Výběr, časopis pro historii a vlastivědu jižních Čech, LVII, 2020, č. 2, s. 109–113.

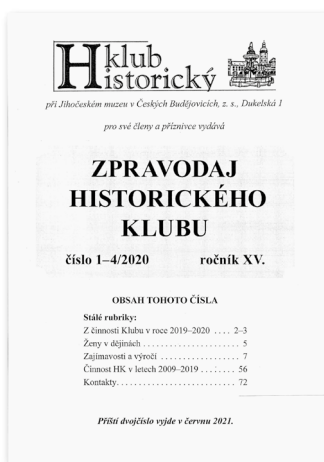
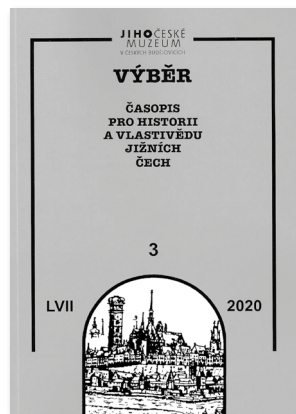
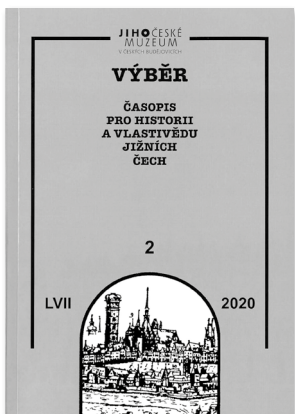
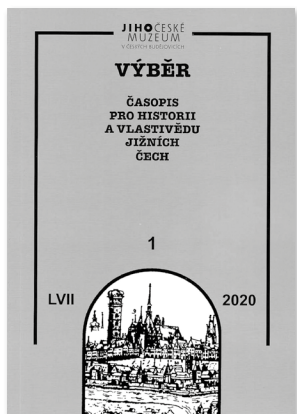
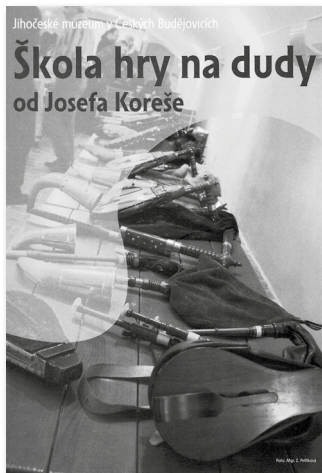
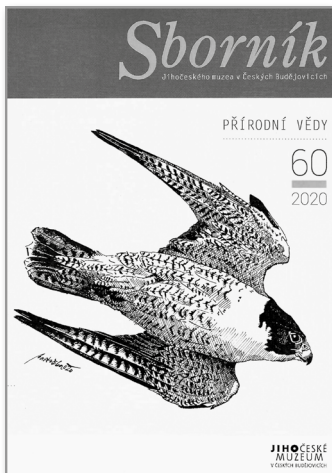
PETRÁŠ, J.: Československé jaro. Život po životě. In: LONDÁK, M. – DRÁBIK, J. a kol.: Rok 1968 – 50 roků po ... Historický ústav SAV Bratislava 2019. (Vyšlo v roce 2020).

PETRÁŠ, J. – SVOBODA, L. (edd.): Znormalizováno. Československo v letech 1978–1985. Ústav pro studium totalitních režimů a Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích, Praha – České Budějovice 2020.

PETRÁŠ, J.: Vzpomínka na rok 1989. Ze sbírkového fondu Jihočeského muzea v Českých Budějovicích. Časopis Národního muzea. Řada historická/ Journal of the National Museum (Prague). Series Historia, 188, č. 3–4, 2019, s. 25–40. (Vyšlo v roce 2020).

OBÁLKY NOVÝCH PUBLIKACÍ VYDANÝCH JIHOČESKÝM MUZEEM V ROCE 2020

ARCHEOLOGICKÉ ODDĚLENÍ

Bylo poskytnuto 50 konzultací badatelům, většinou při určování nálezů a při zpracování témat studentských prací. Na základě pověření Ministerstva kultury ČR o zajištění funkcí Ústavu archeologické památkové péče Jihočeským muzeem vydalo oddělení v souladu se zák. č. 20/1987 Sb. O státní památkové péči ve znění pozdějších předpisů pro orgány samospráv a státní správy 792 odborných vyjádření k pořizování územně plánovací dokumentace a pro potřebu stavebních řízení.

Odborní pracovníci oddělení se účastnili pravidelných měsíčních pracovních setkání Jihočeské archeologické komise, jejímž tajemníkem je Z. Thomová.

Při řešení výzkumných a dokumentačních úkolů spolupracovali pracovníci archeologického oddělení s kolegy z Národního muzea v Praze, Archeologického ústavu Akademie věd ČR v Praze a muzeí Jihočeského kraje. O. Chvojka je rovněž členem Rady Archeologického ústavu AV ČR v Praze. Spolupráce dále probíhá s kolegy z Národního památkového ústavu v Praze a v Brně, Ústavu archeologické památkové péče v Brně (O. Chvojka je členem Rady UAPP), Ústavu jaderné fyziky v Řeži (analýza kovových předmětů z jižních Čech), Přírodovědecké fakulty Jihočeské univerzity, Archeologického ústavu Filozofické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích (O. Chvojka je rovněž členem Vědecké rady FF JU v Českých Budějovicích a členem Akademického senátu Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích), Západočeské univerzity v Plzni. O. Chvojka je rovněž člen oborové rady doktorského studia archeologie Filozofické fakulty Západočeské univerzity v Plzni a Filozofické fakulty Univerzity Hradec Králové. Pokračovala rovněž spolupráce s Archaiou Brno (Humpolec), s Přírodovědeckou fakultou Jihočeské univerzity, s Archeologickým ústavem Filozofické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, s Antropologickým ústavem Masarykovy univerzity v Brně, se Západočeskou univerzitou v Plzni a s ústavem archeologické památkové péče a regionálními muzei (spolupráce s Prachatickým muzeem na projektu Zlatá cesta, spolupráce s Prácheňským muzeem v Písku). P. Zavřel a O. Chvojka jsou členy předsednictva Oborové komise muzejních archeologů ČR při AMG, P. Zavřel je členem památkové komise Národního památkového ústavu – pobočka České Budějovice, a také členem redakční rady sborníku Zlatá stezka, který vydává Prachatické muzeum. O. Chvojka pracoval v redakční radě Výběru, časopisu Archeologie západních Čech a Archeologie ve středních Čechách. Z pozice funkce vědeckého tajemníka ČAS se podílel na přípravě kolokvia „Výzkumy v Čechách 2019“ v Národním muzeu v Praze a z pozice předsedy jihočeské pobočky ČAS zorganizoval její plenární zasedání v JČM v Českých Budějovicích. Z. Thomová spolupracovala s Archeologickým klubem a Agenturou Kultur Kontakt a Biskupstvím českobudějovickým.

KNIHOVNA

Knihovnice muzea poskytly celkem 343 konzultací a čtenářských a badatelských dotazů pro české i zahraniční badatele. Bylo registrováno celkem 319 jednotek zápůjček knih a 163 výpůjček periodik a na 6 461 prolongací knih a časopisů. Vyřízeno bylo i 21 žádostí o národní a mezinárodní meziknihovní výpůjční službu. Fond odborné literatury využil 291 čtenářů a badatelů a 59 čtenářům bylo evidováno 163 časopiseckých zápůjček.

Pro projekt NAKI II. „Vltava – proměny historické krajiny v důsledku povodní, stavby přehrad a změn ve využití území s vazbami na kulturní a společenské aktivity v okolí řeky“, bylo poskytnuto (na základě smlouvy o poskytnutí reprodukčních práv k muzejním sbírkám) 69 skenů historických fotografií ze sbírkového fondu Novější dějiny a Fototéky a 2 naskenované historické mapy povodí Vltavy ze sbírky Map a plánů. Projekt realizuje ČVUT Praha a výstupem bude webová aplikace mapující na starých i současných mapách tok řeky Vltavy.

Kurátor knihovních sbírek poskytl celkem 11 externích a 3 interní konzultace badatelům a vyhovění badatelským požadavkům. Spolupracoval také s Národní knihovnou na celoevropském výzkumu pozdně středověkých knižních vazeb zdobených slepotiskem, jehož výstup doplní databázi Státní knihovny v Berlíně Einbanddatenbank.

Knihovna Jihočeského muzea si velmi váží dlouhodobé spolupráce s knihovnami a galeriemi zřizovanými Jihočeským krajem (zejm. Jihočeskou vědeckou knihovnou) a dalšími spřátelenými institucemi a velmi děkuje všem kolegyním a kolegům za vřelou kolegiální pomoc při přípravě výstav, vyhledávání knih a zodpovídání badatelských dotazů. Pokračovala spolupráce s Knihovnou Národního muzea v Praze, Národní knihovnou ČR, Knihovnou LA PNP a dalšími knihovnami. Ve spolupráci s Jihočeskou vědeckou knihovnou pokračovala knihovna Jihočeského muzea v digitalizaci jihočeských periodik. Skvělá spolupráce probíhala i nadále s kolegy ze Státního oblastního archivu v Třeboni a jednotlivých státních okresních archivů, jako i s Národním památkovým ústavem.

Ve spolupráci s Ústavem aplikované informatiky Přírodovědecké fakulty Jihočeské univerzity pokračovala další etapa digitalizace na zapůjčeném skeneru Zeutschel.

PŘÍRODOVĚDNÉ ODDĚLENÍ

Konzultace

Pracovníci přírodovědného oddělení poskytli veřejnosti 215 konzultací (zoolog 36, botanik 50, mykolog mimo poradnu pro houbaře 56, entomolog 58, geoložka 15).

Prezenčně studovalo ve sbírkách 16 badatelů (botanika: 11 vstupů badatelů, mykologie: 1 badatel, entomologie: 4 badatelé). Botanik určil 500 ks herbářových položek pro jiné subjekty, entomolog určil 140 ks hmyzu pro jiné subjekty. Dokumentátor pro Národní muzeum Praha, Naturkundemuseum Erfurt a řadu soukromých sběratelů zrevidoval a určil přibližně 1 500 ks brouků čeledi Meloidae.

Výpůjčky ze sbírek

Z podsbírký zoologie byly zapůjčeny 3 sbírkové předměty Rybářství Nové Hrady s.r.o. a 1 sbírkový předmět Národnímu zemědělskému muzeu s.p.o. Vše k výstavním účelům.

V rámci geologie je trvalá zápůjčka s městem Železná Ruda po celý rok 2020.

Z podsbírký entomologie trvá dlouhodobá zápůjčka sbírkových předmětů Správě NP a CHKO Šuma-va ve Vimperku pro výstavu v Borové Ladě (14 preparátů).

Z didaktického fondu mykologie bylo Národnímu zemědělskému muzeu zapůjčeno 20 modelů hub pro výstavní účel.

Poradna pro houbaře

Poradna pro houbaře probíhala každé pracovní pondělí v období 18. 5.–12. 10. (začala později než obvykle a také dříve skončila, v obou případech z důvodu protiepidemických opatření), celkem v rozsahu 20 poradních dnů.

Spolupráce s ústavu a vědeckými společnostmi

Na vědeckovýzkumných úkolech a vzdělávací činnosti spolupracovali pracovníci přírodovědného oddělení s odborníky z partnerských institucí, zejména z Agentury ochrany přírody a krajiny ČR (AOPK ČR), Národního muzea, Katedry botaniky a Katedry parazitologie Přírodovědecké fakulty Jihočeské univerzity, Univerzity Karlovy a dalších vědeckých společností a ústavů Akademie věd ČR.

Botanik spolupracoval s Jihočeskou univerzitou a Univerzitou Karlovou na cytometrických a molekulárních analýzách rodu *Sorbus*, kromě toho spolupracoval s Výzkumným ústavem Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví na výzkumu rodu *Sorbus* a pokračoval ve spolupráci s Jihočeskou pobočkou České botanické společnosti při Jihočeském muzeu a s CHKO Blanský les na floristickém průzkumu jižních Čech.

Mykolog se podílel na vedení a činnosti Sekce pro výzkum diverzity a ochranu hub (makromycetů) *České vědecké společnosti pro mykologii*. S Výzkumným ústavem Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví a mykologickým oddělením Národního muzea spolupracoval na výzkumu mykobioty přirozených lesů.

Recenze

Botanik vypracoval recenze dvou odborných článků pro časopis *Zprávy Vlastivědného muzea v Olomouci* a pro časopis *Webbia*.

ODDĚLENÍ SPOLEČENSKÝCH VĚD

Kurátorka UP

Odborné konzultace: 7 dotazů (např. hudební nástroje ve sbírce JČM, lisované sklo z Jiříkova Údolí, práce H. Kautsche).

Soukromí badatelů: 10 dotazů (např.iedermeierovský nábytek, určování datace a výrobce keramiky, skla).

Historik umění

Za rok 2020 poskytl pomoc 10 badatelům v oblasti uměleckého průmyslu: odborné posudky a konzultace pro veřejnost.

Zápůjčky sbírkových předmětů regionálním muzeím a partnerským institucím: 17 ks.

Etnografka

Poskytnuté odborné služby a konzultace: 5 badatelů, drobné konzultace a dotazy veřejnosti: cca 30 dotazů.

Kurátorka a dokumentátorka Divadelního a hudebního archivu

Odborná pomoc badatelům:

Spolupráce s Divadelním ústavem – Kristýna Sýbová: materiály k Marii Svobodové a Růženě Novákové, poskytnuty fotografie do divadelní encyklopedie.

Odborná pomoc badatelům: Jiří Cukr – materiály ke Zdeňku Skuherskému (zajistila v nepřítomnosti kurátorky dokumentátorka I. Jíchová).

Historik novějších dějin

Odborné konzultace a služby badatelům: celkem 5 badatelů.

Historik nejnovějších dějin

Odborné konzultace a služby badatelům: celkem 15 badatelů.

Konzervátorka obrazů

Externí konzervace pro soukromé osoby: 2 ks tempera na sololitu, 1 ks olejomalba na plátně. Poskytování odborného poradenství.

Pracovníci OSV spolupracovali s následujícími ústavy a institucemi:

Historik umění

Člen poradního sboru pro nákup sbírek a sbírkotvornou činnost Muzea O. Kudrny v Netolicích, Pračatického muzea a Severočeské galerie výtvarného umění v Litoměřicích.

Kurátorka hudebního a divadelního archivu

Spolupráce s Kabinetem pro studium českého divadla – Institut umění – Divadelní ústav, Praha.

Historik nejnovějších dějin

Spolupráce s Národním muzeem Praha, Jihočeskou univerzitou, ÚSTR Praha, ÚSD AV ČR Praha, UJEP Ústí nad Labem, Historickým ústavem SAV Bratislava a Institutem paměti národa ve Varšavě.

EDUKAČNÍ ODDĚLENÍ

Spolupráce s Pedagogickou fakultou a Filozofickou fakultou Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích při rozvoji edukačních programů a praxi.

ARCHEOLOGICKÉ ODDĚLENÍ

O. Chvojka vedl jihočeskou pobočku České archeologické společnosti. Účastnil se jednání hlavního výboru ČAS v Praze a zorganizoval a vedl plenární zasedání konané v Českých Budějovicích dne 7. 3. 2020 (80 účastníků).

KNIHOVNA

Eva Náprstková a Lukáš Pelikán spolupracovali s Historickým klubem při Jihočeském muzeu, z. s. Pomáhali při jeho přednáškách a zejména při editorské práci Almanachu a Zpravodaje klubu a taky s aktualizací webových stránek klubu a vývěsní skříňky před budovou muzea.

Pracovnice knihovny jsou členkami Knihovnické komise při Asociaci muzeí a galerií ČR.

PŘÍRODOVĚDNÉ ODDĚLENÍ

Zájmové útvary

Pracovníci přírodovědného oddělení vedli některé zájmové útvary JČM (Entomologický kroužek) nebo se podíleli na jejich činnosti a odborně ji garantovali (Mykologický klub JČM). Dále se podíleli na činnosti organizací fungujících při Jihočeském muzeu. Jedná se o Jihočeský ornitologický klub (JOK), kde je zoolog JČM členem výboru, Jihočeskou pobočku České společnosti entomologické, kde je entomolog předsedou společnosti, a Jihočeskou pobočku České botanické společnosti při Jihočeském muzeu, kde je botanik jednatelem společnosti.

Mykologický klub JČM (MK JČM)

M. Beran, mykolog JČM, spoluorganizoval 6 členských schůzí. V návaznosti na poradnu pro houbaře poskytoval každé pondělí, kdy byla otevřena, konzultace členům MK JČM, kteří přinášeli své sběry hub.

Poradna pro houbaře v Jihočeském muzeu.

Každé pondělí v lednu a únoru od 14.30 do 17 hodin probíhaly v edukačním sále JČM determinační schůzky zájemců z Mykologického klubu JČM, kde byly mikroskopovány sběry z uplynulé sezony. Ve spolupráci s několika členy klubu prováděl společné víkendové výjezdy do terénu. Společně připravovali VI. ročník akce Týden mykologických exkurzí v jižních Čechách (měla se konat v rekreačním zařízení Olšina u Horní Plané od 26. 9. do 3. 10.), z důvodu prevence šíření epidemie covid-19 se však uskutečnila jen její exkurzní část s omezeným počtem účastníků.

Jihočeský ornitologický klub (JOK)

Zoolog se podílel na řadě aktivit klubu, zejména se pravidelně účastnil výborových schůzí, spolu s ostatními připravil jarní členskou schůzi s pásmem přednášek a účastnil se nejrůznějších terénních aktivit (např. Liniové sčítání druhů). Činnost klubu byla od jara negativně ovlivněna epidemií koronaviru. Bylo zrušeno tradiční mezinárodní ornitologické setkání, které se mělo konat na Jindřichohradecku, a neuskutečnila se ani podzimní členská schůze. I přes uvedenou nepřízeň okolností se podařilo uspořádat

pilotní kampaň „Pták roku JOKu“. Ptákem roku 2020 byl zvolen všeobecně dobře známý druh labuť velká (*Cygnus olor*). Zoolog je také správcem knihovny JOK. V roce 2020 do ní nově zaevidoval 39 časopisů a 20 knih a sborníků. Veškerý fond knihovny je evidován elektronicky, formou excelových tabulek dostupných členům na webu JOK.

Jihočeská pobočka České společnosti entomologické (JP ČSE)

Z. Kletečka, entomolog JČM a předseda JP ČSE, se podílel na vedení a organizování členských schůzí s přednáškami otevřenými veřejnosti, kdy proběhly 3 přednášky, a 1 přednáška musela být zrušena kvůli koronaviru, kdy byl program přeložen na další rok. V létě od 31. července do 2. srpna bylo členy pobočky uspořádáno terénní soustředění ve Vojenském újezdu Boletice v lovecké chatě Na Vačkárně, kde byl prováděn průzkum entomofauny VÚ Boletice.

Zároveň entomolog vedl Entomologický kroužek, který se scházel pravidelně každý týden (mimo prázdnin). Z důvodu epidemie byly schůzky omezeny na začátek roku, začátek školního roku a krátké období před koncem roku, jinak se uskutečňovaly online. Kromě toho Z. Kletečka pro členy kroužku organizoval entomologickou vycházku.

Jihočeská pobočka České botanické společnosti při Jihočeském muzeu

Botanik JČM spoluorganizoval přednášky, podílel se na vedení exkurzí a přípravě Zpravodaje jihočeských botaniků a účastnil se jako jednatel pobočky schůzí výboru a vedení pobočky.

Spolupráce se zájmovými a vlastivědnými útvary a nadacemi mimo JČM

Entomolog, který je předseda Jihočeské pobočky České společnosti entomologické, pracuje i v hlavním výboru této společnosti.

ODDĚLENÍ SPOLEČENSKÝCH VĚD

Správkyně depozitáře Národopisu Irena Tauerová vedla, organizovala a realizovala celoročně činnost Národopisného sdružení při Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích. Podílela se na přípravě akcí sdružení a koordinovala činnost ve spolupráci s Jihočeským muzeem.

Kurátor podsbírky Historie PhDr. Jiří Petráš vedl, organizoval a realizoval celoročně činnost Regionální letecko-historické společnosti při Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích.

ARCHEOLOGICKÉ ODDĚLENÍ

P. Zavřel pokračoval ve spolupráci s Verein für Ostbayerische Heimatforschung při Univerzitě v Pasově na přípravě grantu terénního průzkumu německé části Zlaté cesty v úseku Passau–Grafenau–Mauth–Modrý sloup. Pokračovala rovněž spolupráce se spolkem soumarů v Grainetu.

Probíhá rovněž intenzivní spolupráce s kolegy z Německa, Rakouska a Makedonie v rámci Archäologische Arbeitsgemeinschaft Ostbayern/ West- und Südböhmen/ Oberösterreich (O. Chvojka, P. Zavřel), Kreisarchäologie Deggendorf a Straubing, Bundesdenkmalamt Linz, Museum Nordico Linz, Museum Asparn a. d. Zaya, UNI Wien, Römisch-Germanisches Zentralmuseum Mainz, Universität Hamburg a Center for Prehistoric Research in Macedonia (O. Chvojka).

Ve spolupráci s Bundesdenkmalamt Linz a Schlossmuseum Freistadt byl podán a získán společný projekt výstavy o dálnici D3 v jižních Čechách a S10 v Horním Rakousku.

PŘÍRODOVĚDNÉ ODDĚLENÍ

Zahraníční spolupráce

Botanik dlouhodobě spolupracuje s hornorakouským Biologiezentrum Linz na výzkumu flóry. V loňském roce se aktivně zúčastnil botanické exkurze do okolí Pasova, na kterou byl pozván bavorskými kolegy ze spolku Botanische Arbeits- und Schutzgemeinschaft Bayerischer Wald.

Spolupráce zoologa s mezinárodním týmem mammaliologů na taxonomické revizi afrických vodních krys vyústila v popsání dvou nových druhů z rodu *Colomys* (viz publikační činnost).

Zahraníční cesty

Botanik dne 21. 1. 2020 studoval herbářové doklady rodu *Sorbus* v Linci (Biologiezentrum Linz). V termínech 19. 7.–25. 7. 2020 uspořádal sběrnou výpravu za jeřáby do Rakouska, Maďarska a Slovenska. Cestovné a ubytování hradil VÚKOZ Průhonice. Průzkum přinesl nové poznatky v rozšíření jeřábů a odhalil několik taxonomických novinek, kterým bude věnována další pozornost. Dne 5. 9. 2020 se botanik podílel na vedení botanické exkurze do okolí Pasova, na kterou byl pozván bavorskými kolegy ze spolku Botanische Arbeits- und Schutzgemeinschaft Bayerischer Wald.

ODDĚLENÍ SPOLEČENSKÝCH VĚD

Historikové novějších a nejnovějších dějin

Spolupráce s Historickým ústavem SAV Bratislava.

DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ

ARCHEOLOGICKÉ ODDĚLENÍ

Pracovníci archeologického oddělení si individuálně zvyšovali svou kvalifikaci průběžným studiem odborné literatury, konzultacemi na jiných odborných pracovištích a udržováním kontaktů s předními odborníky a účastí na kongresech, seminářích.

Z. Thomová dokončuje doktorandské studium na Filozofické fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích.

KNIHOVNA

Knihovnice si individuálně zvyšovaly svoji kvalifikaci průběžným studiem odborné literatury, konzultacemi v oboru a účastí na vybraných odborných jednáních, konferencích a školeních.

Kurátor knihovnických sbírek si individuálně doplňoval poznatky studiem odborné literatury, konzultacemi s odborníky či účastí na vybraných konferencích. Kulturní znalost příhraniční části regionu s přihlédnutím k sakrální architektuře a duchovnímu vnímání krajiny si doplňuje studiem kurzu celoživotního vzdělávání na Teologické fakultě Jihočeské univerzity.

PŘÍRODOVĚDNÉ ODDĚLENÍ

Pracovníci přírodovědného oddělení si individuálně zvyšovali svou kvalifikaci průběžným studiem odborné literatury, návštěvami knihoven, konzultacemi s jinými odbornými pracovišti a prostřednictvím kontaktů s předními odborníky v oboru, účastí na kongresech, seminářích apod.

ODDĚLENÍ SPOLEČENSKÝCH VĚD

Pracovníci oddělení společenských věd si individuálně zvyšovali svou kvalifikaci průběžným studiem odborné literatury, návštěvami knihoven, konzultacemi na jiných odborných pracovištích a udržováním kontaktů s předními odborníky v oboru a účastí na kongresech a seminářích.

Konzervátorka obrazů dokončila vysokoškolské studium (stupeň Bc.) na Jihočeské univerzitě, Filozofické fakultě, obor Dějiny umění.

EDUKAČNÍ ODDĚLENÍ

Muzejní pedagogové si zvyšovali svoji kvalifikaci průběžným studiem nejen odborné literatury, ale též konzultacemi s odbornými pracovníky.

DALŠÍ AKTIVITY, KONFERENCE A SEMINÁŘE

Vzhledem k pandemické situaci a platným protiepidemickým opatřením proti šíření nemoci covid-19 byla od března roku 2020 prakticky po zbytek roku výrazně omezena možnost osobní účasti pracovníků na konferencích a seminářích. Některé z nich byly zachovány alespoň v podobě videopřenosu, jiné byly zrušeny či odloženy.

Dne 23. 6. 2020 proběhlo v Jihočeském muzeu školení k databázi Museion. Účastnili se jej vybraní pracovníci jednotlivých oddělení.

ARCHEOLOGICKÉ ODDĚLENÍ

O. Chvojka proslvil 3 přednášky pro veřejnost (České Budějovice 2x, Radětice u Bechyně), jednu na mezinárodní konferenci (online): 30. 8. 2020: Urnfield period hoards in South Bohemia. Find circumstances, topography and analyses. In: 26th Annual Meeting of the European Association Archaeologists. Budapest.

Z. Thomová: 26. 3. vedla vycházku za historií: Výsledky průzkumu ostatků Jindřicha Libraria a 28. 1. 2020 se s příspěvkem účastnila konference Blahoslavený Jindřich Librarius a jeho význam pro současnost (České Budějovice).

P. Zavřel proslvil 4 přednášky pro veřejnost (České Budějovice, Plav, Volary).

KNIHOVNA

Pracovníci knihovny se účastnili formou videopřenosů dvou odborných přednáškových cyklů. Dne 22. 9. 2020 to byl 44. seminář knihovníků muzeí a galerií 2020 a 2. 12. 2020 byla na programu 21. konference Archivy, knihovny, muzea v digitálním světě 2020.

PŘÍRODOVĚDNÉ ODDĚLENÍ

Mykolog spolu s několika členy Mykologického klubu JčM organizačně připravil VI. ročník akce Týden mykologických exkurzí v jižních Čechách (měla se konat v rekreačním zařízení Olšina u Horní Plané od 26. 9. do 3. 10.), z důvodu epidemie se však uskutečnila jen její exkurzní část, s omezeným počtem účastníků.

ODDĚLENÍ SPOLEČENSKÝCH VĚD

Konzervátor dřeva

Účast na online semináři „Povrchové úpravy dřeva a dřevěných prvků historických staveb“.

Průběžné konzultace a spolupráce s bývalým konzervátorem dřeva Jihočeského muzea v Českých Budějovicích K. Zámkem.

Konzervátorka obrazů

14. 12.–18. 12. Kurz konzervování a restaurování v Ateliéru restaurování & sochařství Michalík.

ODDĚLENÍ PROGRAMOVÉ A PROPAGAČNÍ V ROCE 2020

Marketingová strategie Programového a propagačního oddělení Jihočeského muzea (OPP) v roce 2020 plynule navázala na propagační strukturu z roku 2019. Kromě obnovení a obohacení stávající společlivé mediální a marketingové spolupráce byly v roce 2020 uzavřeny i smlouvy s novými partnery. Pokračovala spolupráce nebo byla uzavřena nová partnerství např. s těmito subjekty: Český rozhlas, Mediální skupina MAFRA – Mladá Fronta DNES, Českobudějovický deník, Jihočeská televize, online marketingová agentura Paseo group, českobudějovický magazín BUDLive, MEDIA CLUB, mediální agentura Lomondmedia, vydavatelství MCU, reklamní agentura WIP, Česká pohádková akademie, Agentura Kultur-Kontakt, destinační partner Českobudějovicko-Hlubocko, Budějčká Drbna, portál PROPAMÁTKY, Ledmultimedia s.r.o., KD Metropol, Seznam.cz, Nakladatelství S&D, Klub železničních cestovatelů, Jihočeské zemědělské muzeum o.p.s., Infocentrum Mercury, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Dopravní podnik města České Budějovice, Rodinné Pasy a Senior Pasy, ZOO Dvorec, ZOO Tábor, AREAcz, BLESK, Regionální rozvojová agentura jižních Čech (RERA a.s.), Regionální vydavatelství s.r.o., společnost Railreklam, A-SPEKTRUM, CityTools, portál Kam s dětmi, portál Objevuj památky, T-Mobile, Czech Tourism, České Budějovice bezbariérové aj.

Na začátku roku 2020 zasáhla do podoby celoročního marketingového plánu významná událost: šíření onemocnění covid-19 v České republice. Na základě epidemiologických opatření postupně vydaných vládou ČR bylo Jihočeské muzeum a další kulturní instituce v průběhu celého roku střídavě pro veřejnost uzavřeno a opět zpřístupňováno. Vedoucí Programového a propagačního oddělení operativně a efektivně upravoval a koordinoval propagační strategie tak, aby byly smysluplné. V době uzavření muzea byla pro návštěvníky na webových stránkách a na sociálních sítích např. zpřístupněna rozšířená online nabídka – soubor virtuálních prohlídek výstav, videa, interaktivní obsah, materiál pro děti, obrazové materiály apod. Tato nabídka byla akcentována i v mediálním prostoru např. formou vysílání propagačních spotů v rádiích, v televizi, v tisku, nebo na turistických portálech. Cílem této strategie bylo poskytnout návštěvníkům alternativu k běžné návštěvě muzea a jeho poboček a udržet jejich povědomí o instituci i v době uzavření. Propagovány byly rovněž přípravné práce na nových výstavách a chystaných akcích.

Doba uzavření Jihočeského muzea pro veřejnost v souvislosti s šířením onemocnění covid-19:

- 13. března–10. května 2020 (zcela uzavřeno).
- 12. října–2. prosince 2020 (zcela uzavřeno).
- 3. prosince–17. prosince 2020 (otevřeno: pouze 25 % kapacity).
- 18. prosince 2020–9. května 2021 (zcela uzavřeno).

Vedoucí Programového a propagačního oddělení realizoval během roku několik kampaní, jejichž cílem bylo přilákat návštěvníky do muzea v době jeho otevření. Jihočeské muzeum se tak zapojilo např. do projektu Léto v jižních Čechách, který iniciovala Jihočeská centrála cestovního ruchu a zřizovatel muzea Jihočeský kraj. Projekt byl koncipován jako motivace pro volbu jižních Čech jako místa pro rodinnou dovolenou nebo prodloužený víkend. Muzeum v rámci této akce poskytovalo 50% slevy na všech pobočkách pro turisty, kteří se na jihu Čech ubytovali alespoň na dvě noci.

Další marketingovou podporou se stal např. celorepublikový projekt společnosti T-Mobile CZ a portálu www.kudyznudy.cz – Spolu po magentové (Světové Česko/ České léto). Návštěvník si mohl při návštěvě Jihočeského muzea za odměnu aktivovat balíček neomezených dat na 24 hodin, a to za pomoci naskenování QR kódu na recepci. Obě zmiňované akce měly masivní mediální podporu.

Vedoucí OPP realizoval dále v průběhu roku např. zakázku v podobě celoplošného polepu trolejbusu městské hromadné dopravy (viz barevná obrazová příloha této publikace), který je ve správě Dopravního podniku města České Budějovice. Reklama láká k návštěvě nové stálé přírodovědné, geologické, archeologické a národopisné expozice, která se v průběhu roku 2020 těšila velkému zájmu nejen laické, ale i odborné veřejnosti, což dokládá významné ocenění, které Jihočeské muzeum získalo. Na slavnostním vyhlášení výsledků XVIII. ročníku Národní soutěže muzeí Gloria Musaealis, které se konalo 6. října 2020 v Obecním domě v Praze, získala expozice 1. místo v kategorii Muzejní výstava roku. Do tohoto ročníku přihlásilo 60 muzeí a galerií působících na našem území celkem 87 projektů. Nejpochetnější kategorií se stala právě Muzejní výstava roku (40 projektů) a nejvyšší ocenění od odborné poroty pro Jihočeské muzeum tak dokazuje unikátnost a významnost tohoto projektu i do budoucna.

I přes nejistý průběh roku 2020 v souvislosti s šířením koronaviru byla propagace a programová náplň cílena na všechny věkové kategorie se záměrem prezentovat muzeum jako moderní kulturní instituci reflektující jak významné dobové mezníky a regionální historii jižních Čech, tak aktuální dění v kultuře a ve společnosti.

Cílové skupiny:

- návštěvníci středního věku,
- školní skupiny,
- rodiny s dětmi,
- senioři,
- turisté – skupiny a jednotlivci,
- studenti vysokých škol,
- odborná veřejnost,
- cizinci,
- zdravotně znevýhodnění.

Specifikace nabídky v době otevření muzea (s přísným dodržováním hygienických opatření):

- stálá přírodovědná, archeologická a národopisná expozice,
- další výstavní a expoziční činnost na všech pobočkách JČM,
- osvědčené a návštěvnícky oblíbené doprovodné akce (Trocnovské slavnosti aj.),
- další kulturní, odborné a netradiční akce pro veřejnost k probíhajícím výstavám i samostatně,
- přednášky (interní v rámci klubů a spolků při JČM i externí),
- semináře či konference pro laickou i odbornou veřejnost,
- poradna pro houbaře,
- komentované prohlídky,
- koncerty a divadelní představení pro veřejnost,
- tvůrčí dílny a workshopy pro děti i dospělé,
- programy pro školy s muzejními pedagogy,
- vycházky s odborným komentářem,
- vernisáže,
- audioprůvodci ve stálých expozicích,
- a další.

Vize:

- zviditelnění muzea jako moderní instituce, zaujmout i mladší věkové generace,
- rozšíření online nabídky muzea a její propagace v době uzavření kulturních institucí (opatření související s šířením onemocnění covid-19),

- zkvalitnění programové nabídky a doprovodných akcí k výstavám,
- využívání moderních způsobů propagace, reakce na současné trendy, mediální rešerše,
- intenzivnější využívání interaktivních prvků (výstavy či návštěvnický provoz muzea),
- dotazníky pro návštěvníky (sběr dat na recepci či informační elektronické kiosky) – zpětná vazba pro využití dalších marketingových strategií a návratnosti návštěvníků, přehled o demografickém rozložení,
- iniciativní vyhledávání a navazování nových mediálních a marketingových spoluprací,
- nové podněty společné propagace v rámci organizací zřizovaných Jihočeským krajem,
- rozšířená propagace vzdělávacích programů pro školy,
- pravidelná komunikace s mediálními partnery za účelem operativní koordinace propagace,
- navýšení rozpočtu na propagace v rámci roku,
- účast vedoucího OPP na online marketingových školeních – témata spjatá s rozšířením propagace muzea.

Strategie propagace:

Tiskové

- plakátování plánovaných výstav a akcí JČM a jejich grafické zpracování a výroba,
- informační brožury k expozicím, jednotlivým výstavám a akcím,
- měsíční programové letáky,
- programové letáky a brožury jednotlivých poboček,
- pozvánky na jednotlivé výstavy a akce.

Virtuální

- web Jihočeského muzea a nové virtuální příležitosti pro spolupráci s veřejností (např. 3D prohlídky, videa formou virtuální reality aj.),
- intenzivní propagace na sociálních sítích (Facebook, Instagram, Twitter) – aktualizace a nové vizualizace,
- aktualizace údajů na turistických a kulturních portálech,
- vytvoření a prezentace videospotů jako animační metody podnětující k návštěvě muzea (prezentace v budově muzea – vstupní prostor), využívání leteckých záběrů z dronů,
- mediální kampaně na portálech Seznam.cz,
- Paseo group (turistické webové portály) – v rámci ročního mediálního balíku (PR články, bannery aj.),
- turistické portály či weby (Kudyznudy.cz, Veverusak.cz, Kdykde.cz, eXtra.cz, Vyletnik.cz, Aha online aj.).

Mediální

- Český rozhlas (reportáže, články, pozvánky),
- ČT Jihozápad (reportáže, rozhovory, sdílení na sociálních sítích),
- Českobudějovický Deník (tištěná i online reklama),
- MEDIACLUB (spoty v rádiích),
- MAFRA (tištěná i online reklama),
- LED MULTIMEDIA (velkoplošná obrazovka na fasádě OC Prior a obrazovka na křižovatce Husova tř.),
- Budějcká Drbna (PR články a bannery),
- Jihočeská televize – Tipy pro volný čas (pozdávky) a PR video reportáže + jejich reprízy,
- agentura LOMONDMEDIA (PR články, pozvánky),
- českobudějovický magazín BUDLive (PR články a inzerce),

- tiskové zprávy k jednotlivým projektům, významným výstavám a událostem muzea,
- e-pozvánky.

Ostatní

- provoz celoplošného polepu vozu MHD,
- výlep plakátů a bannerů na venkovních plochách + vyhledávání nových a rozšíření stávajících ploch,
- billboardy,
- reklamní plachty na balkonech muzea,
- propagační plachta na budově detašovaného pracoviště JčM v ulici Schneiderova,
- banner na průčelí budovy KD Metropol,
- CLV plochy/ vitríny,
- Railreklam: variapostery, rámečky a CLV plochy,
- distribuce propagačních letáčků prostřednictvím osobního roznosu,
- rozšíření nabídky pronájmu prostor v JčM,
- aktualizace turistických předmětů v JčM – mapování trhu (sortiment),
- soutěže k výstavám nebo v rámci doprovodných akcí,
- reciproční propagace na maturitních plesích a dalších podobných akcích.

VÝSTAVNÍ PROJEKTY

- 8. 6. 2018–10. 3. 2020: Mincování v Českých Budějovicích.
- 6. 4. 2019– 10. 3. 2020: Řemesla a živnosti v Českých Budějovicích.
- 25. 10. 2019– 28. 9. 2020: Svatá Anežka Česká a obraz její úcty v jižních Čechách.
- od 17. 1. 2020: Nová stálá archeologická, geologická, přírodovědná a národopisná expozice.
- 14. 2.–23. 2. 2020: Tradiční výstava orchidejí, kaktusů, bromélií, sukulentů, jiných exotických rostlin a hmyzu včetně poradny pro pěstitele.
- 20. 3.–13. 4. 2020: Velikonoce na Doudlebsku (ZRUŠENO).
- 12. 5. 2020–30. 5. 2021: Kouzlo sběratelství. Unikáty ze soukromých sbírek. Zbraně, zbroj a jiné skvosty.
- 26. 5. 2020–3. 1. 2021: Lanna – Monumenty století (výstava projektu Lanna: evropské kulturní cesty).
- 24. 8.–6. 9. 2020: Boží doteky Šumavy (autorské fotografie Petra Moravce).
- 19. 10.–22. 10. 2020: Výstava hub (ZRUŠENO).
- 3. 10.–1. 11. 2020: Houby Blanského lesa a jižního Předšumaví (fotografická výstava).
- 31. 10. 2020: Jihočeský kapr (jednodenní výstava a soutěž modelů jihočeských modelářů) – Kulturní dům Slavie (ZRUŠENO).
- 3. 12. 2020–17. 1. 2021: Knižní ilustrace Zdeňka Buriana.
- 3. 12. 2020–2. 5. 2021: S tím se musí něco udělat! (95 let činnosti Národopisného sdružení při JčM).
- 3. 12. 2020–6. 1. 2021: Ten vánoční čas dočkali jsme zas – předvánoční mozaika osobností jihočeské lidové kultury a jejich tradic.

Stálé expozice

- Stálá přírodovědná, archeologická a národopisná expozice (Hlavní historická budova Jihočeského muzea v Českých Budějovicích).
- Příběh města Českých Budějovic (Hlavní historická budova Jihočeského muzea v Českých Budějovicích).
- Strážní domky a drážní strážníci na území koněspřežní železnice České Budějovice – Linec (Muzeum koněspřežky).

- Jan Žižka a významné milníky husitství v českých a německých dějinách (Památník Jana Žižky z Trocnova).
- Lidový malovaný nábytek z jižních Čech (Tvrz Žumberk u Nových Hradů).

Další výstavy na pobočkách Jihočeského muzea v roce 2020:

- 12. 5.–31. 10.: Znamení víry v krajině (Tvrz Žumberk u Nových Hradů).
- 1. 7.–24. 9.: Poklady, depoty, obětiny: jihočeské depoty od doby bronzové do novověku (Tvrz Žumberk u Nových Hradů).
- 24.–25. 10.: Výstava chryzantém, ovoce a zeleniny (Tvrz Žumberk u Nových Hradů) (ZRUŠENO).
- pokračující výstava z minulých let: Úředník rožmberský (Tvrz Žumberk u Nových Hradů).

EXTERNÍ VÝSTAVY V ROCE 2020 (REALIZACE ČI SPOLUORGANIZACE VÝSTAV, ZÁPŮJČKY ZE SBÍREK JČM)

VÝSTAVA	TERMÍN KONÁNÍ	MÍSTO KONÁNÍ
Městské parky a veřejná zeleň Českých Budějovic	18. 12. 2019–12. 2. 2020	Radniční výstavní síň (Náměstí Přemysla Otakara II. 1/1, České Budějovice)
Pozor staveniště – Stavba a bydlení ve středověku	1. 6.–22. 11. 2020	MAMUZ Zámek Asparn/Zaya
Novohradsko 1945	26. 5.–1. 11. 2020	Státní hrad Nové Hradky
Expozice Z Borovan vlakem tam a zpátky	od 11. 7. 2019	Klášter Borovany (Žižkovo nám. 1, 373 12 Borovany)

VYBRANÉ AKCE V ROCE 2020

leden

- 1. 1. Novoroční koncert;
- 23. 1. Konference Od vize k realizaci (architektura, osvětlení, AV technika);
- 28. 1. Konference Jindřich Librarius a jeho význam pro současnost;
- 29. 1. Cestovatelská přednáška Rajská Polynésie (Slávka Chrpová).

únor

- 4. 2.–14. 4. Klub aktiv – přednášky Virtuální univerzity třetího věku (ZRUŠENO);
- 14. 2. DPMČB – A co vzkážete na Valentýna Vy (vstupenky na orchideje zdarma za reciproční reklamu);
- 20. 2. Jihočeská hospodářská komora – závěrečné setkání k projektu Artistic.

březen

- 3. 3.–21. 4. Akademické půlhodinky ve spolupráci s Jihočeskou univerzitou a Biologickým centrem AV ČR (ZRUŠENO);
- 7. 3. Plenární zasedání ČAS;
- 6.–8. 3. 2. průvodcovské dny evropského regionu Dunaj–Vltava;

- 17. 3. Dny frankofonie (ZRUŠENO);
- 30. 3. Krajské kolo 6. geologické olympiády v JčM (ZRUŠENO).

duben

- 18. 4. Mezinárodní den památek (ZRUŠENO);
- 24.–26. 4. Travelfest 2020 (ZRUŠENO).

květen

- 12. 5. Tisková konference k Archeoskanzenu Trocnov;
- 15. 5. Národní zahájení Festivalu muzejních nocí v Jihočeském muzeu (ZRUŠENO).

červen

- 1. 6.–30. 11. Léto v jižních Čechách (slevová akce ve spolupráci s JK a JCCR);
- 4. 6. Setkání k výstavě Kouzlo sběratelství (akce s doprovodným programem);
- 11. 6. První komentovaná prohlídka výstavy Lanna – Monumenty století;
- 13. 6. Workshop starých hudebních nástrojů (ZRUŠENO);
- 14. 6. Presstrip (návštěva JčM šéfredaktora Deníku Metro);
- 17. 6. Druhá komentovaná prohlídka výstavy Lanna – Monumenty století;
- 19. 6. Divadlo Trocnov (7 žen na krku);
- 20. 6. I-CULT (Kovodělná řemesla v čase míru a války).

červenec

- 1. 7.–31. 8. Spolu po magentové (Světové Česko a České léto): akce ve spolupráci s T-Mobile;
- 4. 7. I-CULT (Středověké hrnčičství);

Komentovaná prohlídka výstavy Lanna – Monumenty století.

Doprovodná akce při vernisáži výstavy Kouzlo sběratelství.

Komentovaná prohlídka výstavy Kouzlo sběratelství.

- 5. 7.–2. 9. Poznávání za úplňků ve spolupráci s Českou pohádkovou akademií;
  - 11. 7. I-CULT (Sklářské řemeslo ve středověku a dnes);
  - 16. 7.–25. 8. Archeologické léto (komentované prohlídky hradu u Skočic a mohylníku v Plavu);
  - 24. 7. Divadlo Trocnov (Na správné adrese).
-

srpen

- 1. 8. I-CULT (Lovectví a sokolnictví ve středověku);
  - 8. 8. Setkání s Japonskem (doprovodná akce k výstavě Kouzlo sběratelství);
  - 14. 8. Divadlo Trocnov (Dokud se tančí);
  - 17.–21. 8. I-CULT (Příměstský tábor na Trocnově – Život ve vrcholném středověku);
  - 22. 8. I-CULT (Středověké kratochvilné zábavy);
  - 29. 8. I-CULT (Odívání ve středověku aneb textilnictví a zpracování kůže);
  - 29.–30. 8. I-CULT (Výpal keramiky v replice středověké hrnčířské pece).
-

září

- 5. 9. Trocnov: Rozloučení s létem;
  - 5. 9. Žumberk: Mezinárodní rallye automobilových veteránů (XI. South Bohemia Classic 2020);
  - 7. 9. Promoce absolventů Univerzity třetího věku (JČU);
  - 9. 9. Představení sborníku Via Lucis v JČM (soubor příspěvků z konference o Jindřichu Librariovi);
  - 10. 9. 31. Hudební slavnosti Emy Destinové (Violocellový recitál);
  - 12. 9. Dny evropského kulturního dědictví;
  - 19. 9. Trocnovské slavnosti (7. ročník);
  - 22. 9. 31. Hudební slavnosti Emy Destinové (Komorní koncert);
  - 24. 9. Natáčení Toulavé kamery ve stálé expozici;
  - 23.–24. 9. Seznam.cz a Klub Aktiv – Kurz o internetu a médiích pro seniory (ZRUŠENO).
-

říjen

- 6. 10. Slavnostní vyhlášení výsledků XVIII. ročníku Gloria Musaealis (Obecní dům v Praze) – 1. místo pro JČM v kategorii Muzejní výstava roku 2019;
  - 10. 10. Císařský regiment – vojáci třicetileté války: doprovodná akce ke Kouzlu sběratelství (ZRUŠENO);
  - 11. 10. České Budějovice bezbariérové (natáčení s vozíčkáři v JČM);
  - 16. 10. Muzejní noc (ZRUŠENO);
  - 17. 10. I-CULT: Mezinárodní den archeologie a Zvonařství ve středověku a dnes (ZRUŠENO).
-

listopad

- 1.–14. 11. Post Bellum: umístění kasičky v JČM pro dobrovolné příspěvky – Den válečných veteránů (ZRUŠENO).
-

Hejtmanka Jihočeského kraje Ivana Stráská a ředitel Jihočeského muzea František Štangel slavnostně otevřeli sedmý ročník Trocnovských slavností.

TROCNOVSKÉ SLAVNOSTI 2020

Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích a město Borovany uspořádalo pod záštitou hejtmanky Jihočeského kraje Mgr. Ivany Stráské sedmý ročník Trocnovských slavností. Akce se uskutečnila v sobotu 19. září 2020 od 13 do 18 hodin v areálu Památníku Jana Žižky z Trocnova (Trocnov, 373 12 Borovany). Vstup byl zdarma.

Pro návštěvníky byl připraven pestrý program. Velkým lákadlem pro všechny milovníky husitství a osobnosti Jana Žižky byla návštěva známého českého historika Petra Čorneje, čerstvého nositele ceny Magnesia Litera v kategorii Kniha roku. Osmisetstránková publikace „Jan Žižka – život a doba husitského válečníka“ z dílny respektovaného znalce husitské doby představuje nepřemoženého hejtmana v ne-tradičním světle. Historik Petr Čornej připravil pro zájemce komentovanou prohlídku muzejní expozice o Janu Žižkovi a svým obdivovatelům následně ochotně poskytl autogramiádu.

Milovníky dravců jistě potěšilo vystoupení společnosti Falconia, která dodnes udržuje sokolnické tradice a byla založena v roce 2009. Jejím posláním je důstojně reprezentovat české sokolníctví, být jeho historickou tvář, podílet se na propagaci sokolníctví v naší zemi i ve světě a úzce spolupracovat s Klubem sokolníků při ČMMJ. Jedná se o spolek lidí, kteří obdivují sokolníctví ve své původní podobě, tedy jako vznešené umění lovu, převážně na koni. Členové Falconie jsou ve většině případů dlouholetými sokolníky, pro něž je chov dravců a jejich prezentace denním chlebem. Sokolníctví provází lidstvo už více jak 4000 let. Není jenom způsobem lovu, ale je výjimečným uměním ovládajícím svobodného dravce člověkem. Jde o vztah založený na pokoře, toleranci a obdivu. Na Trocnovských slavnostech předvedli ukázky 6 dravců, s jezdcem na koni a loveckým psem.

Fedrfechtýři, skupina historického šermu z Českých Budějovic, představili, jak žili a bojovali husité. Součástí jejich vystoupení byly ukázky palných zbraní, střelba z kanonu nebo šermířské souboje. K vidění byl dobový středověký tábor a ležení se stany včetně zbraní, zbroje a další výstrojí, nebo také polní kuchyně.

Součástí programu byly i ukázky středověkého bojového umění, nebo taky autogramiáda historika Petra Čorneje a jeho nové knihy „Jan Žižka – život a doba husitského válečníka“.

Trocnovské slavnosti i v roce 2020 přivítaly velké množství návštěvníků.

Malí i velcí návštěvníci si dále mohli vyzkoušet oblíbenou střelbu z luku a kuše pod odborným dohledem, nebo na vlastní kůži zažít čtyři středověké hry. Obdivovat mohli i ukázky dobývacích strojů uskupení Lucistnice.cz, jakými byly katapult nebo tzv. trebuchet. Děti si mohly také vlastnoručně vyrobit hliněné korálky nebo odznaky, chodit na chůdách, zahrát si hru mlýn, házet míčky na cíl, nebo jezdit na dřevěných konících s meči. Velmi velký zájem byl opět o malování na obličej. Odpolední program zakončila pohádka O Všudybylovi, ve které se představilo Divadlo Študna.

Kapela Euphorica se postarala o živé hudební vystoupení. Muzikanti hráli po svém dobovou hudbu ze středověku a „world music“ jako jsou tradiční lidové písně Evropy. Při hledání písní přihlíží ke svým hudebním znalostem a zejména ke svým niterným pocitům z písně.

Ani v tomto roce nechyběla na Trocnovských slavnostech tradiční a oblíbená část akce: řemeslný jarmark s ukázkami lidových tvůrců. Lidé mohli vidět např. výrobu dřevěných hraček a loutek, pletení proutěných košíků, tvoření podmaleb na skle nebo kovářství.

Po celou dobu trvání akce bylo pro návštěvníky zajištěno občerstvení, zdravotnická služba a parkování.

VÝZNAMNÉ NÁVŠTĚVY V ROCE 2020

- **28. 1. 2020: J. Em. Dominik kardinál Duka:** návštěva v klášterním sále kostela Obětování Panny Marie na Piaristickém náměstí v Českých Budějovicích v rámci vědecké konference „Bl. Jindřich Librarius, O. P. a jeho význam pro současnost“, kterou pořádalo Biskupství českobudějovické a Statutární město České Budějovice ve spolupráci s Jihočeským muzeem.
- **17. 6. 2020: pravnik Vojtěcha Lanny ml. – Hubertus Trauttenberg s manželkou:** návštěva v Jihočeském muzeu v rámci komentované prohlídky výstavy Lanna – Monumenty století (Lanna – Evropské kulturní cesty) s jejím autorem PhDr. Jiřím Kopáčkem.
- **6. 10. 2020: Slavnostní vyhlášení výsledků XVIII. ročníku Gloria Musaealis** v Obecním domě v Praze, na kterém Jihočeské muzeum získalo 1. místo v kategorii Muzejní výstava roku 2019.

Hodnotící komise Asociace muzeí a galerií si na začátku března prohlédla novou stálou expozici Jihočeského muzea přihlášenou do soutěže Gloria Musaealis.

Za novou stálou expozici získalo Jihočeské muzeum první místo v kategorii Muzejní výstava roku 2019.

VÝZNAMNÍ PARTNEŘI MUZEJA

- Jihočeský kraj (Odbor kultury a památkové péče Jihočeského kraje),
- Jihočeská centrála cestovního ruchu,
- Statutární město České Budějovice.

- Český rozhlas České Budějovice,
- Jihočeská televize,
- Budějcká Drbna,
- MEDIA CLUB,
- Mediální skupina MAFRA (MF DNES),
- Českobudějovický deník,
- Destinační společnost Českobudějovicko-Hlubocko,
- Českobudějovický magazín BUDLive,
- ČT Jihozápad.

- Tiskárna Inpress,
- WIP Reklama,
- Vydavatelství MCU,
- KOH-I-NOOR HARDTMUTH.

- Střední odborná škola veterinární, mechanizační a zahradnická a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky České Budějovice,
- Jihočeské zemědělské muzeum v Netěchovicích,
- ČEZ,
- Agentura Kultur-Kontakt,
- Město Borovany,
- Festivalová kancelář Emy Destinové,
- Služba VD,
- Česká pohádková akademie,
- NETservis,
- Klub Aktiv, z.s.,
- a další laskavě spolupracující instituce a jednotlivci.

Tomáš Svoboda

ÚTVAR NÁMĚSTKA ŘEDITELE PRO ODBORNOU MUZEJNÍ ČINNOST

Dokumentační a vědeckovýzkumná činnost

Helena Stejskalová dlouhodobě dokumentuje historii vzdělávání dospělých v Českých Budějovicích od počátku 20. století, jihočeské kulturní dějiny se zaměřením na spolkovou a klubovou činnost a hospodářskou činnost významných průmyslových podniků. Výsledky dokumentační a badatelské činnosti aplikuje ve výstavní a expoziční činnosti a integruje je do svých přednášek či příspěvků do rozhlasového vysílání. Pravidelně také publikuje, což dokládá přehled publikační činnosti za rok 2020:

Monografie:

STEJSKALOVÁ, H.: Jiří Probošt (1880–1953) – obrazy. Rudolfov 2020. ISBN 978-80-270-8876-8.

STEJSKALOVÁ, H.: Jiří Probošt (1880–1953). Osobnost roku 2020. Rudolfov 2020. Informační brožura, 4 s.

FENCL, P. – STEJSKALOVÁ, H.: Region v muzeích – muzea v regionu. Mozaika zajímavostí a příběhů z jihočeských muzeí. Jihočeský kraj. České Budějovice. 200 s. V tisku. ISBN 978-80-87520-71-0.

FENCL, P. – STEJSKALOVÁ, H.: Südböhmen. Museen in der Region – Die Region in Museen Ein Mosaik von Geschichte und Geschichten. Jihočeský kraj, České Budějovice. 200 s. V tisku.

Ediční příprava publikace/ příspěvek v publikaci:

DVOŘÁK, J. – NÁPRSTKOVÁ, E. – PELIKÁN, L. – STEJSKALOVÁ, H. – VOLNÁ, A. (edd.): Almanach Historického klubu při Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích vydaný k 60. výročí založení klubu. České Budějovice 2020, 89 s. ISBN 978-80-270-7447-1.

STEJSKALOVÁ, H.: Mezinárodní projektová spolupráce. In: Výroční zpráva Jihočeského muzeu v Českých Budějovicích za rok 2019. České Budějovice 2020, s. 39. ISBN 978-80-7646-005-8.

STEJSKALOVÁ, H.: Slovo úvodem. In: Almanach Historického klubu při Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích vydaný k 60. výročí založení klubu. České Budějovice 2020, s. 5. ISBN 978-80-270-7447-1.

STEJSKALOVÁ, H.: Zájmové vzdělávání dospělých v Historickém klubu při Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích. In: Almanach Historického klubu při Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích vydaný k 60. výročí založení klubu. České Budějovice 2020, s. 75–78. ISBN 978-80-270-7447-1.

STEJSKALOVÁ, H.: Kalendář města Rudolfova na rok 2021. Jiří Probošt (1880–1953) – Obrazy. Rudolfov 2020.

Příspěvky do časopisů:

STEJSKALOVÁ, H.: Rudolfovský malíř Jiří Probošt. Zpravodaj Historického klubu, č. 1–4/2020, s. 38–40.

STEJSKALOVÁ, H.: Národní zahájení Festivalu muzejních nocí. Věstník AMG, č. 1, 2020, s. 21.

Spolupráce se školami a Jihočeskou univerzitou

Helena Stejskalová dlouhodobě spolupracuje se Zdravotně sociální fakultou Jihočeské univerzity na posílení návštěvnosti muzeí a akcí pro seniory, kteří se dále vzdělávají v oblasti historie.

Přednášková a další kulturně-osvětová činnost

Helena Stejskalová pomáhala zajistit přednáškovou činnost Historického klubu při JČM a přednášela také mimo JČM v muzeích a školách a na pozvání různých městských odborů kultury. V roce 2020 uspořádala a lektorsky připravila asi 8 populárně naučných přednášek.

Spolupracovala na projektu „Studenti 89“ Ústavu soudobých dějin Akademie věd České republiky, který má podobu vydané publikace i webové prezentace.

V Hornickém muzeu v Rudolfově připravila filmové dokumenty o vybraných tématech historie Rudolfova. Dále připravila původní výstavu o malíři Jiřím Probošovi (výběr obrazů, texty a popisky). Zahájení výstavy se uskutečnilo 12. 9. 2020.

Pro Český rozhlas zpracovala v pořadu O knihách s knihovnicí několik anotací na knihy o historii a jiných zajímavých tématech.

Helena Stejskalová působila nadále jako místopředsedkyně Historického klubu, podílela se na přípravě jeho programu a vedení. Do odchodu na rodičovskou dovolenou působila v celostátním výboru Knihovnické komise při AMG.

Helena Stejskalová

DOLNORAKOUSKO-ČESKÝ MUZEJNÍ DEN 2020 RELEVANTNÍ MÍSTA REGIONU: MUZEA V POHYBU!

V březnu 2020 se měl v Jihomoravském muzeu ve Znojmě uskutečnit dolnorakousko-český muzejní den, který byl bohužel kvůli pandemii koronaviru covid-19 odložen na rok 2021. Byla to škoda, měl to být pátý ročník. Je na místě zmínit, že se jedná o muzejní konferenci, která se již několik let koná každý rok na jaře a soustřeďuje se na velmi vhodně vybraná témata z muzejní praxe.

V posledních letech byla vždy vybrána velmi aktuální témata, která zajímají a obohacují každého muzejního profesionála, jenž při své oborové specializaci promýšlí svoji práci i z hlediska muzeologického. Za poslední roky byla probírána témata jako například: Sbírký online. Inventarizace – digitalizace – prezentace v roce 2019, Sbírký a projekty v klášterních muzeích v roce 2018, Ofenziva kvality v muzejních depozitářích v roce 2017 či Výstavní design a ideje ztvárnění v roce 2016.

Konference se těší velkému počtu účastníků a staly se platformou pro vzájemné poznávání a výměnu informací o dění, trendech i problémech v českém i rakouském muzejnictví, které se snaží reagovat na řadu velkých současných změn v mnoha oblastech života. Konference tohoto typu pomáhají nově definovat dnešní smysl a poslání muzea. Muzea rozšiřují své sbírky, pečují o ně, ale také je prezentují nejen formou různých výstav a expozic. Muzea dnes s ohledem na konkurenci v sektoru kultury se intenzivně snaží originálně propagovat svoji činnost. Jsou místem, kde návštěvníci poznávají, odpočívají, hledají inspiraci a setkávají se s podobně orientovanými lidmi různého věku, s nimiž díky muzejním programům mohou sdílet své zážitky. Muzea jsou místem diskusí o historii a její popularizaci a zapojují se do řady projektů.

Muzea jsou dle organizátorů znojemské konference „relevantním místem utvářejícím identitu regionu.“ Muzea jsou prostě v pohybu! A to se stalo podnázvem i mottem konference, jejíž další ročník organizátoři uskuteční online, neboť organizátoři se rozhodli přispět do debaty o digitálním zprostředkování kultury v muzejním prostředí.

Konference Muzejní den je v rámci Interregu součástí velkého mezinárodního projektu I-Cult, který se v jižních Čechách realizuje díky Oddělení kultury a zřizovaných organizací Odboru kultury a památkové péče Jihočeského kraje. Konference je vždy dvojjazyčná a dává prostor pro prezentaci zajímavých muzejních projektů, počínů i dlouhodobých muzejních aktivit.

Proto dostala prostor také klubová činnost. V Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích je klubová činnost velmi rozvinutá a stala se tradiční součástí muzejní spolupráce s veřejností. Historický klub při Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích, z. s. si v roce 2019 připomněl 60 let své existence. Jeho bohaté a obdivuhodné aktivity se staly námětem konferenčního příspěvku „Zájmová vzdělávací činnost dospělých v Historickém klubu při Jihočeském muzeu“, který za muzeum i Historický klub při Jihočeském muzeu připravila Helena Stejskalová. Příspěvek bude zařazen do programu online konference i v roce 2021.

Helena Stejskalová

EDUKAČNÍ ODDĚLENÍ

Edukační oddělení realizovalo v roce 2020 pro 137 skupin osmnáct různých interních edukačních programů a dvě externí akce pro veřejnost. Ze všech jmenujme alespoň tyto:

„Svět orchidejí a sukulentů“

Oblíbený edukační program již osmnácté tradiční výstavy orchidejí, kaktusů, bromélií, sukulentů, jiných exotických rostlin a hmyzu probíhal od 14. 2. do 23. 2. 2020. Počátkem jara se mohli malí i velcí návštěvníci potěšit bezpočtem barevných květů orchidejí, sukulentů a masožravých rostlin a přenesli se tak na malý okamžik do prostředí tropického pralesa. V rámci edukačního programu pro školní skupiny byla připravena také výtvarná aktivita.

Žáci si vyzkoušeli v malém květináčku „vypěstovat“ svůj kaktus z oblázku. Děti dostaly malý květináček, ve kterém byl upevněn oblázek. Ten děti obarvily na zeleno a domalovaly detaily. Následně ho zdobily malými kvítky z barevného papíru.

Jako doplněk výstavy jsme pro zájemce z řad veřejnosti připravili květinový workshop, který ve spolupráci se SOŠ veterinární, mechanizační a zahradnickou a Jazykovou školou s právem státní jazykové zkoušky proběhl dne 18. 2. 2020. Pod dozorem zkušené lektorky si účastníci vytvořili orchidejové aranžmá se zdobeným květináčem a květinový náramek.

Děti si vyrábějí svůj kaktus z oblázku při programu Svět orchidejí a sukulentů.

„Čepele a střelný prach“

Dne 12. 5. 2020 se návštěvníkům otevřela dlouho očekávaná a připravovaná výstava Kouzlo sběratelství. Na její realizaci se edukační oddělení významnou měrou podílelo a vznikl i interaktivní edukační program „Čepele a střelný prach.“ Výstava představuje veřejnosti soukromé sbírky zbraní ve složení a rozsahu, v jakém dosud nebyly ještě prezentovány. Unikátnost tohoto výstavního projektu je dána seskupením několika soukromých sbírek doplněných o unikáty z depozitářů Jihočeského muzea. Výstava je obohacena o repliky zbraní, které si návštěvníci mohou osahat. Výstava trvá až do 30. 5. 2021.

Během interaktivního edukačního programu se žáci v průběhu roku 2020 dozvídali mnohé o vývoji zbraní, sběratelství militarií a kráse předmětů souvisejících s vojenstvím od gotiky až po divoký západ. Své získané informace poté vyplňovali do pracovních listů, které byly sestaveny pro různé věkové skupiny. Program přes omezení navštívilo 7 školních skupin (92 návštěvníků).

„Nová stálá archeologická, přírodovědná a národopisná expozice“

Od ledna 2020 byly pro školy i širokou veřejnost připraveny edukační programy k jednotlivým částem nové stálé expozice Jihočeského muzea. Programy jsou postaveny na interaktivních, zážitkových aktivitách a doplňují je také pracovní listy připravené pro žáky MŠ, ZŠ a SŠ.

V přírodovědné sekci o živé přírodě žáci mohli nahlédnout do několika typických biotopů jižních Čech. Seznámit se mohli s bučinami, doubravami i prostředím řek a rybníků. Představeni jim byli zástupci fauny i flóry a opomenuta nezůstala ani témata ochrany přírody a činnosti muzejních přírodovědců. Program doplňují interaktivní edukační pomůcky. Žáci mají k dispozici mikroskopy s vysokým rozlišením, jejichž obraz je přenášěn na plazmové obrazovky, umístěné na stěně. Při programu se také využívá digitální mikroskop, pomocí něhož si studenti a žáci mohou připravené preparáty i exponáty přiblížit ve velkém rozlišení. Obraz je přenášěn na tablet, který má u sebe během programu muzejní pedagog. V přírodovědné části expozice jsou umístěné informační kiosky, kde si žáci mohou zábavnou formou doplnit informace o rostlinách, živočiších a prostředí, ve kterých rostou nebo žijí.

V části věnované mineralogii, geologii a paleontologii nahlédli účastníci do světa nerostů a hornin. Edukační program byl připraven s důrazem na základy zmíněných oborů a vhodnou formou by měl probouzet zájem o neživou přírodu. Během programu se žáci dozvídají, co zkoumá paleontologie, jaké další podobory zařazujeme do geologie, jak vznikají horniny, co jsou nerosty a mnoho dalšího. Program je doplněn o praktické úkoly a pokusy se vzorky, při nichž se účastníci programu seznámí s horninami a nerosty, mohou si je vzít do ruky a důkladně je prozkoumat. Součástí expozice je i odolný mikroskop MicroEye, který je připojený k velké obrazovce. Jsou zde připraveny ukázky minerálů a zkamenělin, které si mohou návštěvníci libovolně přiblížit. Součástí geologické sekce jsou taktéž informační kiosky s edukačními aplikacemi.

V sekci věnované archeologii účastníci edukačního programu prochází po pomyslné časové ose od mezolitu až do raného středověku. Žáci poznávají nejvýznamnější archeologické jihočeské lokality, nálezy a poklady. Odhalí taktéž zákulisí oboru archeologie. Součástí expozice je mnoho edukačních prvků, např. repliky kovových seker a rekonstrukce hrobu keltského bojovníka. Při edukačním programu se také využívají repliky nástrojů a dalších předmětů, které si mohou žáci osahat a seznámit se s nimi.

Doplň diagram vzniku hornin:

Mezi známé jihočeské lokality hornin patří:

Pojmenuj jednotlivé geologické jevy podle fotografií:

<input style="width: 80px; height: 30px;" type="text"/>	<input style="width: 80px; height: 30px;" type="text"/>	<input style="width: 80px; height: 30px;" type="text"/>	<input style="width: 80px; height: 30px;" type="text"/>
<input style="width: 80px; height: 30px;" type="text"/>	<input style="width: 80px; height: 30px;" type="text"/>	<input style="width: 80px; height: 30px;" type="text"/>	<input style="width: 80px; height: 30px;" type="text"/>

Nejčastější skupinou Jižních Čech jsou horniny.
(viz. mapa české geologické služby)

Ukázka z pracovního listu edukačního programu Geologie pro žáky druhého stupně základních škol.

Při edukačním programu Příroda žáci používají mikroskopy.

Vše završuje ukázka každodennosti života v raném středověku. Žáci a studenti si mohou vyzkoušet umlít mouku na kamenném mlýnku. Součástí expozice jsou i zde informační kiosky.

Edukační program věnovaný národopisné části přibližuje život a zvyky našich předků v jižních Čechách. Pro účastníky programu je připraven náhled, jak se oblékali, co jedli, kde žili a jak prožívali běžný den i čas svátků. Představen je interiér venkovského domu z Doudlebska s lidovým nábytkem a svatým koutem, zdobeným podmalbami na skle, který byl nejdůležitějším místem ve stavení. V expozici je také připravena edukační část se sporákem a návštěvníkům přístupnou pecí, kde se žáci dozvědí, k čemu všemu pec sloužila a co naši předci vařili a jedli. Součástí expozice je také řada aplikací v informačních kioscích.

V průběhu celého roku jsme celou expozici doplňovali o další edukační předměty, vylepšovali jsme edukační programy a upravovali samotnou expozici vzhledem k čerstvým zkušenostem z provozu.

„Život v době lucemburské – střední Evropa předhusitská“

V rámci projektu ATCZ59 Mezinárodní kulturní platforma I-CULT, který je financován z programu přeshraniční spolupráce INTERREG V-A Rakousko – Česká republika vznikl nový edukační program „Život v době lucemburské – střední Evropa předhusitská.“

Od září roku 2020 doplnil nabídku našeho úspěšného projektu „Archeologické muzejní kufříky“ o další období. Žáci a studenti měli jedinečnou možnost seznámit se s předhusitskou střední Evropou pomocí kopií nástrojů, zbraní a oděvů charakterizujících období vlády posledních Lucemburků. Program doplňovaly prezentace a pracovní listy.

Edukační programy pro znevýhodněné návštěvníky

Edukační oddělení připravilo také programy pro sociálně nebo zdravotně znevýhodněné skupiny návštěvníků. V roce 2020 byly provedeny programy pro sociálně znevýhodněné děti i skupiny se sluchovým, zrakovým, tělesným a mentálním znevýhodněním, např. „Svět orchidejí a sukulentů“, „Čepele

REGIONÁLNÍ ODBORNÉ PRACOVÍŠTĚ PRO LIDOVOU KULTURU ZA ROK 2020

Vzhledem k situaci v České republice v roce 2020 a s ní související nutnosti přijímat regulující a omezující vládní opatření docházelo, stejně jako u ostatních kulturních institucí a subjektů, i ke změnám plánované koncepce činnosti regionálního odborného pracoviště. Muselo operativně docházet k volbě alternativních řešení, některé akce – které prostě nelze řešit bezkontaktně – musely být prezentovány a řešeny jinou formou či bohužel nemohly být realizovány vůbec; např. z kalendária jihočeských akcí tak letos zmizel strakonický Mezinárodní dudácký festival apod.

A. Akce v rámci dotačního programu MK ČR: podpora tradiční lidové kultury, Ktg: B

Projekt: Dudácké tradice jihočeského regionu – Josef Koreš: Škola hry na dudy – ediční činnost

Statek Dudácké tradice jihočeského regionu nominovaný Jihočeským muzeem v Českých Budějovicích byl rozhodnutím Rady JK schválen (usn. č. 1032/2015/RK-72 ze dne 8. 10. 2015) k zápisu do Seznamu nemateriálních statků tradiční lidové kultury Jihočeského kraje.

Projekt pro rok 2020 koncepčně a tematicky navazoval na předcházející projekty zaměřené na prezentaci dudáctví regionu. Roku 2019 se projekt soustředil na převážně praktickou část, tj. přípravné – předtiskové – práce, roku 2020 na vlastní realizaci v podobě publikace dosud nepublikovaného rukopisu, který byl součástí pozůstalosti autora a byl v kompletní podobě poskytnut jeho dědici Jihočeskému muzeu.

Celý projekt byl realizován – vzhledem k možnosti zpracovávat tematiku bez omezení a jakéhokoli narušení vládních protikoronavirových opatření – zcela v intencích žádosti o poskytnutí státní dotace pro rok 2020 v rámci programu na podporu tradiční lidové kultury, ktg. B.

Publikace doplňuje vyhledávanou dudáckou metodiku a žádané výukové materiály. Zároveň touto edicí byla zkompletována cvičná metodika pro české dudy jihočeských dudáckých osobností a pedagogů

Výsledná podoba publikace v nákladu 250ks (*počet stran: 156, formát: A4, rozměry: 210 x 297 mm, závěsná kroužková vazba Twin*) byla volena ryze prakticky: dobrá čitelnost notace, snadná manipulace s notovým zápisem při hře.

Podle zatímních reakcí ze stran pedagogů je ceněna volba metodické koncepce: akceptace stávajícího stavu výuky a způsobilosti žáků i praktického zjednodušení jednotlivých etud paralelní transkripce (při respektu zachování původního autorského zápisu v tónině C) do „dudácky běžné“ tóniny Es.

Vydání publikace umožnilo bezplatné rozšíření dosud omezeně dostupné metodiky hry na tento pro jihočeský region typický hudební lidový nástroj a potencionálnímu rozšiřování (nejen jihočeské) dudácké základny. Publikace je dostupná profesionálním pedagogům, hudebníkům i aktivním hráčům lidových muzik a bude na základě rozhodnutí žadatele distribuována jednak v součinnosti s Krajským úřadem, Odborem školství, mládeže a tělovýchovy Jihočeského kraje, jednak na základě podkladové agendy a adresáře Jihočeského muzea regionálního odborného pracoviště pro TLK.

Projekt: Dokumentace a prezentace řemeslných technik a pracovních postupů

Projekt bylo možno realizovat v omezené mutaci, z důvodu nemožnosti zajištění podmínek nutných pro kvalitní realizaci odpovídající původní představě a předpokládané koncepci, tj. původní záměr mohl být v předpokládané formě zpracován pouze v operativně přizpůsobené podobě.

Z důvodu aktuální situace v ČR (omezení v rámci vládních protikoronavirových opatření) nebylo možné vyčerpat všechny účelově vymezené prostředky (solidně hospodárně zdůvodnitelné).

Vzhledem k nutnosti pro tento účel nezbytného zabezpečení odpovídajícího prostředí a času, musely být – k omezenému způsobu následného zpracování – využity podkladové (archivní a dokumentární)

materiály z vlastních zdrojů žadatele či autorů. Současně musel být akceptován i názor jednotlivých tvůrců (v žádném případě nelze mluvit o neochotě či nedostatku vstřícnosti; lapidárně řečeno: lidé se bojí přijímat ve svých domovech, případně ateliérech a dílnách, cizí subjekty; většina z nich spadá do věkově ohrožených skupin) a respektováno muselo být jejich rozhodnutí. Bohužel nemohla být využita ani příležitost v rámci jinak předváděných i návštěvníky velmi oblíbených a vyhledávaných doprovodných zvykoslovných akcí: velikonoční výstava se nekonala vůbec, vánoční výstava směla být otevřena v omezeném režimu pouze 3 týdny).

K omezené prezentaci tradičních řemesel mohlo dojít pouze v rámci akce Jihočeského muzea v Českých Budějovicích Trocnovské slavnosti 2020 dne 19. 9. 2020 v areálu památníku Jana Žižky z Trocnova, kde z důvodu obsahové koncepce akce – tradiční vyslovené prezentační veřejné akce – nebyl časový (ani možnost zajištění nutné určité podmiňující intimity a klidu na soustředění se) prostor zabezpečit profesionální vyčerpávající záznam technického procesu. Předváděné pracovní postupy a techniky byly autory pro zájemce z řad návštěvníků pochopitelně komentovány, ale tyto, byť sebe erudovanější informace, nemohly být jediným využitelným precizním podkladem k realizaci přepokládané koncepce.

Pořízené foto a videozáznamy byly zpracovány jako doplnění webové prezentace, ve vánočním období virtuální formou a pro následné využití v oblasti edukace a propagace regionu.

B. Vlastní činnost pracoviště

Badatelská činnost:

Koresponduje s plánovanými hlavními úkoly pracoviště, výstavními akcemi a přednáškovou činností.

Internetový portál a webové stránky Jihočeského muzea:

Doplňování databáze tradičních řemesel a tvůrců a podrobné odborné komentáře supluující veřejnosti nedostupnou návštěvu vlastní výstavy či akce.

Propagace:

V rámci projektů Jihočeského muzea – doprovodné i samostatné akce, vč. podkladů a konzultací pro edukační oddělení

Bohužel z výše uvedených důvodů se, vyjma Trocnovských slavností, nemohly uskutečnit pravidelné prezentace lidových tvůrců a řemeslníků v rámci názorných demonstrací a tvůrčích dílen – využívaných zejména v období Velikonoc, Adventu, Vánoc – rozšiřována i o „řemeslo nejoblíbenější“ – tradiční lidovou kuchyni.

Veřejné akce:

Součástí všech akcí je odborná textová část související s tématem, příp. doplněna terénní videodokumentací.

Dokumentace:

Koresponduje s jednotlivými výstavními a vzdělávacími akcemi a projekty: MK ČR, Jihočeský kraj, mezinárodní i národní projekty, regionální akce, lidoví tvůrci.

Prezentace:

Akce v rámci mezinárodních i vlastních akcí Jihočeského kraje, Jihočeské univerzity, Jihočeského muzea a jeho pracovišť i odborných zájmových klubů (Národopisné sdružení při Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích).

Přednášková činnost: Prezentace tradic jihočeského regionu:

Jihočeské výroční zvykosloví: masopusty, postní období a Velikonoce, advent a Vánoce v regionálních médiích.

Konzultační činnost a participace:

Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích

- participace doprovodných programů projektů Jihočeského muzea, Muzejní noc, výstavy a akce ostatních pracovišť,
- operativní konzultace na základě konkrétních požadavků (jednotlivci, instituce – zejm. studentské a dipl. práce a obce),
- odborné posudky a doporučení k ediční činnosti a koncepcím.

Nominace: Cena hejtmany JK:

Roku 2019 byla podána nominace vč. zpracování podkladů a videoprezentace pro Růženu Vincikovou z Prachatic za obor tradiční zvykoslovné artefakty: kraslice, obřadní pečivo. Růženě Vincikové byl tento prestižní titul (na základě usnesení č. 113/2020/ZK-27 ze dne 21. 5. 2020) udělen.

Seznam nemateriálních statků tradiční lidové kultury Jihočeského kraje:

Přijato usn. č. 659/2013/RK ze dne 13. 6. 2013 v souladu s vládním usnesením Koncepti účinnější péče o tradiční lidovou kulturu v ČR, a k implementaci Úmluvy o zachování nemateriálního kulturního dědictví.

V roce 2019 byla připravena dokumentace k nominaci obchůzky Lucii ve Svaté Máří na Prachaticku. Po konzultaci s OKPP KÚ JK bylo přijato doporučení nominaci podat společně se stejným typem obchůzky ve Stachách. Příprava nominace vázaná na přílohovou videodokumentaci nemohla být roku 2020 vzhledem k přijatým protikoronavirovým vládním opatřením realizována. Pokud to stav v České republice umožní, bude nominace realizována roku 2021.

Prezentace tradičních řemesel v rámci zvykoslovných akcí Jihočeského muzea + odborné komentáře a texty:

Letos víceméně ve virtuální podobě Velikonoce, Vánoce (akce Jihočeského muzea Českých Budějovicích a Statutárního města České Budějovice): např. Masopustní tradice v Českých Budějovicích

Statutární město České Budějovice: Masopust – 30. jubilejní ročník:

(organizace + odborná garance)

Jubilejní 30. ročník masopustu na českobudějovickém náměstí.

Občané Českých Budějovic opět měli možnost vidět typické jihočeské koledy, jak je ještě mohou znát z terénu: růžičkovou z Doudleb a mečovou v podání mužské i ženské části Jihočeského souboru písní a tanců Úsvit, dětskou koledu českobudějovického Úsvířáčku i koledníky folklórních souborů Furiant a Malý furiant. Hosty byly slaměná a růžičková koleda z Benešova nad Černou, které předvedly své tradiční setkání koled.

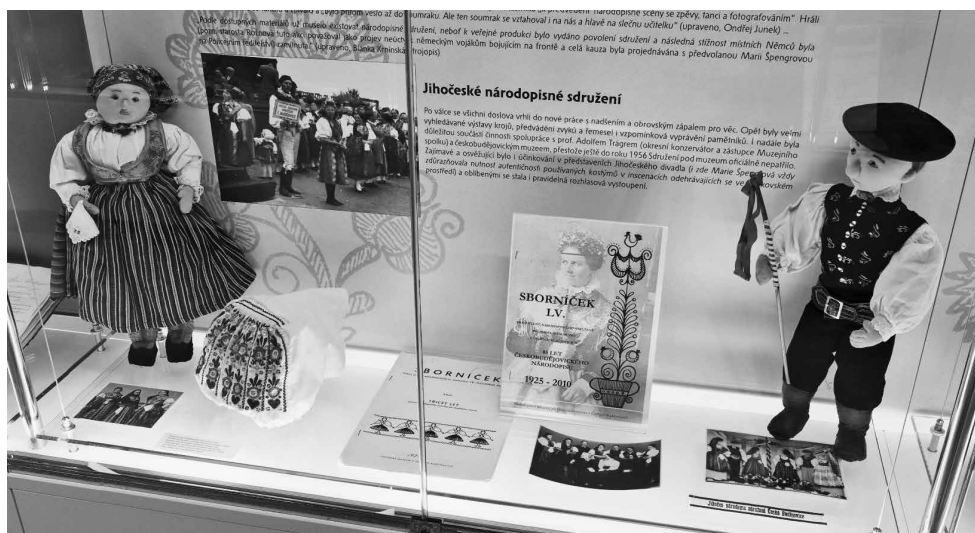
Jubilejní výstava „S tím se musí něco udělat“ (95 let Národopisného sdružení při Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích):

Výstava připomínající existenci zájmového klubu působícího při Jihočeském muzeu již téměř jedno celé století, který významně ovlivnil nejen jihočeskou lidovou kulturu a její roli v historickospolečenském kontextu, ale i stál u zdroje vzniku jihočeského národopisu coby samostatného vědeckého oboru a jeho sbírkotvorné a dokumentační koncepce.

Národopisné sdružení patří k jednému z mála zájmových uskupení z oblasti regionální lidové kultury tohoto typu v republice zaměřující se na aktivní rozvíjení a ochranu lidových tradic. Současně i svou vlastní tvořivostí tyto tradice nejen zachraňuje, ale své teoretické i praktické poznatky a zkušenosti obětavě dál předává všem, kterým krása a paměť jihočeské kultury není lhostejná. Během jeho bohaté historie se zde vystřídalo mnoho nadšenců, zájemců o národopis a historii vůbec a sdružení také vychovalo a inspirovalo bezpočet historiků, folkloristů, lidových tvůrců, řemeslníků a umělců. Právě jejich zásluhou se zachovalo mnoho informací o jihočeském regionu, jeho lidovém oděvu, zvykosloví, písních, tancích, stravě i řemeslech a profesích, významných písmácích a osobnostech i důležitých místních událostech.

Největší zásluhou Národopisného sdružení byla a stále je snaha o realistické vidění historie, vyloučení romantických a zkreslených představ o životě lidí na venkově i městech v minulosti, snaha o systematickosti sběrů a třídění jednotlivých poznatků. I proto se často stávali jeho významní členové pomocníky a pravou rukou českých etnografů.

Ačkoli se původní název, podoba a činnost sdružení léty mění a pochopitelně dochází k přirozené generační výměně, předmět zájmu zůstal naštěstí stejný: popularizovat jihočeský národopis, inspirovat a vychovávat své „starší i mladší“ okolí k zájmu o svou zemi, svůj region, své předky a jejich tradice.

Návštěvníci mohli vidět nejen ukázky lidového umění, ale také historické fotografie zachycující ve zkratce aktivity Národopisného sdružení a jeho cestu časem.

Na výstavě pochopitelně nesměly chybět – kromě jiných dokumentů a artefaktů – ani ukázky exkluzivních blatských krojů.

**Vánoce v Jihočeském muzeu – výstava „Ten vánoční čas dočkali jsme zas“
(předvánoční mozaika osobností jihočeské lidové kultury a jejich tradic):**

Výstava byla zaměřena na profily tvůrců, jejichž úcta k tradici, talent, řemeslná zručnost i umělecký cit přesahuje hranice jihočeského regionu. Svým osobitým zachycením „bílých svátků“ se návštěvníkům představilo 17 osobností oceněných titulem Nositel tradice lidových řemesel ministra kultury ČR a Cenou hejtmana JK za rozvoj a udržování lidových tradic regionu. Zároveň byla tato

Výstava „Ten vánoční čas dočkali jsme zas“ představila 17 osobností oceněných za svou práci v úctě k regionální tradici.

kompletní prezentace i vyjádřením díky a úcty k některým z autorů, kteří již bohužel nejsou mezi námi, ale krásné vzpomínky na společně prožívané okamžiky a jejich nádherné práce s námi stále zůstávají.

Jako každoročně bylo plánováno tuto prezentaci doplňovat o setkání s dalšími jihočeskými lidovými řemeslníky a umělci i vánočními zvyky a hudbou. Bohužel k této realizaci nemohlo dojít vzhledem k protikoronavirovým státním restrikcím a návratem státu do 4. stupně protiepidemického systému (PES) byla znemožněna i v omezené podobě návštěva vlastní výstavy a muselo být voleno zpřístupnění virtuální formou na webových stránkách Jihočeského muzea.

Jihočeský kraj:

- garance a prezentace současných zvykoslovných jevů, folklóru a řemesel jihočeského regionu,
- hodnotící komise JK pro udělení Ceny hejtmána JK kraje za zachování a rozvoj lidových tradic Jihočeského kraje,
- hodnotící komise JK pro zápis do Seznamu nemateriálních statků tradiční lidové kultury Jihočeského kraje – administrace.

MK ČR

Spolupráce v rámci členství v Národní radě pro tradiční lidovou kulturu a grantové komise v oblasti tradiční lidové kultury konzultační činnost v rámci projektů Ministerstva kultury České republiky. I v tomto případě byla projednávaná tematika odkázána na formu per rollam.

Marcela Macková

ČINNOST A PROGRAMOVÁ NABÍDKA V AREÁLU PAMÁTNÍKU JANA ŽIŽKY V TROCNOVĚ V ROCE 2020

Rok 2020 pro areál Památníku Jana Žižky z Trocnova patřil mezi roky, které byly velmi produktivní z hlediska výčtu aktivit nejen programových, ale i investičního charakteru. Epidemická situace (zejm. zákaz cestování do zahraničí) přispěla paradoxně k větší návštěvnosti na akcích zde pořádaných (při dodržení všech v tu dobu platných protiepidemických nařízení).

Přehled návštěvnosti Památníku Jana Žižky z Trocnova

Počet návštěvníků expozice muzea: 9 771 osob.
Návštěvnost v rámci akcí I-CULT: 2 981 osob.
Divadelní představení – počet diváků celkem: 637.
Trocnovské slavnosti: cca 5 000 návštěvníků.

Celkem za rok 2020 navštívilo areál Památníku Jana Žižky z Trocnova jak kulturní akce, expozici, divadla a areál jako takový na 23 070 osob.

Trocnovské divadelní slavnosti

19. 6. 2020, 20:30: **7 žen na krku** – divadlo J. K. Tyla České Budějovice.
24. 7. 2020, 20:30: **Na správné adrese** – divadlo J. K. Tyla České Budějovice.
14. 8. 2020, 20:30: **Dokud se tančí** – divadlo ŽAS (Ženský amatérský spolek Homole).
5. 9. 2020, 17:00: **Pohádky z kufru** – divadlo MAREDIV (Marešova divadelní společnost).

Divadelní spolek J.K.Tyl České Budějovice, dstyleb.cz

Divadelní spolek
J.K.
TYL
ČESKÉ BUDĚJOVICE

Marc Camolletti

NA SPRÁVNÉ ADRESE

REŽIE: Jarka Malinová
HRAJÍ: Martin Havlín
Bohunka Kopecká
Michal Kopecký
Mírka Laštovková
Dave Matějček
Honza Pešek
Markéta Fišrová, Janoušková
Irča Končoková

SVĚTLA A ZVUK:
Pavel Svec a Roman Mašek

Areál památníku J.Ž. z Trocnova
24. července 2020 od 20:30 hod

JIHOČESKÉ
MUZEUM
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Divadelní spolek
J.K.
TYL
ČESKÉ BUDĚJOVICE

DS J. K. TYL Č. BUDĚJOVICE
UVÁDÍ

JIHOČESKÉ
MUZEUM
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

7 ŽEN NA KRKU

Claude Magnier režie: J. Havlín

Bláznivá komedie ze života malíře aktů.
Claude Magnier se směje upřímně a směje se i ničemu.
A to se nám líbí!

Památník J. Žižky v Trocnově
19.6.2020 - začátek 20,30 hod.

Prodejní místa vstupenek
JČ. muzeum, Dukelská 1, Č. Budějovice
Památník J. Žižky v Trocnově

Info centrum Borovany
Info centrum Trhové Sviny

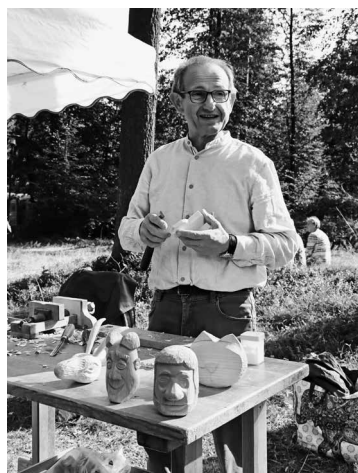
Ukázky plakátů na Trocnovské divadelní slavnosti.

Dne 5. 9. se uskutečnil „Dětský den, rozloučení s létem.“ Jednalo se o celodenní kulturní pásmo soutěží, kouzelníka, tanečních a hudebních produkcí apod. Doba konání od 10.00 hodin do 17.00 hodin. Počet návštěvníků: 1 100. O zábavu a programovou nabídku se staral Josef Pepa Maxa a jeho hosté.

„Dětský den, rozloučení s létem“ v areálu památníku Jana Žižky z Trocnova.

Dne 19. 9. proběhla již tradiční akce Trocnovské slavnosti, a to 7. ročník. Pořádalo ho Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích a město Borovany pod záštitou hejtmanky Jihočeského kraje Mgr. Ivany Stráské. Vstup byl jako každý rok zdarma. I tento ročník Trocnovských slavností navštívil historik Petr Čornej, který zde představil i svou novou knihu *Život a doba husitského válečníka*, která se právě v roce 2020 stala knižním bestsellerem a získala i cenu Magnesia Litera. Program Trocnovských slavností byl po celou dobu doplňován různými historickými hrami, lukostřelbou pro děti i dospělé, řemeslným jarmarkem

Krása lidového řemesla si vždy najde nadšené obdivovatele. Zleva: Jan Smrt – košíkářství, Jiří Honiss – podmalba na skle, Jiří Drhovský ml. – loutky, Jiří Drhovský st. – lidové hračky.

Pro děti byl připraven pestrý program vč. oblíbeného malování na obličej.

Kapela Euphorica nabídla koncert středověké hudby.

a ukázkou lidových tvůrců. Z dětského programu zaujala vlastnoruční výroba odznaků, malování na obličeje, házení míčků na cíl, omalovánky, chůdy aj.

AKCE PRO VEŘEJNOST – ROK 2020 (projekt I-CULT)

20. 6. 2020: Kovodělná řemesla v čase míru i války

V sobotu 20. 6. 2020 proběhla v areálu Památníku Jana Žižky z Trocnova akce pro veřejnost nazvaná Kovodělná řemesla v čase míru i války aneb středověké kovářství a zpracování barevných kovů. I přes nepříznivé deštivé počasí se akce zúčastnilo mnoho návštěvníků, kteří měli možnost dozvědět se více o středověkých kovářských technikách, vyrazit si u mincíře svůj vlastní groš nebo zjistit, jak se odlévaly olovené kule do středověkých palných zbraní. Po celý den byli návštěvníkům k dispozici kováři ze sdružení Danar a ze spolku Arrigos, mincíř Petr Suchoamel ze spolku Tempus artificum a členové Císařského regimentu z Tábora.

Odlévání kulí, mincovnictví a kovářství.

4. 7. 2020: Středověké hrnčírství

V sobotu 4. 7. 2020 se v areálu Památníku Jana Žižky z Trocnova uskutečnila akce zaměřená na středověké hrnčírství. Návštěvníci měli možnost dozvědět se, jak vypadala dílna hrnčíře ve středověku nebo jak se vyráběla běžná kuchyňská keramika, ale i reliéfně zdobené kamnové kachle. Hrnčírské řemeslo zde představili hrnčířka Eva Nová ze spolku Danar a hrnčíř František Hynšt. Každý si mohl vyzkoušet výrobu keramiky tzv. válečkovou metodou nebo si vytvořit nádobu přímo na hrnčírském kruhu. Všechny výrobky byly následně vypáleny v replice středověké hrnčírské pece při další trocnovské akci 29.–30. 8. 2020.

Středověké hrnčírství.

11. 7. 2020: Sklářské řemeslo ve středověku a dnes

V sobotu 11. 7. 2020 se na Trocnově konala akce Sklářské řemeslo ve středověku a dnes. Během celodenního programu předváděli mistři skláři technologii výroby skla a různé sklářské postupy. Návštěvníci měli možnost zjistit, co práce skláře obnáší a dokonce si ji mohli vyzkoušet na vlastní kůži. Pod dohledem skláře Jaroslava Effmerta si zájemci vlastnoručně vyrobili originální skleněný korálek, což byla láková výzva jak pro děti, tak

Sklářské řemeslo ve středověku a dnes.

pro dospělé. Spolu se sklářem Zdeňkem Kuncem se mohli všichni přesvědčit, že sklářství není pouze řemeslo ale i umění, a že ze skla je možné vykouzlit snad cokoli. Dokonce i samotného Jana Žižku z Trocnova. I přes deštivé počasí si přišly na Trocnov zasklářit více než dvě stovky návštěvníků.

1. 8. 2020: Lovectví a sokolnictví ve středověku

Jak probíhal lov ve středověku a co vše patřilo k oblíbeným šlechtickým kratochvílím, se mohli dozvědět všichni, kteří v sobotu 1. 8. 2020 navštívili areál Památníku Jana Žižky z Trocnova. Právě zde se totiž utábořila lovecká jízdní družina pana Buška ze Žampachu. Pro návštěvníky byl připraven bohatý celodenní program, který zahrnoval ukázky samotného lovectví a jezdeckví ale i dalších šlechtických kratochvílí. Nadějní lučištníci si mohli vyzkoušet střelbu z luku nebo kuše a zjistit, jak složitá je výroba těchto loveckých nástrojů. Během sokolnických představení jsme se dozvěděli, jaká byla úloha sokolníků při lovu, a nad hlavami nám přelétl ne jeden dravec. V dobovém šlechtickém ležení kuchaři zpracovávali úlovek a kdekerému zájemci prozradili středověký recept. K dispozici byly i různé středověké hry a v závěru dne zazněla středověká hudba a poezie. Celým loveckým dnem provázeli členové jízdní družiny pana Buška ze Žampachu a sokolnická společnost TEIR.

22. 8. 2020: Středověké kratochvilné zábavy

Sobota 22. 8. 2020 byla na Trocnově plná středověké zábavy. Dopoledne patřilo především dětem, které si mohly vyzkoušet točení káčí, chození na chůdách, běh za obručí z proutků, lukostřelbu a mnoho dalších her a dovedností známých z minulosti. V rámci odpoledního a večerního programu vystoupilo několik středověkých kapel a tanečnic a byly připraveny i zajímavé přednášky o vývoji hudby v minulosti nebo o dudách a dalších středověkých hudebních nástrojích. V samotném závěru večera proběhlo společné vystoupení všech kapel, které roztančilo i četné publikum. Středověké hudební akce se zúčastnily hudební skupiny Dei Gratia, Subulcus, Raava a hudební duo Lucrezie, a dále také taneční uskupení Kancioneta a Aiwa! Tribe.

29.–30. 8. 2020: Odívání ve středověku a výpal keramiky v replice středověké hrnčírské pece

O víkendu 29. až 30. 8. 2020 se v areálu Památníku Jana Žižky z Trocnova uskutečnily dvě akce pro veřejnost, a to jednak akce zaměřená na odívání ve středověku a zároveň proběhl také výpal keramiky v replice hrnčírské pece. Návštěvníci se mohli dozvědět, z čeho se skládal středověký oděv a co všechno obnášela jeho výroba. Prezentovány byly různé techniky zpracování lnu a ovčí vlny, ale také konopí nebo kopřiv, tedy materiálů, který byl v minulosti využíván na výrobu textilu. Zájemci si mohli mnohé tkalcovské metody vlastnoručně vyzkoušet. Kromě textilnictví bylo možné zhlédnout i práci ševce či brašnáře, jejichž řemeslem bylo zpracování kůže. Po celý den byli k dispozici středověcí řemeslníci ze sdružení Danar a ze spolku Tempus Artificum. Souběžně s touto akcí proběhl i výpal keramiky v replice středověké hrnčírské pece. V sobotu dopoledne byly nádoby vyskládány do pece a v průběhu celého dne probíhal výpal. V neděli odpoledne byla pec otevřena, vypálená keramika vyjmuta a návštěvníci si mohli své výrobky vyzvednout. Průběh celého výpalu zajistil hrnčír František Hynšt.

Tkaní.

Zpracování textilu.

Zpracování kůže.

Výpal keramiky v replice středověké keramické pece.

17.–21. 8. 2020: Příměstský tábor Život ve vrcholném středověku 2020

Podobně jako v předešlém roce se i tento rok konal v trocnovském areálu příměstský tábor Život ve vrcholném středověku. Téma tentokrát znělo: Cesta pážete aneb život mladého šlechtice ve vrcholném středověku a svět kolem něj. Děti se seznámily s různými aspekty života mladého šlechtice a mnohé aktivity si vyzkoušely. Náplní tábora byly například ukázky středověké zbroje a zbraní, výroba praku, střelba z luku a kuše, ale i dvorské kratochvíle jako hudba a tanec. Nechyběla ani středověká kuchyně, kdy si děti vyzkoušely pečení chleba a vaření různých pokrmů na ohni, nebo výroba keramických nádob a dalších výrobků.

Děti byly z programu příměstského tábora nadšené.

ARCHEOSKANZEN TROCNOV

Hlavní projektovou aktivitou Jihočeského kraje a hlavním investičním záměrem Jihočeského muzea v Českých Budějovicích je vytvoření Archeoskanzenu Trocnov. Předmětem díla je vybudování a zpřístupnění nového archeoskanzenu prezentujícího život v období vrcholného středověku, stavby a stavební postupy této doby. Jedná se o soubor objektů – rekonstrukcí středověkých venkovských staveb, které budou sloužit expozičnímu a výukovému využití. Stavba byla zahájena 25. 5. 2020 a bude dokončena nejpozději 24. 5. 2024. Navržený archeoskanzen modeluje výsek zástavby středověké vesnice; záměrem je představit základní typologický a sociální rejstřík vesnických staveb středověkého období.

3D model budoucího Archeoskanzenu Trocnov.

Archeopark vzniká v areálu Památníku Jana Žižky z Trocnova (národní kulturní památka ČR). Stavba bude provozní součástí stávajícího Muzea Památníku Jana Žižky z Trocnova. Stavebníkem je Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích, p. o. Jihočeského kraje.

Projekt Archeoskanzenu Trocnov vychází ze schválené koncepce Jihočeského kraje a jeho zřizovaných organizací v oblasti kultury na roky 2015–2020.

V rámci této koncepce byly schváleny směry rozvoje v návaznosti na investiční výstavbu plánovanou v souladu s rozvojem veřejné služby poskytované jednotlivými organizacemi.

Geodetické práce při vytyčování půdorysů jednotlivých staveb Archeoskanzenu Trocnov.

Stavba Archeoskanzenu Trocnov.

Archeoskanzen je tvořen replikou historické vesnice vrcholného středověku a jedná se z velké části o edukační záležitost, která bude sloužit k představení života v dané době se všemi předměty denní potřeby a způsobem hospodaření. Jako v podobných areálech na jiných místech ČR bude areál využíván pro doplnění výuky historie pro školy, školní výlety a vzdělávací akce pro širokou veřejnost.

Exteriér i interiéru Archeoskanzenu Trocnov bude vybaven historickými a funkčními replikami odpovídajících 14. až 15. století vč. nábytku, předmětů denní potřeby, zemědělských a řemeslných nástrojů, zbraní či husitského vozu. Připravuje se také edukační program Středověký muzejní kuffíček. Tyto kuffíčky obsahují repliky středověkých artefaktů z jednotlivých příhraničních regionů (kostýmy, doplňky, keramické, dřevěné či skleněné předměty, hračky a zbraně).

V roce 2020 byla stavba Archeoskanzenu Trocnov zahájena. Rada Jihočeského kraje v dubnu schválila výběr dodavatele stavby, kterým je společnost S-B s.r.o. ze Sedlčan. Smlouva o dílo byla s dodavatelem podepsána v Areálu Památníku Jana Žižky z Trocnova dne 12. 5. 2020. Stavba bude rozdělena na 3 etapy a dokončena by měla být v průběhu 4 let. Stavba bude vysoce specializovaná, náročná činnost spojená s velkým podílem ruční práce a s uplatňováním dobových technologií především opracováním dřeva a tvorbou střech.

Přehled investičních akcí, rekonstrukcí a oprav v rámci areálu Památníku Jana Žižky z Trocnova.

Leden, únor: rekonstrukce skladových prostor (stavebních buněk). Nové klempířské prvky, nové podlahy a opláštění, nové okenice.

Březen až červen: zhotovení nové přípojky NN z rozvaděče muzea do pilířů staveniště včetně položení optického kabelu.

Duben: oprava prkenné podlahy pergoly „Lesovny“, nátěr všech dřevěných konstrukčních prvků.

Květen: pořízení divadelního mobilního pódia pro různá kulturní vystoupení.

Květen až červen: zhotovení nové vodovodní přípojky na stavbu archeoskanzenu a pro využívání nového sociálního zařízení. Přípojka se realizovala v rámci VŘ na stávající vodovodní řád z Radostic.

Červenec až srpen: terénní úpravy sadu u Mikšova Dvorce, návoz zeminy a vyrovnání terénu

Červenec až říjen: kompletní rekonstrukce přístavku pod „Lesovnou“ jako skladový prostor pro pódiu, stoly, lavice apod.

Listopad: umístění 3D modelu budoucího archeoskanzenu do místnosti expozice muzea v Trocnově. Model je v měřítku 1:87.

Prosinec: instalace nových regálů a vitrín určených pro vystavení suvenýrů určených pro prodej.

Miroslav Petrovský

TVRZ ŽUMBERK

Žumberk byl široké veřejnosti zpřístupněn pouze od 12. května do 11. října, a to z důvodu vládních nařízení a opatření proti pandemii nemoci covid-19, kdy kromě podstatně zkrácené otevírací doby i během ní museli návštěvníci dodržovat nezbytná hygienická opatření – nosit roušky, dezinfikovat si ruce a dodržovat dvoumetrové rozestupy. Celková návštěvnost v takto postižené sezóně činila 9 574 osob.

Vzhledem k rozhodnutí instalovat novou, déletrvající výstavu, věnovanou zaniklým řemeslům na Novohradsku až v následujícím roce 2021, byl vyklizený prostor kočárovny po výstavě Ryby a lidé využít k prezentaci dvou sezónních a v podstatě panelových výstav, přičemž Znamení víry v krajině (sakrální památky Novohradských hor a přilehlých oblastí Dolního Rakouska) dokumentovalo sakrální památky se zvláštním zřetelem k jejich umístění v krajině a zachycovalo je v textech i fotografiích jako znamení víry v krajině, vytesaná do kamene monumentálních gotických kostelů i prostých sloupků božích muk, jako vyjádření křesťanské víry ztělesněné v kapličkách, sochách, křížích, obrazech a dalších objektech, která můžeme potkat při cestách Novohradskými horami i přilehlými oblastmi rakouského pohraničí. Autory

Výstava Poklady, depoty, obětiny...,
v kočárovně tvrze Žumberk.

výstavy jsou Michaela Vlčková, Zdenka Paloušová, Miloš Kruml a Vladimír Neumann. Jedná se o putovní dílo, jehož premiéra byla prezentována na Nových Hradech v září 2018 a projekt Znamení víry v krajině (výstavní panely i doprovodná konference a publikace) byl financován a realizován v roce 2018 z programu Interreg V – A Rakousko, ČR, Fond malých projektů. K umístění výstavních panelů v naší tvrzi došlo díky spolupráci s ThLic. Michaelou Vlčkovou, Th.D. z Teologické fakulty JU v Českých Budějovicích a návštěvníci měli možnost si ji prohlédnout po celou letošní omezenou otevírací dobu tvrze.

Před hlavní prázdninovou turistickou sezónou sem pak byla instalována další výstava, a sice Po-

klady, depoty, obětiny..., jejíž premiéra proběhla v květnu 2015 v hlavní budově JČM. Jejími autory jsou doc. Mgr. Ondřej Chvojka, Ph.D. a prof. PhDr. Rudolf Krajíc, CSc. Výstava byla prezentována formou textových a obrazových informací na panelech a doplněna jednou vitrinou s ukázkou několika depotů z doby bronzové z jižních Čech. Na samotných panelech byly představeny nejzajímavější jihočeské depoty v průběhu věků, tj. od doby bronzové do novověku. Pro dobu bronzovou se jednalo především o soubory bronzových či měděných artefaktů, v době železné se objevují i depoty železných výrobků. V epoše vrcholného středověku až novověku se pak lze setkat hlavně s mincovními depoty, které byly většinou ukrývány v dobách válečných konfliktů. Tato druhá výstava zde trvala od 19. 6. do 24. 9. 2020. Obě výstavy byly prezentovány ve dvou podlouhlých místnostech zadního traktu tvrze, přičemž zbývající směrem do nádvoří byla průchozí a v další pak deponovány vitríny po výstavě Ryby a lidé, které budou využity i na následující Řemesla pod Novohradskými horami.

Ve tvrzi, v baštách „A“, „B“ a „C“ (Úředník rožmberský a lapidárium) i při prohlídkách za letního úplňku byla zaznamenána návštěvnost v počtu 2 465 osob. Prohlídky za letního úplňku, s podtitulem „Za historií a architekturou Žumberku“ (netradiční prohlídky v netradičním čase zahrnující přízemí tvrze s výkladem o historii, osvětlené nádvoří a cestu okolo bašt do místního kostela Štěpí sv. Jana Křtitele) byly letos celkem tři ve dnech 5. 7., 3. 8. a 2. 9.

34. ročník tradiční výstavy chryzantém, ovoce, zeleniny a suché vazby květin se v polovině října vzhledem k nepříznivé pandemické situaci bohužel nemohl uskutečnit.

Ve dnech 5. června až 10. října zde uzavřelo manželství celkem 7 párů. Dva obřady proběhly na nádvoří tvrze, jeden z důvodu nepříznivého počasí v Rytířském sále tvrze a zbytek se odehrál na prostranství před baštou „D“ (dvě svatby) a v půlkruhu, vyhlídkové terase na vodní nádrž, který je součástí jižního úseku hradební zdi (rovněž dvě svatby). Všechny satební obřady byly pouze občanské. Poplatek za pronájem prostor pro svatbu činil 4 000 Kč včetně DPH za jeden obřad. I množství svateb bylo ovlivněno nejistou situací a omezeními vzhledem k hrozbě onemocnění covid-19.

Jihočeská centrála cestovního ruchu zareagovala na omezení související s pandemií koronaviru během zimních a jarních měsíců roku 2020 projektem slevových ubytovacích a návštěvnických voucherů pro turisty Léto v jižních Čechách. 50% slevu na vstupném zde od 10. 7. do 19. 9. využilo celkem 51 návštěvníků, kteří se ubytovali alespoň na dvě a více nocí na území našeho kraje.

Od 11. 7. do 4. 10. 2020 probíhal na nádvoří tvrze již V. ročník výstavy autorských střeleckých terčů akademického malíře a restaurátora Antonína Hamsíka z Prahy. Po prvním ročníku k životnímu jubileu malíře v roce 2016 tedy pokračuje pěkná a zajímavá vystavovatelská tradice. Antonín Hamsík je absolventem Vysoké školy uměleckoprůmyslové v ateliéru profesora Františka Muziky a kromě výše zmíněného restaurování se zabývá i tvorbou grafických listů, konkrétně se jedná o litografie, dřevorezby,

dřevoryty, suché jehly a kolorované lepty. Jeho malířská tvorba byla sporadická a právě až před svým životním jubileem v roce 2015 začal malovat svébytné terče inspirované nejrůznější tematikou, rozmanitými životními situacemi, ale i literaturou či aforismy. Terče čtvercového formátu jsou harmonickým a nikterak rušivým doplňkem renesanční sgrafitové výzdoby stěn nádvoří tvrze. V letošním roce se pan Hamsík projevil jako velmi plodný autor a jeho terče obrazy nad pavlačí nádvoří tvrze vůbec poprvé povětšinou visely již ve dvou řadách nad sebou. Opět se hlavně jednalo o úplně nová díla tohoto autora, vzniklá na přelomu let 2019/2020. Nyní ale autor přistoupil i k miniatu-
 rám, a tak na pravé stěně mimo pavlač pod sebou visel celý podvědomý cyklus Slalom, Vývoj, Cirkus, Busty, Pokušení v kostce, Dívka a loď. Nyní chybějícího Ferdu Evropu nahradila Migrace. Chybět pak nemohl opakující se Anděl s jablkem, Klaun či již nezbytný Terč („Na terči může být cokoli, něco z nás nebo z okolí. Ne na všechno se ale střílí i pohled může vést k cíli.“). V surrealistických dílech se opět objevuje i protiklad víry a křesťanství se symbolikou žen, milostných vztahů a erotiky. Víra a křesťanství je tak v autorově svébytném pojetí zastoupena následujícími obrazy Peříčko, Anděločertík, Trojí dům, Modlitba k životu, Neptej se, Kaple „kuk“, Víra a ptáci. Náznak erotiky (Letící pokušení, Rozhroupané pokušení, Pihy renesance, Dívka v síti) přechází v samotný ženský akt (Modrý akt, Stuha). Opětovně se ve zpracovaných výjevech nachází i motiv praporu, či vlajky. Kupříkladu silueta ženské tváře propojená s vlajícím praporem (Profil vlajky, Za vlajkou) a Zvedněte vlajku. Snové výjevy (Smutek pavučiny, Dveře tam, Sen o krajině, Oko, Závoj deště) se propojují s krajinou na několik způsobů či ztvárnění (Krajina, Dřevěná krajina, Sen o krajině, Les, Oko a ústa pouště, Oko, Závoj deště, Zahrada) a toto vše pak vrcholí v propojení se siluetami dívčích tváří (Profil v zajetí, Vlání profilu, Profil v trávě, Slepá dívka, Průlet). Na vše ale dohlíží i hojná fauna v podobě koček, ptáků a hadů (Klubíčko, Kočičiny, Kočka v noci, Měsíční sonáta, Rytířka, Ptáci v noci, Slalom, Pokušení v kostce). Existencionální rozměr hraničící s úzkostí má Příprava na armagedon. Cesta piva je zase poctou místnímu pivovarníkovi. Nadále pokračují i citáty v některých dílech. Namátkou „Sbírejte peříčka, některým andělům mohou chybět“ (Peříčko), „Má milá, neumím se ptát, co je žena, vím jen, že sladce jsi rozkrojena. T.“ (Dopis), Neptej se nebe, víra těžko to změní, „po“ – nic není (Neptej se...).

Rok 2020 byl také věnován intenzivním přípravám na realizaci výstavy Řemesla pod Novohradskými horami. V lednu proběhlo jednání ohledně možné výměny stávajícího osvětlení kočárovny a posléze padlo rozhodnutí o zhotovení potřebných prací na úpravě prostor vlastními silami. Pozměněn byl i prvotní návrh realizace od Ing. arch. Jakuba Našince. Garantem výstavy se stala PhDr. Hana Soukupová a na podzim

Letící pokušení a Ptáci v noci – autorské střelecké terče Antonína Hamsíka.

*Píhy renesance – autorský střelecký terč
Antonína Hamsíka.*

z proutí zpevněný kostrou ze železa, závěsná železná váha k vážení ryb, dřevěný sud se čtyřmi obručky, pytlácké náčiní tvaru pětizubých vidlí „grondle“). 5. a 11. 2. došlo i k převozu exponátů z výstavy Ryby a lidé do depozitáře JČM a do knihovny (zdobená renesanční židle i dveře s malovanými krajinnými výjevy s vodní hladinou a rybáři u vody, psací stůl třeboňských zámeckých pisařů s alegoriemi svěťadílů, železná rýsovadla a výsuvné dalekohledy, měděné a keramické posýpátko na inkoust, přenosný kožený kalamář s víkem, knihy a faksimile Novohradského urbária). Až 20. 6. (z důvodu opatření proti koronaviru a instalaci výstav v hlavní budově JČM) došlo k přípravě expozice na sezonu, tj. k mytí, čištění, kontrole a k chemickému ošetření poškozených exponátů, k rozebrání skleněných vitrín v přízemí expozice a k jejich umytí a čištění spolu s exponáty uvnitř vitrín. 8. 9. byla vykopána boží muka (1840) u bašty „B“ v zahradě pod kostelem určená na chystanou výstavu Řemesla pod Novohradskými horami, tento exponát pak byl 2. 11. převezen na nádvoří, kde došlo k jeho prvotnímu restaurování a 2. 12. k druhé fázi zakonzervování, po které byla boží muka přesunuta do 1. místnosti kočárovny. 2. 11. proběhla kontrola expozice po sezóně a došlo k ošetření skříně ve 3. expoziční místnosti 1. patra („Doudleby“) a k seznámení se s expozicí nového konzervátora a restaurátora dřeva pana Jakuba Kössla.

11. 2. byly vráceny vypůjčené exponáty zpět do Prácheňského muzea v Písku a do depozitáře JČM pak převezeny i zbývající záležitosti. V únoru i květnu přímo na místě proběhly porady autorského týmu nové výstavy. Zejména bylo rozhodnuto nepromítat ve čtvrté místnosti na plátno a naopak tento prostor prosvětlit odstraněním stávajícího zatemnění a z větší části ho využít pro edukační činnost. V dubnu došlo k dílčí opravě omítek štukováním a následným obílením, a to hlavně v 1. a 2. místnosti. Z oblouků prosklených vrat byly ještě předtím odstraněny plastové závěsové lišty. V květnu byly takto vyspraveny a obíleny i zbývající dvě místnosti a v červnu sem byl nainstalován vysoušeč zdiva. V září byla vykopána boží muka před baštou „B“ v zahradě pod kostelem. Tento budoucí kamenný exponát byl na počátku listopadu dopraven na nádvoří tvrze a zde prvotně restaurován. O měsíc později potom provedena jeho další konzervace a boží muka byla deponována do 1. místnosti kočárovny. Na počátku října se pracovalo na zhotovení kamerového systému a kolegyně Fojtlová s Bachem odstranili polep předstěny v 1. místnosti vlevo. Tato předstěna pak byla opatřena novým bílým polepem a následně sem byla nainstalována panoramatická fotografie Novohradských hor. Vzápětí oba pracovníci JČM odstrojili naaranžované vybavení suchého akvária a i tyto dvě nové osvětlené vitríny určené k budoucí prezentaci ukázek skla a sklářství opatřili novým bílým polepem. Stejný polep byl realizován i uvnitř všech zbývajících vitrín.

zde již na instalaci začala pracovat muzejní výtvarnice paní Terezie Fojtlová s kolegou výstavářem panem Martinem Bachem. Dne 5. 2. došlo k vrácení exponátů z výstavy Ryby a lidé Rybářství Nové Hradky s.r.o. do jejich sídla ve Štiptoni, kde po doplnění bude tato výstava nadále pokračovat. Šlo o hřebíky z rybníků, torzo pily, kování na dřevěný rýč, lopata štychovka, torzo kování lopaty, kovová vidlice, lidový kroj s výšivkou rybích šupin, čap a lopata z rybníku, jehla z dřevěné zahrádky před čapem, candátní koš na jikry, Rössingova kosa na rákos, zavěšená váha s mísou, kožené rybářské oblečení, vážný džber, lejtý, harpuna a trojnožka, konopný provaz, nízká síť s plováky a dřevěnými kolíky na okrajích. 11. 2. byly vráceny exponáty z té samé výstavy i Prácheňskému muzeu v Písku (železná sekera bez topůrka, síťovací jehla a dvě klubka provázků, požární – rybářský hák, pár vysokých bot z kůže bez řemíneků, čapový ovršek

XI. South Bohemia Classic 2020 – žuberská zastávka.

V listopadu odtud odvezl IT pracovník JČM pan Martin Dvořák veškerou audiovizuální techniku (informační kiosky, promítací plátno včetně projektoru, notebooku a reproduktorů). V prosinci došlo k zateplení obloukových prosklených vrat polystyrenem a zbývá dokončit elektrorozvody včetně oddělení napájení prostoru výstavního od ubytovacího.

V sobotu 5. 9. zde proběhla krátká přestávka (cca 20 min. pro posádku jednoho vozidla) spojená s drobným občerstvením účastníků mezinárodní rallye automobilových veteránů XI. South Bohemia Classic 2020. Stalo se tak v rámci II. etapy tohoto závodu nazvané Rožmberská růže a dlouhé 310 km (z Dolní Vltavice zpět do Dolní Vltavice). Auta parkovala na parkovišti u bašty „B“, účastníkům byl změřen a zapsán oficiální průběžný čas a na prostranství pod starou jabloní ve spodní části areálu tvrze došlo k onomu občerstvení, přičemž účastníci využili i možnosti veřejného WC. JČM se tak tímto stalo partnerem této akce. Již o týden dříve, tj. v sobotu 29. 8. jsme se stali zastávkou dalšího veteránského podniku, a sice Cesty kolem Světa. Tento zábavně orientační závod jednostopých i dvoustopých historických vozidel kolem Třeboně odstartoval z Chlumu u Třeboně a Žumberk byl jeho první zastávkou, kdy vozidla opět parkovala u bašty „B“, kde navíc jednotliví účastníci byli vyfotografováni na pamětní list a v areálu tvrze kromě občerstvení pak plnili na třech stanovištích zapeklité úkoly, na něž se v žádném případě nemohli předem připravit. Někteří řidiči jednotlivých vozů i jejich doprovod pak využili návštěvu Žumberku i k prohlídce naší tvrze. Obě tyto veteránské motoristické akce pak přilákaly celou spoustu diváků z blízkého i vzdáleného okolí a zdárně posloužily k propagaci našeho objektu.

Z hlediska propagace byla okolní infocentra průběžně zásobována jednoduchým propagačním materiálem o tvrzi. V květnovém čísle časopisu Venkov & styl v rubrice cestování a v článku „Krajinou kolem řeky Malše“ autora Libora Hrušky, byla kromě pozvánky k návštěvě Žumberku uveřejněna i fotografie tvrze a vodní nádrže pod ní, a to dokonce přes celou dvoustranu. Na počátku srpna byl na státním hradu v Nových Hradech umístěn roll-up (banner) prezentující naši tvrz v rámci reciproční vzájemné propagace a podpory návštěvnosti, jejíž součástí je i vzájemná výměna propagačních tiskovin. 5. 8. byla zveřejněna zmínka o naší tvrzi v Českokobudějovickém deníku v rámci letního projektu Deník na cestách, kdy celá

jedna dvoustrana byla věnována Novohradským horám pod názvem „Léčivá voda pod kostelem, krásné lesy. V Novohradských horách okouzlí příroda“. V nové brožuře propagující slavné šlechtické rody Jihočeského kraje Po stopách rodu Buquoyů autorky Mgr. Blanky Rozkošné, je i kapitola Žumberk – tvrz a kostel. „Chryzantémy letos žumberskou tvrz neozdobí“ je název článku redaktora Českobudějovického deníku Edwina Otty vzniklý na základě telefonického rozhovoru se správcem tvrze a otištěný 12. 10. 2020. Žumberk byl propagován i ve dvou brožurách realizovaných destinací Novohradsko Doudlebsko (To nej... Novohradsko – Doudlebsko a Novohradsko Doudlebsko... Příběhy, které inspirují).

Údržbě v roce 2020 dominovalo v říjnu vyspravení a nátěr venkovních laviček v areálu tvrze a také instalace kamerového systému v kočárovně a s tím související práce. V dubnu a květnu pak v kočárovně došlo k dílčí opravě omítek štukováním i ke kompletnímu obílení. V srpnu bylo nutno vyměnit vadný boiler v horní garsoniěře za nový i servisně opravit křovinořez. V prosinci bylo opraveno poškozené schodiště do patra bašty „B“.

Roman Josefik

PLENÁRNÍ ZASEDÁNÍ JIHOČESKÉ Pobočky ČESKÉ ARCHEOLOGICKÉ SPOLEČNOSTI V JIHOČESKÉM MUZEU V ROCE 2020

V sobotu 7. 3. 2020 se v přednáškovém sálu Jihočeského muzea v Českých Budějovicích uskutečnilo pravidelné plenární zasedání jihočeské pobočky České archeologické společnosti (ČAS). Jednání zorganizoval a řídil její dosavadní předseda. Zasedání se zúčastnilo přibližně 80 osob, zčásti profesionálních archeologů, většinou však neprofesionálních členů a zájemců z řad laické veřejnosti a studentů.

Na programu zasedání byly celkem tři body. Po úvodním projevu dosavadního předsedy proběhla volba nového vedení pobočky. Dosavadní předseda O. Chvojka se po dvacetiletém výkonu funkce rozhodl již znovu nekandidovat, za nového předsedu navrhl M. Ptáka, který byl následně jednomyslně zvolen všemi přítomnými členy jihočeské pobočky ČAS.

Plenární zasedání Jihočeské pobočky České archeologické společnosti, pohled do jednacího sálu Jihočeského muzea.

Následovalo **informační kolokvium na téma „Archeologické výzkumy, nálezy, vědecké projekty a nově vydaná literatura v jižních Čechách v roce 2019“**. Celkem zde bylo prezentováno 13 referátů, které byly předneseny v následujícím pořadí (u víceautorských referátů jsou uvedeni pouze osobně referující autoři):

- **K. Kašák** (Archaia JIH): archeologický výzkum v Kestřanech v I. 2016–2017 (v areálu dolní tvrze a raně barokního zámku); výzkum v areálu pivovaru v Českém Krumlově (bývalý Roggendorfský palác); výzkum v Třeboni, Břežanově ul. č. 118.
- **O. Chvojka** (JčM a FF JU České Budějovice): výzkumy Jč. muzea v trase dálnice D3 na Českobudějovicku: pravěké a mladohradištní sídliště u Starých Hodějovic, sídliště z doby bronzové a z doby laténské poblíž zkoumaných mohyl v Plavu u Kamenného Újezdu a sídliště z 13. století u Krasejovky. Informace o terénních aktivitách v druhém roce grantového projektu GA ČR zaměřeném na žlabovité objekty ze sídliště mladší doby bronzové v Břežnici u Bechyně – dokončena plošná geofyzika a na jejím základě proveden ověřovací výzkum vybraných anomálií. Prezentovány byly i nově získané kovové artefakty z doby bronzové nalezené spolupracovníky muzea a předané do sbírky Jihočeského muzea.
- **J. John** (FF JU České Budějovice): nálezy tzv. teriaků (víčka na lékárenské nádoby původem většinou z Itálie) z 16. století v jižních Čechách.
- **V. Král** (M Strakonice): výzkum halštatského sídliště ve Stožicích; výzkum při rekonstrukci hradu ve Strakonících; nález sochy sv. Jana Nepomuckého v areálu psychiatrické léčebny ve Lnářích; nové ojedinělé nálezy pravěkých kovových artefaktů ze Strakonicka.
- **D. Kovář** (Státní okresní archiv České Budějovice) – **E. Průchová** – **T. Šálková** (FF JU České Budějovice): archeologický, archivní a archeoenvironmentální výzkum údajných pozůstatků blahoslaveného Libraria z klášterního kostela v Českých Budějovicích.
- **M. Pták** (JU České Budějovice): projekt Karlův Hrádek u Purkarce a jeho archeologický výzkum v r. 2019; Volyně – výzkum sídlištního objektu z doby halštatské; Sousedovice – výzkum objektu z 13. století; Zálužice – pokračování výzkumu železářské osady z 10.–13. století; Litochovice – středověké vrstvy a objekty; Miřenice – hrob německých vojáků z II. sv. války.
- **J. Havlice** (NPÚ České Budějovice): výsledky archeologických výzkumů v r. 2019 na hradě ve Vimperku a na tvrzi v Pasovarech.
- **K. Pokorná** (M Milevsko): Branice – depot žeber z přelomu starší a střední doby bronzové.
- **J. Jiřík** – **T. Hiltscher** – **M. Pták** (M Písek): přehled archeologických výzkumů Prácheňského muzea za roky 2018 a 2019: Albrechtice nad Vltavou – pokračování výzkumu v areálu pohřebiště z mladší doby bronzové (mohyla) a z d. halštatské (mohyla, ploché hroby); Mirovice – výzkum středověkého až novověkého hřbitova; Kožlí u Orlíka nad Vlt. – sběry a detektorové průzkumy: nálezy z doby železné, raně středověké sídliště; Písek – další výzkum v průmyslové zóně, lokalita Aisín III (doba bronzová, latén); Podolí I – výzkum orbou narušeného bohatého kostrového hrobu (původně mohyla?) z d. halštatské; Nová Ves u Protivína – depot 5 gracilních hřiven (nákrčníků) ze starší d. bronzové; Písek – výzkum pravěkého (zejména středobronzového) polykulturního sídliště a pohřebiště na staveništi firmy Heyco; Chřešřovice čp. 18 – výzkum v areálu zámku; Mirovice – výzkum sídliště z d. laténské, raného středověku a 13. stol.; Údraž – výzkum v areálu bývalé tvrze.
- **F. Janda** – **J. Bumerl** (M Tábor): Sezimovo Ústí – Klášterní ul.: výzkum v areálu zaniklého dominikánského kláštera a k němu náležejícího hřbitova; Tábor – ul. Parkány: při výzkumu zachyceny mj. tři opevňovací příkopy; Tábor – Špitálské nám. č. 281: výzkum středověké parcely, nalezeny mj. i objekty z d. laténské; Planá nad Lužnicí – kostel sv. Václava: výzkum v prostoru zaniklého hřbitova vně kostela.
- **J. Kocina** (M Jindřichův Hradec): Budkov – výzkum v areálu tvrze; Dačice – Bratrská ul.: výzkum rezervoáru na vodu z 16. stol.; Dešná – kostel Narození sv. Jana Křtitele: výzkum při odvlhčení kostela; Matná u Děbolína: nález 2 měděných eneolitických sekerek.

- *M. Pták* (M Volyně): informace o stavbě funkční repliky středověké cihlářské pece ve Volyni.
  - *M. Pták* (FF JU České Budějovice): informace o kronikářském působení B. Dubského v Čejeticích.
- Posledním bodem zasedání byla prohlídka nové stálé expozice archeologie v Jihočeském muzeu. Všechny zájemce provedl a odborný výklad podal O. Chvojka.

Ondřej Chvojka

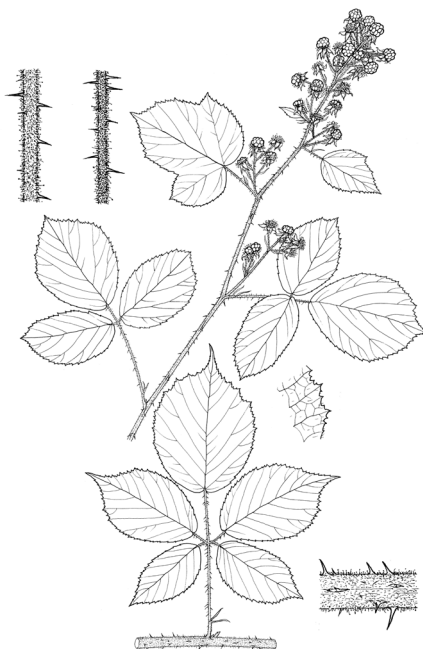
OSTRUŽINÍK ŠUMAVSKÝ A PROSO SCHINZOVO – DVA NOVÉ DRUHY PRO FLÓRU ČESKÉ REPUBLIKY JAKO POZORUHODNÝ VÝSLEDEK BOTANICKÉHO VÝZKUMU JIHOČESKÉHO MUZEA

V roce 2020 Martin Lepší (Jihočeské muzeum) a Petr Lepší (SCHKO Blanský les) publikovali dva články (viz publikační činnost) informující veřejnost o objevení dvou nových druhů pro květenu České republiky – prosa Schinzova (*Panicum schinzii*) a ostružiníku šumavského (*Rubus silvae-bavaricae*). Každá z nalezených rostlin se významně liší původem a charakterem výskytu na území České republiky. Zatímco proso Schinzovo je cizím plevelným druhem v české flóře, ostružiník šumavský je původní lesní a dokonce sub-endemická rostlina České republiky.

Proso Schinzovo pochází z jižní Afriky, odkud bylo zavlečeno do Evropy, Asie, Austrálie a na Nový Zéland. V České republice byl tento druh poprvé nalezen v roce 2019 na okraji silnice u Vitějovic neda-leko Prachatic. Je velmi pravděpodobné, že byl na lokalitu zavlečen automobilovou dopravou z Bavorska, popřípadě Rakouska, kde se v současnosti šíří podél silnic. Podle větší intenzity šíření v těchto zemích lze předpokládat, že se brzy stane běžnou složkou české flóry provázející okraje frekventovaných silnic. Druh má bohužel i dobré předpoklady stát se obtížným polním plevelem obzvláště v kulturách kukuřice, jak je tomu v některých evropských státech.

Proso Schinzovo (Panicum schinzii).
Del. A. Skoumalová-Hadačová.

Ostružiník šumavský (Rubus silvae-bavaricae).
Del. A. Skoumalová-Hadačová.

Ostružiník šumavský byl objevený v roce 2020 na dvou lokalitách v lesích v podhůří severozápadní Šumavy u Petrovic nad Úhlavou a Žiznětic na Klatovsku. Před objevením tohoto výskytu byl znám pouze z podhůří Bavorského lesa ve východním Bavorsku. České lokality jsou od nejbližšího bavorského výskytu asi 50 km vzdálené a představují na sever nejvíce vysunuté lokality v rámci celkového rozšíření druhu. Herbářové doklady dokumentující oba nálezy jsou uloženy v botanické podsbírce Jihočeského muzea.

Martin Lepší

VÝZKUM KNIŽNÍCH VAZEB ZDOBENÝCH SLEPOTISKEM ULOŽENÝCH V JIHOČESKÉM MUZEU

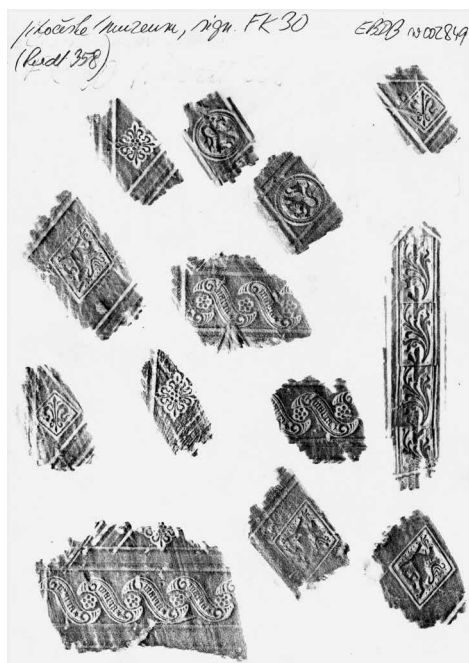
V roce 2020 přispělo Jihočeské muzeum do databáze slepotiskem zdobených knižních vazeb Einbanddatenbank. Tento celoevropský projekt funguje od roku 2001 a ve spolupráci s dalšími zahraničními knihovnami jej vytváří Státní knihovna v Berlíně. Přístupný je z webové adresy <https://www.hist-einband.de>. Za Českou republiku má tento počín na starosti Národní knihovna, konkrétně historik a knihovědec, odborník na inkunábulistiku a dějiny knižní kultury PhDr. Kamil Boldan, který v této věci zpracovává české a moravské dílny a jejich slepotiskové knihvazačské nářadí.

Slepotisk je nejběžnější typ výzdoby kožené knižní vazby. Provádí se v konečné fázi knihařské práce, kdy mechanickým působením knihařského náčiní (kolků, válečků aj.) do navlhčené usně dojde k reliéfní změně koženého potahu desek. Vznikají tím dekorativní motivy. Kniha, která má takto vyzdobené desky, nabývá na umělecké hodnotě.

Na základě porovnávání použitého knihařského nářadí umožňuje studium slepotiskové výzdoby knižních vazeb chronologicky a geograficky určit lokaci dílny, ve které byla kniha svázána. V některých případech se podaří identifikovat konkrétní dílnu, jindy jde alespoň o určení země, ve které dílna působila.

Cílem databáze Einbanddatenbank je vytvořit co možná nejúplnější katalog knihařského nářadí. Za tímto účelem se využívá tužkových obtahů (někdy nazývaných frotáž). Tato metoda reprodukování umožňuje v originální velikosti podat dostatečně kontrastní kopii plastické slepotiskové výzdoby. Jde o běžnou metodu využívanou i v zahraničních paměťových institucích, která vazbu nijak nepoškodí. Pro tyto účely je jednoznačně vhodnější než fotografie.

Z celkových 100 svazků, které byly k výzkumu v Jihočeském muzeu předvybrány, splňovalo kritéria dostatečné zřetelnosti slepotiskové výzdoby 74 z nich. Jednalo se hlavně o soubor prvotisků, případně též o postinkunábule z bývalé českobudějovické děkanské knihovny. V několika případech šlo o rukopisné knihy. Z prvotních výsledků vyplývá, že ve 26 případech lze určit českou práci, v dalším jednom případě je česká dílna pravděpodobná, bude to však vyžadovat další studium, ve 32 případech jde jednoznačně o zahraniční dílny, u dalších

Tužkový obtah kolků vazby prvotisku FK 30 nabízí zřetelnější výsledek než fotografie. Kolký pochází z dílny, kterou Einbanddatenbank eviduje pod č. 002849 a která podle předběžného průzkumu původních majitelů jí svázaných knih pracovala na přelomu 15. a 16. století v Českých Budějovicích.

Přední deska jednoho ze zkoumaných prvotisků
(FK 30, Riedl č. 358) zachycená na fotografii.

dvou je zahraniční dílna pravděpodobná. Výzdobu použitou u 13 dalších svazků se zatím nepodařilo identifikovat s dílnou. Co se týče přesnějšího geografického určení, stojí jistě za zmínku dílna působící na přelomu 15. a 16. století přímo v Českých Budějovicích. Ve sbírce je zastoupena nepočetněji. Vazba s kolky z této dílny se nachází celkem na 8 svazcích z fondu. Z dalších českých dílen se podařilo určit v jednom případě Český Krumlov a po jednom zastoupení jsou pravděpodobné dílny z Kutné Hory a z Prahy. Ze zahraničních dílen jde hlavně o německé země Sasko (Lipsko) a Bavorsko (Augsburg a Pasov), případně též o polský Krakov a Chelmo.

Projekt přispívá k dějinnému vývoji knižního trhu a v neposlední řadě odkrývá osudy jednotlivých konkrétních svazků. Je tak možné upřesnit cestu dané knihy ještě předtím než se dostala k prvnímu majiteli, případně to může pomoci s identifikací jejího objednavatele. Výzkum slepotiskových knižních vazeb může i v budoucnu obohatit dějiny evropské knižní kultury a přinést i nové poznatky na regionální úrovni.

Lukáš Pelikán

DIGITALIZACE DOKUMENTŮ V KNIHOVNĚ JIHOČESKÉHO MUZEA

V roce 2020 probíhala další digitalizace dokumentů knihovny Jihočeského muzea prostřednictvím Krajské digitalizační jednotky při Krajském úřadu Jihočeského kraje v Českých Budějovicích. Podařilo se dokončit digitalizaci titulu Sborník Jihočeského muzea v Českých Budějovicích, Přírodní vědy a Supplementa.

Zdigitalizované dokumenty jsou zveřejněny v Digitální knihovně Jihočeské vědecké knihovny (JVK).

Dokončená digitalizace byla nahlášena do Registru digitalizace a rovněž vyznačena v Souborném katalogu ČR.

V souladu se zákonem č. 121/2000 Sb. (autorský zákon) mohou být některé zdigitalizované dokumenty zobrazeny pouze v prostorách knihovny, JVK nebo knihovny Jihočeského muzea. Dokumenty lze v knihovně vytisknout. Autorský zákon připouští zpřístupnění děl na internetu 70 let po smrti všech autorů a dalších původců díla (překladatelé, ilustrátoři apod.) a 50 let od data vydání dokumentu.

Národní knihovně ČR se podařilo uzavřít licenční smlouvu s kolektivními správci DILIA a OOA-S a zpřístupnit formou vzdáleného přístupu (přístup z terminálu v knihovně bude k dispozici později) digitalizované dokumenty (knihy, časopisy, noviny atd.) z Národní digitální knihovny (NDK), vydané na území ČR do roku 1989. Služba vzdáleného přístupu k NDK umožňuje registrovaným uživatelům pouze čtení plného textu dokumentu. Současně je zakázáno zhotovení jakékoliv digitální i tiskové kopie. Knihovna Jihočeského muzea bude usilovat o uzavření smlouvy o poskytování služeb NDK s Národní knihovnou ČR a tuto službu nabídnout uživatelům knihovny JČM.

Jana Klimešová

VIRTUÁLNÍ PROHLÍDKA JIHOČESKÉHO MUZEA

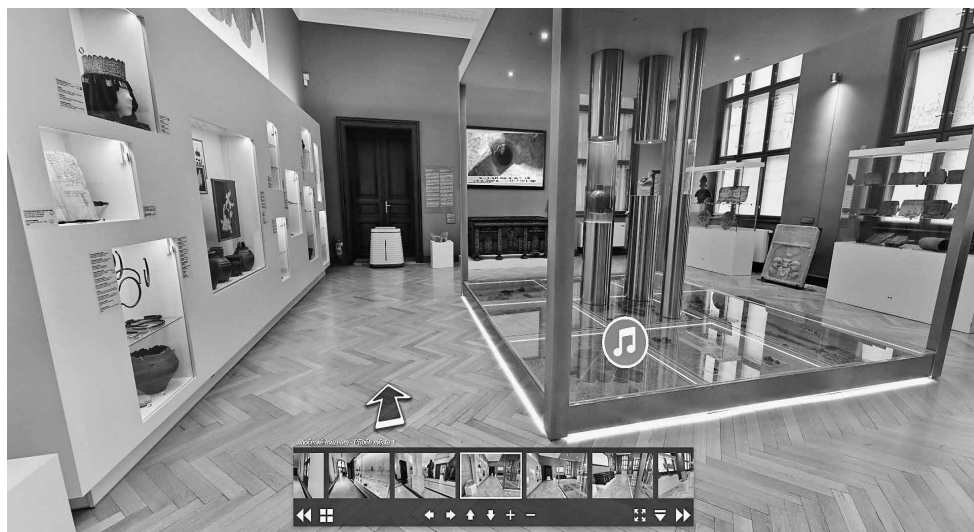
Vládní restriktivní opatření v souvislosti s šířením pandemie koronaviru a následné uzavření Jihočeského muzea veřejnosti dalo podnět – podobně jako v celé řadě jiných odvětví a fungování v běžném životě – k ještě většímu přesunu zájmů do online prostředí. Jihočeské muzeum začalo zpřístupňovat na svých webových stránkách vybrané edukační materiály, nabídlo prohlédnutí několika filmů vzešlých ze společné tvorby s Regionálním odborným pracovištěm pro lidovou kulturu, nebo také zveřejnilo různé audiovizuální materiály k aktuálním či již ukončeným výstavám.

Dalším cílem bylo vlastními silami zpřístupnit výstavní prostory v podobě interaktivní virtuální prohlídky, kterou si bude moci návštěvník sám procházet a prohlížet. K naplnění těchto plánů bylo potřeba pořídit potřebný nástavec na stativ, tzn. sférickou panoramatickou hlavu, která umožňuje upevnění a následné otáčení fotoaparátu v poloze respektující nodální (uzlový) bod. Respektování optického středu objektivu je nedílnou podmínkou pro správné fotografování zejm. interiérových panoramat, díky čemuž lze pak jednotlivé snímky spojovat s podstatně větší přesností.

Za účelem sestavení virtuální prohlídky bylo rozhodnuto, že každé jedno sférické panorama bude tvořeno ze 48 jednotlivých snímků. Ty jsou pořízeny z jednoho místa ve čtyř horizontálních polohách pohledu, přičemž každá rovina se skládá z 12 snímků, kdy jednotlivé fotografie od sebe dělí úhel pohledu 30°. Zpřístupněná část virtuální prohlídky Jihočeského muzea je složena celkem ze 76 sférických panoramat, tedy z 3 648 snímků.

Pro potřeby zveřejnění prohlídky na webových stránkách JČM bylo vytvořeno zcela nové uživatelské prostředí. Návštěvník začíná své putování na recepci muzea a přesouvá se po šipkách do vestibulu směrem k hlavnímu schodišti, kde se může rozhodnout pro navštívení aktuálních i již zrušených výstav v přízemí (Kouzlo sběratelství, Svatá Anežka Česká, S tím se musí něco udělat – 95 let Národopisného sdružení a Ten vánoční čas dočkali jsme zas), nebo může pokračovat do prvního podlaží, kde je k vidění výstava Lanna – Monumenty století a stálá expozice Příběh města Českých Budějovic. Další 39 panoramat bylo pořízeno již v nové stálé expozici ve druhém podlaží, která zatím není součástí této virtuální prohlídky.

Virtuální prohlídka Jihočeského muzea je unikátní hlavně svým vysokým rozlišením. Každý jeden panoramatický snímek nabízí rozlišení 600 Mpix, které umožňuje pohodlné přiblížení pohledu a detailní prohlédnutí vystavených předmětů včetně přečtení popisů a doprovodných textů. Příjemným

Stálá expozice Příběh města ve virtuální prohlídce.

zpestřením jsou audiovizuální prvky zakomponované do prohlídky (např. informační kiosky, audioguidy, fotografie či polygonální videa). Poslední jmenovaná videa si návštěvník může spustit na obrazovkách ve výstavních sálech. Filmy pak hrají i při pohybu pohledu a jeho zoomování. Navozují tak ještě autentičtější dojem z návštěvy muzea.

Přestože jsou osobní návštěva a živý prožitek svým způsobem nenahraditelné, našla virtuální prohlídka Jihočeského muzea zcela jistě své opodstatněné místo během období, kdy byla muzejní budova veřejnosti nepřístupná. Je také cenným prostředkem pro lidi, kteří do muzea nemohou osobně zavítat např. ze zdravotních důvodů, čemuž svědčí i ohlasy z řad veřejnosti. V neposlední řadě je to jeden ze způsobů archivace již proběhnutých výstav.

Lukáš Pelikán, Martin Dvořák

MYKOLOGICKÝ KLUB JIHOČESKÉHO MUZEA V ROCE 2020

Mykologický klub Jihočeského muzea (MK JČM) byl v roce 2020 stejně jako v letech předchozích dobrovolným sdružením amatérských mykologů a zájmovým sdružením spolupracovníků JČM bez vlastní právní subjektivity. MK JČM těsně spolupracoval s Jihočeským muzeem, především s jeho mykologem M. Beranem. Jihočeské muzeum klubu poskytovalo prostory pro některé jeho akce.

Výbor MK JČM pracoval v roce 2020 ve složení Jiří Souček – předseda, Jiří Janda – jednatel, Josef Chalupský – hospodář a Miroslav Beran – člen výboru delegovaný Jihočeským muzeem, odborný garant činnosti MK JČM.

Členské schůze probíhaly v prostorách historické budovy JČM, Dukelská 1, většinou první pondělí v daném měsíci. Jejich hlavní náplň byla následující:

- 7. 1.** Houby polesí Blana u Hluboké nad Vltavou (přednáška J. Součka, MK JČM).
- 3. 2.** Za houbami do kařonu Lužnice (přednáška L. Zíbarové, Mykologie.net).
- 2. 3.** Výroční členská schůze.
- 1. 6.** Dobře určitelné druhy našich kornatcovitých hub (přednáška A. Jirsy, MK JČM).
- 29. 6.** Zajímavé nálezy hub – jaro 2020 (krátké prezentace členů klubu a jejich hostů).
- 7. 9.** Zajímavé nálezy hub – léto 2020 (krátké prezentace členů klubu a jejich hostů).

Všechny přednášky uskutečněné v rámci programu MK JČM byly otevřeny veřejnosti.

Aktivity klubu v roce 2020 citelně utrpěly tím, že v jarních měsících a pak znovu od konce září až do konce roku byl společenský život utlumen protiepidemickými opatřeními směřujícími k potlačení epidemie nemoci covid-19. Proto byla zrušena i tradiční předvánoční schůze se soutěží Houby v octě a prezentací nálezů z podzimu.

Poradna pro houbaře byla otevřena v hlavní budově JČM (Dukelská 1) každé pondělí v době od 14.30 do 16.30 hodin od 18. 5. do 12. 10., tj. oproti tradičnímu časovému rozsahu (duben až listopad) byla redukována téměř o polovinu. V období hlavního růstu hub byla našťestí v provozu. Poradnu vedl mykolog JČM M. Beran a s určováním hub mu pravidelně pomáhal J. Souček (v době nepřítomnosti M. Berana poradnu vedl).

Výstava hub v JČM byla naplánována na 19.–22. 10., a tak musela být zrušena, neboť v tomto období již bylo Jihočeské muzeum pro veřejnost opětovně uzavřeno. Doprovodná chodbová fotografická výstava „Houby Blanského lesa a jižního Předšumaví“, která ukazovala bohatství hub této oblasti na fotografiích členů MK JČM J. Součka, T. Papouška, J. Jandy a V. Pravdy a spřátelených mykologů a fotografů hub M. Kříže, J. Hláška, L. Zíbarové a J. Burela, sice byla v muzejních prostorách instalována a 3. 10. otevřena, ale zhlédlo ji jen málo očí – muzeum bylo brzy poté zavřeno. Zrušeny byly také další jihočeské výstavy hub, kterých se měli účastnit členové klubu: v Táboře a v Chlumu u Třeboně.

Vzácná čirůvka tygrovaná (*Tricholoma pardinum*) byla v roce 2020 nalezena na dvou lokalitách v Pošumaví.

Foto Jiří Souček.

Rok 2020 měl být co do činnosti Mykologického klubu JčM mimořádný – po dvanácti letech se měl uskutečnit další ročník akce Týden mykologických exkurzí v jižních Čechách, na kterou bylo pozváno několik desítek profesionálních i amatérských mykologů z Česka a Slovenska. Za centrum akce bylo vybráno rekreační zařízení Vojenských lesů a statků ČR, s.p. Olšina u Horní Plané. Termín 26. 9.–3. 10. byl, jak se následně ukázalo, velmi dobře vybrán z hlediska růstu hub, ale bohužel nešťastně z pohledu průběhu epidemie: několik dnů před plánovaným začátkem akce byla znemožněna účast slovenských kolegů, a omezení takovýchto akcí v ČR bylo na spadnutí. V nastalé nejisté situaci jsme jakožto organizátoři akce zrušili s tím, že jsme zbylým přihlášeným nabídli realizaci terénních exkurzí pod naším vedením, ovšem bez původně plánovaného navazujícího programu. Celkem bylo navštíveno 11 lokalit v Pošumaví. Zúčastnilo se jich 19 mykologů, z nichž 11 bylo ubytováno v areálu Olšina.

Sezona 2020 byla z pohledu růstu hub v jižních Čechách velmi úspěšná, dostavilo se několik růstových vln. Hlavní příčinou byl fakt, že po pěti suchých letech byl roční úhrn srážek nadprůměrný a během sezony nenastala delší suchá období. Proběhla řada operativních výjezdů členů klubu do terénu. Bylo při tom objeveno několik velmi zajímavých, na druhy bohatých lokalit a zaznamenáno nemálo prvnáležů pro jižní Čechy, např. těchto druhů: hvězdovka Berkeleyyova (*Geastrum berkeleyi*), kyjanka zakouřená (*Clavaria fumosa*), pavučinec nejzářivější (*Cortinarius fulminoides*) a voskovka paprčitá (*Hygrocybe radiata*). Pro mykologický herbář Jihočeského muzea bylo získáno mnoho cenných dokladů a také byl nasbírána cenný materiál pro lyofilizaci.

Klub se prezentoval na svých webových stránkách v rámci webu JčM, aktuality týkající se jeho činnosti a mykologického dění v jižních Čechách na ně umisťoval J. Souček.

K 31. 12. 2020 čítal Mykologický klub JčM 22 členů.

Miroslav Beran

HISTORICKÝ KLUB PŘI JIHOČESKÉM MUZEU V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH, Z. S. V ROCE 2020

Historický klub evidoval v roce 2020 181 členů. V čele klubu stojí už 31. rokem předsedkyně Mgr. Alena Volná. Výkonným orgánem klubu je jedenáctičlenný výbor, který se kromě letních prázdnin schází každé první pondělí v měsíci. Členové klubu se setkávají dvakrát měsíčně na přednáškách, z nichž první má své stálé místo vždy druhé pondělí v měsíci v prostorách Jihočeského muzea a druhá o dva týdny později v Jihočeské vědecké knihovně.

Rok 2020 byl ale zcela jiný. Po prvních dvou měsících, kdy byly prosloveny čtyři přednášky, následovalo slavnostní březnové setkání, při kterém klub pokřtil svůj Almanach vydaný u příležitosti 60. výročí klubu v roce 2019. Den poté absolvovali členové klubu komentovanou prohlídku přírodovědné a geologické části nové expozice.

Spolkové a klubové aktivity stejně jako takřka všechny aspekty běžného života a zavedených pořádků však přerušila pandemie koronaviru. Klub tak musel poprvé po 60 letech své existence činnost přerušit. Vážnost situace neumožnila obnovení činnosti ani ve druhé polovině roku 2020.

Pro své členy nabídl klub prostřednictvím webových stránek muzea malé nahlédnutí do zrušené přednášky o svaté Anežce České, případně nabídl svým členům virtuální prohlídku Jihočeského muzea. Epidemická situace ovlivnila i pravidelné vydávání klubového periodika. Zpravodaj Historického klubu byl vydán na konci roku 2020 v podobě čtyřčísla 1–4/2020.

Všichni členové se těší na opětovné shledání a obnovení činnosti a doufají v dobrý konec nelehké situace.

Almanach Historického klubu v březnu 2020 pokřtili předsedkyně klubu Alena Volná, historik a numismatik Jiří Chvojka a spisovatel Jan Štifter.

Pro přehlednost uvádíme činnost Historického klubu v roce 2020:

Přednášky v Jihočeském muzeu od 16.30 hodin

- 13. ledna:** Doc. PhDr. David Tonzar, Th.D. – Sto let od vzniku Církve československé husitské.
10. února: Ing. Radek Kocanda – Zánik hradů na Malši.
9. března: PhDr. Jiří Chvojka – České Budějovice v 15. století, 600 let od narození Jiřího z Poděbrad. Součástí přednášky byl křest Almanachu HK k 60letému výročí.

Přednáškové podvečery v Jihočeské vědecké knihovně od 16 hodin

- 27. ledna:** Mgr. Markéta Hrdličková – Dějiny a vývoj augustiniánského kláštera v Třeboni.
24. února: PhDr. et PaedDr. Jiří Dvořák, Ph.D. – O některých jihočeských hradech a tvrzích.

Vycházky

- 10. března:** Komentovaná prohlídka přírodovědné a geologické části nové stálé expozice v Jihočeském muzeu. Vedli Mgr. Zdeněk Kletečka a Mgr. Sandra Venclová.

Lukáš Pelikán

NÁRODOPISNÉ SDRUŽENÍ PŘI JIHOČESKÉM MUZEU

Jako každoročně byla věnována péče o co nejpestřejší obsahovou dramaturgii. Veřejnost se mohla seznámit s řemeslnými technikami textilními (lektorka Dana Vařilová) i kamnářskými: kamna, pece, sporáky v lidovém interiéru představila etnografka Dr. Hana Soukupová a Mistr kamnář Mgr. Libor Soukup. Svůj prostor dostaly i lidové písně o slastech a strastech života vojenského (Mgr. Hana Klimešová a zpěvačky JSPT Úsvit). Nezapomnělo se ani na velmi oblíbené povídání o „starých Budějcích“ s Milanem Binderem a procházku místa navždy zmizelého, Rybní ulici, s Mgr. Janem Štifferem a „věčně zelenou“ tematiku lidové stravy, tentokrát masopustní i postní (Dr. Marcela Macková).

Bohužel vzhledem k situaci v České republice a s ní souvisejícími regulujícími a omezujícími vládními opatřeními muselo operativně dojít k volbě alternativních řešení: soustředění se na přípravu listopadové jubilejní výstavy vyhledáváním podkladů, archivních dokumentů i reprezentačních artefaktů; edukační akce – které prostě nelze řešit bezkontaktně – bohužel nemohly být realizovány vůbec.

„S tím se musí něco udělat“ – 95 let Národopisného sdružení při Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích.

Výstava v kostce připomínala existenci zájmového klubu působícího při českobudějovickém muzeu již téměř jedno celé století, jeho minulost a současnost i jeho významné osobnosti. Své místo a prostor měli současní členové sdružení, lidoví tvůrci podílející se tradičně na udržování a předávání bohatých tradic jihočeského regionu. Specifika muzejního prostředí měla poskytnout návštěvníkům i umocnění atmosféry vánočních a velikonočních svátků a umožnit i případnou inspiraci pro mladší generaci. Podrobněji o výstavě viz zpráva Regionálního odborného pracoviště (str. 66) a webové stránky Jihočeského muzea.

Marcela Macková

ROZPOČET A VÝSLEDKY HOSPODAŘENÍ ZA ROK 2020

I. Výsledek hospodaření

Jihočeské muzeum za rok 2020 dosáhlo kladného HV jak v hlavní činnosti, a to ve výši 18 978,31 Kč, tak v činnosti doplňkové, a to 6 294,11 Kč. Celkový hospodářský výsledek muzea byl za rok 2020 25 272,42 Kč. Mírně zvýšený HV je vykázan pouze běžnou činností muzea, která směřuje dle plánovaného rozpočtu k HV 0 Kč. Celkově se hospodaření organizace za rok 2020 spíše, vzhledem ke snížení provozního příspěvku v průběhu roku a narušení provozu pro návštěvníky (vládní opatření), přibližovalo k roku 2019.

UKAZATEL	UPRAVENÝ ROZPOČET 2020 (vnitřní úprava v návaznosti na změny výše provozního příspěvku)	SKUTEČNOST 2020
Výnosy celkem	58 389 000,00	59 922 988,92
Výnosy vlastní činnosti	4 042 000,00	3 906 009,79
Příspěvek na provoz od zřizovatele	53 697 000,00	53 697 000,00
Výnosy ostatních transferů (granty, dotace)	650 000,00*	2 263 220,00
Ostatní výnosy	0,00	56 759,13
Náklady celkem	58 389 000,00	59 897 716,50
Náklady vlastní činnosti	58 389 000,00	59 560 583,70
Náklady v rámci ostatních transferů (granty, dotace)	0,00	337 132,80
Hospodářský výsledek (hlavní + doplňková)	0,00	25 272,42

* obsahuje pouze odpisy transferů

II. ROZBOR NÁKLADŮ A VÝNOSŮ

II.1. Náklady

Muzeum v roce 2020 v důsledku vládních opatření nemohlo plně nebo vůbec uskutečnit velmi významnou část svého programu. Jednalo se například o program Velikonoc, Vánoc, muzejní noci, ale byly rovněž zavřeny velké výstavní projekty Kouzlo sběratelství a Lanna. Činnost muzea se tedy zaměřila na investiční akci Archeoskanzen v Trocnově, který je hrazen z investic a na opravy a udržování svých budov (a samozřejmě na činnost sbírkotvornou), které jsou těžko uskutečnitelné při běžném provozu, a to jednak z personálního, ale i návštěvnického hlediska. Z tohoto důvodu došlo například k přečerpání položky SU 511 Opravy a udržování o více než milion Kč. Právě z důvodu plánu velkých výstavních projektů nebylo v této položce i oproti roku 2019 rozpočtováno tolik prostředků. Náklady na materiál byly rozpočtovány na 3,2 mil. Kč, ale vlivem snížení provozního příspěvku byly čerpány na 2,9 mil. Kč. Takto se rovněž postupovalo u položky SU 558 Náklady z drobného majetku, který byl v konečném důsledku čerpán nižší o 1,2 mil. Kč. Největší položkou, u které došlo k úspoře, jsou platy, kde bylo celkově uspořeno 2 mil. Kč na celkových platech včetně OON a 700 tis. Kč na zákonných odvodech. U této položky mohlo dojít k úspoře hlavně z důvodu, že muzeum stále počítá s přijetím zaměstnanců na Archeoskanzen v Trocnově a v platech

je rovněž tvořena mírná rezerva na jejich případné zákonné zvýšení. Dále jsou v nákladech položky, u kterých došlo ke zvýšení, a to například položka SU 551 odpisy a položka SU 518 Ostatní služby. Ostatní služby jsou přečerpány z důvodu výše zmíněných prací v objektech muzea při uzavření budov a zvýšené odpisy jsou zapříčiněny tím, že v důsledku časového rozestupu mezi návrhem rozpočtu a tvorbou odpisového plánu došlo ke změnám při zařazení majetku v rámci projektu z IROP (toto se uskutečnilo v prosinci 2019, kdy rozpočet na rok 2020 již musel být navržen). Celkové náklady organizace na hlavní činnost byly 59 878 225,38 Kč a 19 491,12 Kč tvořily náklady na činnost doplňkovou, kterou je ubytování na Trocnově. Na toto ubytování je v nákladech například spotřební materiál, platy a energie.

Rozpočet a skutečné čerpání nákladů roku 2020 v tis. Kč

Druh nákladu	Schválený rozpočet 2020	Upravený rozpočet 2020 (vnitřní úprava v návaznosti na změny výše provozního příspěvku)	Skutečnost 2020	Skutečnost 2020 bez dotační a grantové činnosti
Spotřeba materiálu	3 200	2 600	2 979	2 968
<i>z toho: nákup knih a periodik pro knihovnu muzea</i>	130	130	85	85
<i>materiál pro záchranný archeologický výzkum</i>	0	0	68	68
Spotřeba energie	3 485	3 300	3 280	3 280
Prodané zboží	360	360	391	391
Opravy a udržování	1 100	1 100	2 117	2 117
<i>z toho: restaurování a preparace sbírkových předmětů</i>	400	400	461	461
Cestovné	200	70	83	83
<i>z toho: cestovné pro záchranný archeologický výzkum</i>	30	30	23	23
Náklady na reprezentaci	60	30	25	25
Ostatní služby	6 500	6 500	6 938	6 882
<i>z toho: služby pro záchranný archeologický výzkum</i>	600	600	339	339
Náklady na platy	29 900	27 800	27 673	27 497
<i>z toho: podíl platů pro záchranný arch. výzkum</i>	0	0	588	588
Zákonné pojištění	9 904	9 227	9 046	9 002
<i>z toho: podíl pojištění pro záchranný arch. výzkum</i>	0	0	163	163
Ostatní sociální náklady	1 470	1 320	1 322	1 322
Daně a poplatky	30	30	28	28
Odpisy dlouhodobého majetku	4 700	5 120	5 114	5 114
Drobný dlouhodobý majetek	2 000	830	824	775
Ostatní náklady	100	102	78	78
Celkem	63 009	58 389	59 898	59 562

Výdaje na publikační činnost muzea v roce 2020

NÁZEV VYDANÉ PUBLIKACE	NÁKLAD V KS	VÝDAJ V KČ
Výběr č. 3/2020	180	7 590,00
Jihočeský sborník historický roč. 2019	250	79 266,60
Výběr č. 1/2020	180	7 210,50
Výběr č. 2/2020	180	6 850,80
Supplementum JSH č. 11 – Jan Rafael Schuster ve světové válce	250	61 868,00
Archeologické výzkumy v jižních Čechách č. 33/2020	200	38 080,00
Sborník Jihočeského muzea v Českých Budějovicích, Přírodní vědy č. 60/2020	200	25 814,00
Výběr č. 4/2019	180	11 722,00
Výroční zpráva muzea za rok 2019	150	16 625,40
Zpravodaj Historického klubu 1–4/2020	80	6 223,00
Kouzlo sběratelství – katalog	600	128 476,38
Kouzlo sběratelství – kniha	550	316 143,30
Almanach historického klubu	50	3 465,00
Škola hry na dudy Josefa Koreše	250	44 210,00
Celkem		753 544,98

Náklady a výdaje v rámci výstavní činnosti a ostatních akcí muzea

Celkové náklady a výdaje na výstavní činnost muzea a akce v roce 2020 činily 4 682 tis. Kč bez grantové a projektové činnosti. Tabulka níže zachycuje vybrané výstavní a kulturní akce.

NÁZEV VÝSTAVY/AKCE	NÁKLAD V KČ
95 let národopisného sdružení	3 770
Masopust	11 000
Velikonoční výstava	21 872
Trocnovské slavnosti	171 056
Vánoční výstava	24 125
Kouzlo sběratelství	717 829
Výstava orchidejí	71 179
Svatá Anežka Česká a obraz její úcty v jižních Čechách	3 862
Řemesla pod Novohradskými horami – příprava	97 876
Výstava Lanna	1 713 585

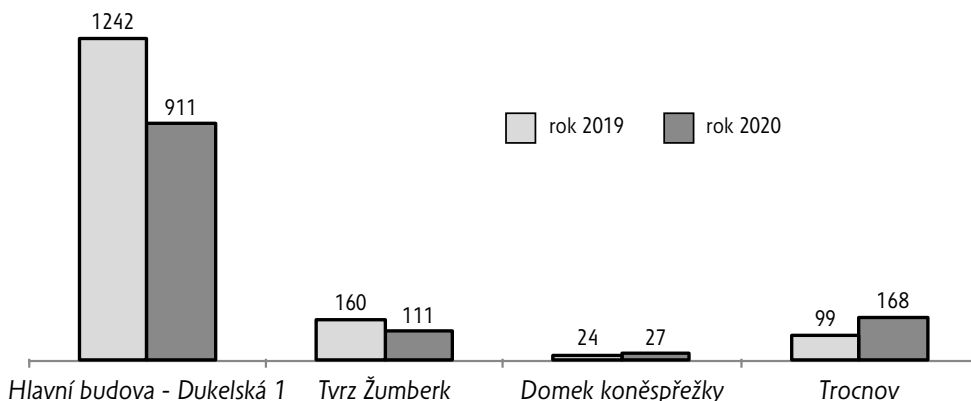
II.2. Výnosy

Výnosy roku 2020 byly o přibližně 300 tis. Kč nižší než za rok 2019. Toto byl důsledek hlavně snížení výnosů ze vstupného a zboží. To, že je výše výnosů přibližně stejná, i když v původně schváleném rozpočtu na rok 2020 byla cca o 5 mil. Kč vyšší, je způsobeno snížením provozního příspěvku pod jeho výši v roce 2019. V roce 2020 došlo ke zvýšenému čerpání pouze u položky záchranný archeologický průzkum a také oproti schválenému rozpočtu vzrostla položka odpisů z transferů. Celkové výnosy z hlavní činnosti organizace byly 59 897 203,69 Kč a výnosy doplňkové činnosti (nájemné Trocnov) byly 25 785,23 Kč.

Rozpočet a skutečné čerpání výnosů roku 2020 v tis. Kč

Druh výnosu	Upravený rozpočet 2020 (vnitřní úprava v návaznosti na změny výše provozního příspěvku)	Skutečnost 2020	Skutečnost 2020 bez dotační a grantové činnosti
Výnosy z prodeje služeb	3 100	3 236	3 236
z toho: záchranný archeologický výzkum	1 500	1 716	1 716
vstupné	1 200	1 216	1 216
Výnosy z pronájmu	130	149	149
Výnosy z prodeje zboží	450	451	451
z toho: prodej vlastních publikací	380	261	261
upomínkové předměty	70	190	190
Výnosy z prodeje majetku	0	2	2
Čerpání fondů	0	0	0
Ostatní výnosy z činnosti	12	70	70
Finanční výnosy	0	55	55
Výnosy z transferů	54 697	55 960	54 776
Celkem	58 389	59 923	58 739

Výnosy ze vstupného za rok 2019 a rok 2020 dle objektů muzea v tis. Kč – porovnání

III. Pracovníci a platy

Muzeum mělo ve schváleném rozpočtu pro rok 2020 uveden průměrný evidenční počet zaměstnanců ve výši 71 osob.

K 31. 12. 2020 byl průměrný roční evidenční počet fyzických pracovníků 72,33 a přepočtených 68,69. V rozpočtu na rok 2020 byly schváleny prostředky na platy ve výši 28 700 tis. Kč. Tato položka, ale byla vlivem snížení provozního příspěvku ponížena (viz. v tabulce níže). Ke snížení mohlo dojít také díky tomu, že předpokládané nové pracovní pozice pro Archeoskanzen v Trocnově zatím nebyly obsazeny.

UKAZATEL	UPRAVENÝ ROZPOČET 2020 <small>(vnitřní úprava v návaznosti na změny výše provozního příspěvku)</small>	SKUTEČNOST 2020 VČETNĚ VPP OD ÚŘADU PRÁCE A OSTATNÍCH DOTACÍ A GRANTŮ
Průměrný roční evidenční přepočtený počet pracovníků	71,00	68,69
Prostředky na platy bez OON v Kč	26 800 000,00	26 571 907,00
OON v Kč	1 000 000,00	924 786,00
Průměrný měsíční plat v Kč	31 455,40	32 236,51

IV. Investice

Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích v roce 2020 vynaložilo investiční prostředky na tyto investiční akce:

INVESTIČNÍ AKCE	VYNALOŽENÉ INVESTIČNÍ PROSTŘEDKY V ROCE 2020
Nákup kopírovacího stroje	66 683,10
Dobový oděv na figurínu	52 200,00
Veřejné osvětlení Trocnov	395 428,00
Projektová dokumentace výměník Dukelská 1	59 895,00
Rekonstrukce LAN sítě na budově Fr. Šrámka	94 027,49
Nákup sbírkových předmětů	498 101,00
Užití dotace IROP ze SR a z EU – expozice	19 069 833,29
Archeoskanzen Trocnov	9 640 676,36
Celkem	29 876 844,24

Přehled pohybů na investičním fondu muzea v roce 2020

Počáteční stav IF k 1. 1. 2020	31 096 006,28
Převody z rezervního fondu	246 760,52
Odpisy dlouhodobého majetku	4 114 367,54
Investiční dotace od zřizovatele vč. kofinancování EU projektů	17 550 000,00
Vratka kofinancování IROP expozice	-639 640,45
Přijetí transferu ze SR a EU – IROP expozice	19 069 833,29
Ostatní příjem	826,45
Financování investičních potřeb	29 876 844,24
Konečný stav IF k 31. 12. 2020	41 561 309,39

V. Granty a dotace

Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích v roce 2020 obdrželo tyto granty a dotace:

NÁZEV DOTACE/GRANTU – POSKYTOVATEL	CELKOVÉ VYNALOŽENÉ FINANČNÍ PROSTŘEDKY V ROCE 2020 V KČ	ÚHRADA Z DOTACE/GRANTU V KČ
Lidová kultura – MK ČR – dudy	68 289,00	42 000,00
Lidová kultura – MK ČR – dokumentace	71 207,00	40 000,00
Portál řemesel – Jihočeský kraj	11 506,00	11 506,00
Úřad práce + evropský sociální fond	185 671,00	120 000,00
Kompenzace ztráty na vstupném od Jčk	XXX	9 320,00
IROP – tvorba expozice (neinvestice) – vyúčtování	971 158,84	971 158,84
Výhra v soutěži – vedeno jako transfer z MK ČR	XXX	70 000,00
Celkem	1 307 831,84	1 263 984,84

Poznámka: grant Portál řemesel přechází z předchozích let a pokračuje i dále.

Veronika Paxová

STRUKTURA A STAV PRACOVNÍKŮ V ROCE 2020

Jihočeské muzeum je organizačně členěno na 13 samostatných oddělení.

V roce 2020 mělo celkové uspořádání muzea tuto strukturu:

Jméno a příjmení	funkce	Začátek PPV	Konec PPV
ODDĚLENÍ ŘEDITELE			
Ing. František Štangl	ředitel		
Ing. Jana Kopecká	asistentka, pracovník vztahů k veřejnosti		
Bc. Martin Dvořák	operátor informačních a komunikačních technologií		
PhDr. et Mgr. Marcela Macková	Regionální odborné pracoviště pro lidovou kulturu		
ÚTVAR NÁMĚSTKA ŘEDITELE PRO ODBORNOU MUZEJNÍ ČINNOST			
Mgr. Helena Štejskalová	kurátor sbírkových a mobiliárních fondů, náměstek ředitele pro odbornou muzejní činnost		
		MD, RD od 2. 1. 2020	
Mgr. Eva Hyndráková, Ph.D.	kurátor sbírkových a mobiliárních fondů – numismatik, náměstek ředitele pro odbornou muzejní činnost		
		1. 2. 2020	
Bc. Lukáš Pelikán	dokumentátor		31. 3. 2020
Bc. Nikola Seifertová	koordináční, projektový a programový pracovník		RD
Mgr. Simona Foltýnová	koordináční, projektový a programový pracovník	1. 4. 2020	
ODDĚLENÍ EKONOMICKÉ			
Ing. Veronika Paxová	finanční referent, vedoucí oddělení		
Václava Dobešová	účetní, zásobovač		
Ing. Ivana Pilná	personalista		
Jaroslava Řežábková	účetní		
Marek Budějcký	koordináční, projektový a programový pracovník		
ODDĚLENÍ PROVOZNĚ TECHNICKÉ			
Ing. Jan Pelech	technický pracovník, vedoucí oddělení		
Martin Bach	výstavář		
Jiří Císař	zámečnick		14. 5. 2020
Jiří Elias	provozář		30. 4. 2020
Rudolf Šafařta	truhlář		
Martin Tesař	provozář		
Hana Bauerová	uklízeč	1. 1. 2020	31. 12. 2020
Soňa Josefíková	uklízeč	16. 3. 2020	16. 11. 2020
Hana Křelinová	uklízeč		
Renáta Nováčková	uklízeč		
Jaroslava Němcová	uklízeč	1. 3. 2020	31. 5. 2020
Libuše Tesková	uklízeč		

ODDĚLENÍ CES

Bc. Petra Kočerová

Jana Šteflová

Mgr. Lucie Šimková

dokumentátor, vedoucí oddělení

dokumentátor

koordinační, projektový a programový pracovník

ODDĚLENÍ ARCHEOLOGIE

PhDr. Petr Zavřel, Ph.D.

doc. Mgr. Ondřej Chvojka, Ph.D.

Mgr. Zuzana Thomová

Mgr. Daniel Hlásek, Ph.D.

Ladislav Bílý

Tomáš Kolegar

Karel Vávra

Leona Töröková

Marie Vojtová

Věra Dvořáková

archeolog, vedoucí oddělení

archeolog

archeolog

archeolog

dokumentátor

dokumentátor

dokumentátor

konzervátor

administrativní a spisový pracovník

dokumentátor

ODDĚLENÍ EDUKACE

Mgr. Lukáš Faktor

Mgr. Hana Hojerová

Mgr. Lucie Líkařová

Mgr. Andrea Neitřvalová

Miroslava Sloupová

pedagog volného času, vedoucí oddělení

pedagog volného času

pedagog volného času

pedagog volného času

pedagog volného času

RD

1. 3. 2020

ODDĚLENÍ KNIHOVNY

Mgr. Eva Náprstková

Jana Klimešová

Blanka Irová

Helena Motýčková

Bc. Lukáš Pelikán

knihovník, vedoucí oddělení

knihovník, vedoucí oddělení

knihovník

dokumentátor – fotograf

kurátor sbírkových a mobiliárních fondů

MD, RD od 1. 4. 2020

1. 4. 2020

1. 4. 2020

ODDĚLENÍ PŘÍRODNÍCH VĚD

Mgr. Zdeněk Kletečka

Mgr. Miroslav Beran

Ing. Martin Lepší, Ph.D.

Mgr. Václav Mikeš

Mgr. Sandra Venclová

Ing. Ladislav Černý

Ing. Marie Kroneislová

Iveta Šťastná

**kurátor sbírkových a mobiliárních fondů – entomolog,
vedoucí oddělení**

kurátor sbírkových a mobiliárních fondů – mykolog

kurátor sbírkových a mobiliárních fondů – botanik

kurátor sbírkových a mobiliárních fondů – zoolog

kurátor sbírkových a mobiliárních fondů – geolog

dokumentátor

manipulační dělník

manipulační dělník

ODDĚLENÍ SPOLEČENSKÝCH VĚD

PhDr. Jiří Petráš

Mgr. Hana Cukrová

Mgr. Eva Hyndráková, Ph.D.

Mgr. Alexandra Khadka

**kurátor sbírkových a mobiliárních fondů – historik
nejnovějších dějin, vedoucí oddělení**

kurátor sbírkových a mobiliárních fondů

kurátor sbírkových a mobiliárních fondů – numismatik

kurátor sbírkových a mobiliárních fondů

31. 1. 2020

RD

Mgr. Leoš Nikrmajer	kurátor sbírkových a mobiliárních fondů – historik novějších dějin		
Bc. Petra Prokopcová	kurátor sbírkových a mobiliárních fondů – hudební a divadelní archiv		
Mgr. Hynek Rulíšek	kurátor sbírkových a mobiliárních fondů		
PhDr. Hana Soukupová	kurátor sbírkových a mobiliárních fondů		
Ivana Jíchová	dokumentátor		
Irena Tauerová	dokumentátor		
Markéta Kozáková, DiS.	konzervátor		31. 5. 2020
Jakub Kössl	konzervátor	1. 9. 2020	
Bc. Kristýna Reindlová	konzervátor	1. 2. 2020	
Jan Török	konzervátor		

ODDĚLENÍ PROGRAMOVÉ A PROPAGAČNÍ

Mgr. Tomáš Svoboda

**produkční, programový a kulturně-výchovný pracovník,
vedoucí oddělení**

Terezie Fojtlová	výstavář		
Vlasta Bícová	pokladník		
Pavla Křížová	pokladník		
Klára Bártová	zřízenec v kulturních zařízeních		31. 1. 2020
Marta Herdová	zřízenec v kulturních zařízeních		RD
Ludmila Leštinová	zřízenec v kulturních zařízeních		31. 1. 2020
Ladislav Lhota	zřízenec v kulturních zařízeních		
Milena Odleváková	zřízenec v kulturních zařízeních		
Bc. Olga Pikousová	zřízenec v kulturních zařízeních	1. 7. 2020	
Jana Rybičková	zřízenec v kulturních zařízeních	1. 2. 2020	31. 12. 2020
Libuše Šimová	zřízenec v kulturních zařízeních		30. 4. 2020

ODDĚLENÍ PAMÁTNÍK JANA ŽIŽKY Z TROCNOVA

Mgr. Miroslav Petrovský

koordinační, projektový a programový pracovník

Libuše Šimová	přůvodce	1. 5. 2020	30. 9. 2020
Jiří Elias	provozář	1. 5. 2020	

ODDĚLENÍ TVRZ ŽUMBERK

Roman Josefík

správce památkových objektů, kastelán

Dana Petrová	přůvodce	12. 5. 2020	31. 10. 2020
--------------	----------	-------------	--------------

Ivana Pilná

STATISTIKA NÁVŠTĚVNOSTI ZA ROK 2020

- Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích – hlavní historická budova: **30 895** osob.
- Muzeum koněspřežky: **1 315** osob.
- Památník Jana Žižky z Trocnova: **21 720** osob.
- Tvrz Žumberk u Nových Hradů: **9 998** osob.
- CELKEM ZA ROK 2020 (všechny pobočky): **63 928** osob.

Statistika návštěvnosti hlavní historické budovy JČM po měsících

Leden:	3 221 osob
Únor:	11 257 osob
Březen:	1 471 osob
Duben:	Ø
Květen:	1 446 osob
Červen:	2 730 osob
Červenec:	2 590 osob
Srpen:	2 634 osob
Září:	1 305 osob
Říjen:	315 osob
Listopad:	Ø
Prosinec:	599 osob

Akce evidované mimo elektronický systém (písemně, sdělením apod.) za celý rok 2020: **3 327** osob.

Porovnání návštěvnosti Jihočeského muzea a jeho poboček (období 2013–2020)

r. 2013:	44 797 osob
r. 2014:	73 180 osob
r. 2015:	73 337 osob
r. 2016:	113 469 osob
r. 2017:	102 651 osob
r. 2018:	138 581 osob
r. 2019:	98 110 osob
r. 2020:	63 928 osob

Porovnáme-li celková čísla za rok 2019 a rok 2020 je zde evidentní pokles návštěvnosti, který byl způsoben uzavřením Jihočeského muzea na základě rozhodnutí vlády, která se těmito opatřeními snažila zabránit šíření onemocnění covid-19.

Návštěvnost webových stránek www.muzeumcb.cz za r. 2020: 92 635 uživatelů.
(nezahrnuto do celkové návštěvnosti)

Zobrazení webových stránek www.muzeumcb.cz za r. 2020: 249 906 zobrazení.
(nezahrnuto do celkové návštěvnosti)

Tomáš Svoboda

PŘÍLOHA 1

I. stupeň evidence (CES) – rok 2020

FOND	POČET PŘÍR. ČÍSEL	POČET KS (CELKEM)	SBĚR KS	KOUPĚ KS	DAR KS	VLASTNÍ ČINNOST	STARÉ FONDY	PŘEVOD KS
Archeologie	201	19 315	19 315	–	–	–	–	–
Umělecký průmysl	2	2	1	–	1	–	–	–
Národopis	1	1	1	–	–	–	–	–
Numismatika	1	1	1	–	–	–	–	–
Socialismus	29	33	31	2	–	–	–	–
Kapitalismus	103	233	118	20	95	–	–	–
Fototéka	–	–	–	–	–	–	–	–
Filmotéka	–	–	–	–	–	–	–	–
Botanika	4	1 102	728	374	–	–	–	–
Entomologie	7	254	254	–	–	–	–	–
Mykologie	–	–	–	–	–	–	–	–
Geologie	2	19	13	–	6	–	–	–
Zoologie	8	10	7	3	–	–	–	–
Staré tisky	–	–	–	–	–	–	–	–
Grafika	–	–	–	–	–	–	–	–
Písemnosti a tisky	–	–	–	–	–	–	–	–
Výtvarné umění	–	–	–	–	–	–	–	–
Divadelní archiv	–	–	–	–	–	–	–	–
Hudební archiv	–	–	–	–	–	–	–	–
Vojenské sbírky	3	3	–	3	–	–	–	–
Celkem	361	20 973	20 469	402	102	–	–	–

Petra Kočerová

PŘÍLOHA 2

II. stupeň evidence (CES) – rok 2020

FOND	INV. ČÍSLA	POČET PŘÍR. ČÍSEL	POČET KUSŮ
Numismatika	0	0	0
Kapitalismus (rekatalogizace)	143 1202	99 –	213 –
Socialismus	399	244	1000
Botanika	1027	1	1027
Entomologie	120	7	330
Mykologie	1037	2	1037
Geologie	0	0	0
Zoologie	0	0	0
Fototéka	243	35	1415
Filmotéka	0	0	0
Umělecký průmysl	80	43	158
Národopis	147	15	113
Rukopisy (rekatalogizace) 5	0 –	0 –	0
Grafika	1	1	10
Staré tisky	22	22	22
Literární archiv (rekatalogizace)	227 –	9 273	3 –
Divadelní archiv	0	0	0
Hudební archiv (rekatalogizace)	0 1910	0 –	0 –
Archeologie	683	151	7581
Výtvarné umění	5	5	5
Vojenské sbírky (rekatalogizace)	2 54	2 –	2 –
Celkem	7316	630	13186

Petra Kočerová

PŘÍLOHA 3

Vyřazené sbírkové předměty (CES) – rok 2020

PODSBÍRKA	POČET POLOŽEK	POČET KUSŮ SB. PŘEDMĚTŮ
	0	0
Celkem	0	0

Petra Kočerová

JIHOČESKÉ MUZEUM V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Historická budova, Dukelská 1, České Budějovice

Kulturní památka

tel: 391 001 531

stálé expozice: Stálá přírodovědná, archeologická a národopisná expozice,
Příběh města Českých Budějovic.

otevřeno: celoročně: úterý–neděle, svátky: 9–17.30 hodin.

Muzeum Koněšpřežky, Mánesova 10, České Budějovice

Národní kulturní památka

tel.: 386 354 820

stálá expozice: Strážní domky a drážní strážníci na území koněšpřežní železnice
České Budějovice – Linec.

otevřeno: květen–září: úterý–neděle, svátky: 9–12.30, 13.00–17.00 hodin.

Tvrz Žumberk u Nových Hradů

Kulturní památka

tel.: 391 001 550

stálé expozice: Lidový malovaný nábytek z jižních Čech, historie tvrze,
Úředník rožmberský v baště „C”,
Lapidárium Jihočeského muzea v baštách „A” a „B”.

otevřeno: duben a říjen: soboty, neděle, svátky: 9–17 hodin,
květen, červen a září: úterý–neděle, svátky: 9–17 hodin,
červenec a srpen: úterý–neděle, svátky: 9–18 hodin.

Památník Jana Žižky v Trocnově

Národní kulturní památka

tel.: 727 822 571

výstava: Jan Žižka a významné milníky husitství v českých a německých dějinách.

otevřeno: květen–září: úterý–neděle, svátky: 9–12.30, 13.00–17.00 hodin.

ROZDĚLENÍ PRACOVIŠŤ JIHOČESKÉHO MUZEA V ROCE 2020

Dukelská 1, České Budějovice

ředitel, sekretariát ředitele;
náměstek ředitele pro odbornou muzejní činnost;
regionální odborné pracoviště pro lidovou kulturu;
centrální evidence sbírek (CES), spisovna;
ekonomické oddělení;
provozně technické oddělení;
IT oddělení;
edukační oddělení;
knihovna;
oddělení společenských věd – národopis;
oddělení společenských věd – numismatika;
oddělení společenských věd – umělecký průmysl;
programové a propagační oddělení;
výtvarný ateliér.

L. B. Schneidera 6, České Budějovice

oddělení společenských věd – hudební a divadelní archiv;
přírodovědné oddělení.

Fráni Šrámka 4, České Budějovice

oddělení společenských věd – novější dějiny;
oddělení společenských věd – nejnovější dějiny;
archeologické oddělení;
konzervátoři.

BAREVNÁ OBRAZOVÁ PŘÍLOHA

V barevné obrazové příloze nabízíme pohledy do nové Stálé přírodovědné, archeologické a národopisné expozice v Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích, dále pak fotografie ze dvou nejvýznamnějších výstavních projektů v roce 2020: Kouzlo sběratelství a Lanna – monumenty století.

PŘÍRODOVĚDNÁ ČÁST NOVÉ STÁLÉ EXPOZICE

GEOLOGICKÁ ČÁST NOVÉ STALÉ EXPOZICE

ARCHEOLOGICKÁ ČÁST NOVÉ STÁLÉ EXPOZICE

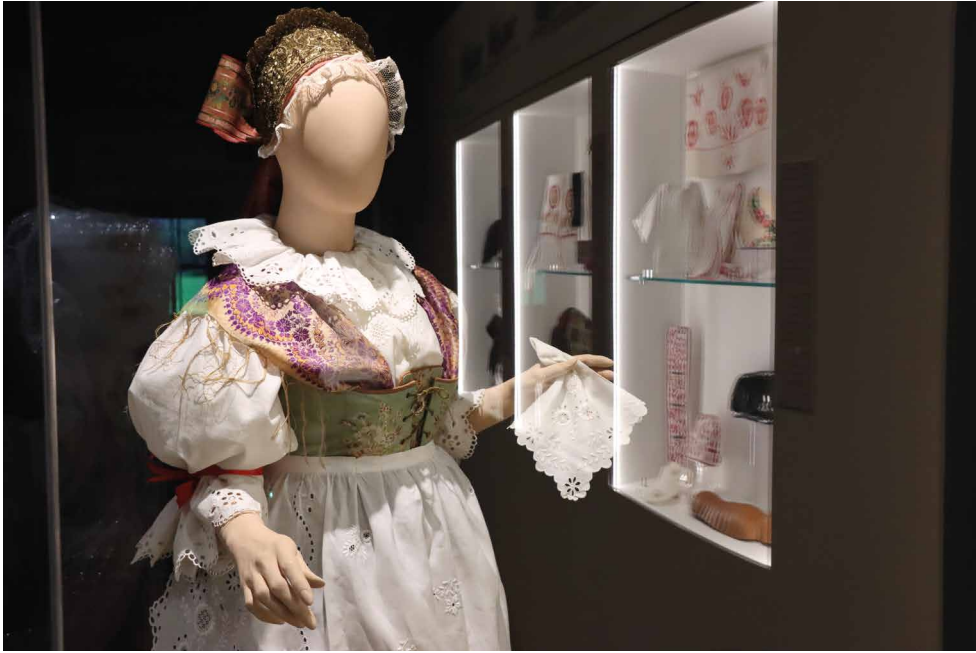

NÁRODOPISNÁ ČÁST NOVÉ STÁLÉ EXPOZICE

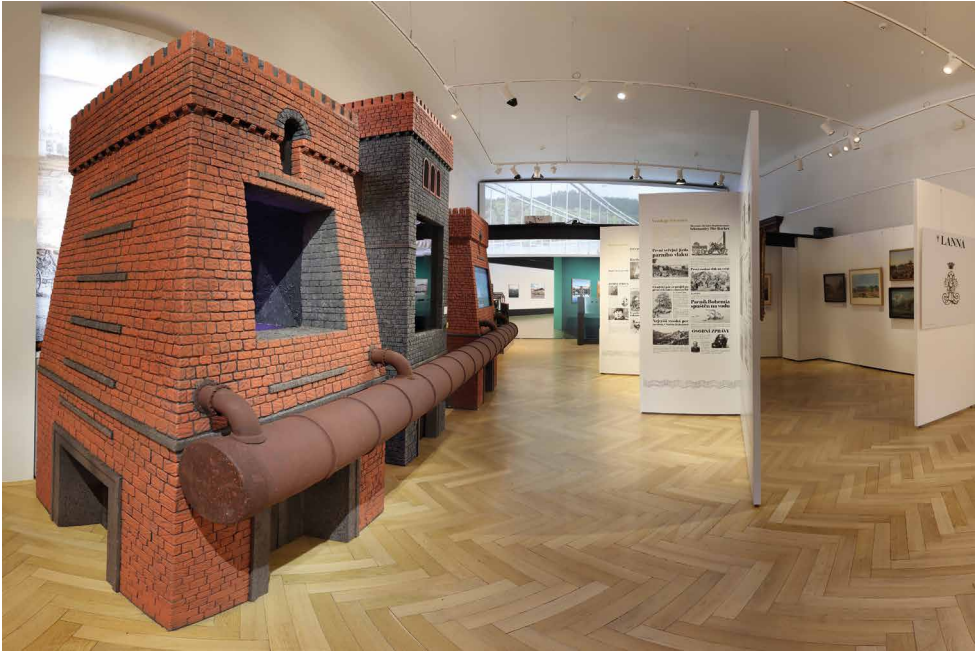

LANNA – MONUMENTY STOLETÍ

KOUZLO SBĚRATELSTVÍ. UNIKÁTY ZE SOUKROMÝCH SBÍREK. ZBRANĚ, ZBROJ A JINÉ SKVOSTY

UKÁZKY PLAKÁTOVÉ TVORBY V ROCE 2020

NOVÁ STÁLÁ EXPOZICE

PŘÍRODOVĚDA

GEOLOGIE

ARCHEOLOGIE

NÁRODOPIS

JIHOČESKÉ MUZEUM
V ČESKÝCH BUDEJOVICÍCH

www.muzeumcb.cz

JIHOČESKÉ MUZEUM V ČESKÝCH BUDEJOVICÍCH
Otevírací doba: úterý – neděle, 9:00 – 17:30 hodin

JIHOČESKÉ MUZEUM
V ČESKÝCH BUDEJOVICÍCH

KOUZLO SBĚRATELSTVÍ

Unikáty ze soukromých sbírek
Zbraň, zbroj a jiné skvosty

od 12. května 2020

www.muzeumcb.cz

LANNA

MONUMENTY SOLETÍ
VÝSTAVA K 100. LETNÍCE ČESKÉ REPUBLIKY

od 26. května 2020

www.muzeumcb.cz

JIHOČESKÉ MUZEUM
V ČESKÝCH BUDEJOVICÍCH

TRADIČNÍ VÝSTAVA ORCHIDEJÍ

14. 2. – 23. 2. 2020
(včetně pondělí)

kukulus, bromelie, sukulentů, jiných exotických rostlin
a hmyzu včetně porady pro pestiče

www.muzeumcb.cz

JIHOČESKÉ MUZEUM
V ČESKÝCH BUDEJOVICÍCH

VELIKONOČE na Doudlebsku

20. 3. – 13. 4. 2020

www.muzeumcb.cz

JIHOČESKÉ MUZEUM
V ČESKÝCH BUDEJOVICÍCH

Svatá Anežka Česká
a obraz její octy v jižních Čechách

25. 10. 2019 – 18. 10. 2020

www.muzeumcb.cz

MUZEJNÍ NOC

16. 10. 2020
OD 17:00 HOD.

VSTUP ZDARMA

JIHOČESKÉ MUZEUM
V ČESKÝCH BUDEJOVICÍCH

www.muzeumcb.cz

JIHOČESKÉ MUZEUM
V ČESKÝCH BUDEJOVICÍCH

TROCNOVSKÉ SLAVNOSTI

19. září 2020 od 13:00 hod.

VSTUP ZDARMA WWW.MUZEUMCB.CZ

VÝSTAVA A SOUTĚŽ PLASTICKÝCH MODELŮ

JIHOČESKÝ KAPR

KD Slávie, Jiráčkova 2, 370 01 České Budějovice

31. 10. 2020

www.muzeumcb.cz

JIHOČESKÉ MUZEUM
V ČESKÝCH BUDEJOVICÍCH

VÝSTAVA HUB

19. 10. – 22. 10. 2020
(pondělí – čtvrtek)

www.muzeumcb.cz

JIHOČESKÉ MUZEUM
V ČESKÝCH BUDEJOVICÍCH

FOTOGRAFICKÁ VÝSTAVA

Houby Blanského lesa a jižního Předšumaví

3. 10. – 1. 11. 2020

www.muzeumcb.cz

JIHOČESKÉ MUZEUM
V ČESKÝCH BUDEJOVICÍCH

Ten vánoční čas dočkali jsme zas

3. 12. 2020 – 6. 1. 2021

www.muzeumcb.cz

JIHOČESKÉ MUZEUM
V ČESKÝCH BUDEJOVICÍCH

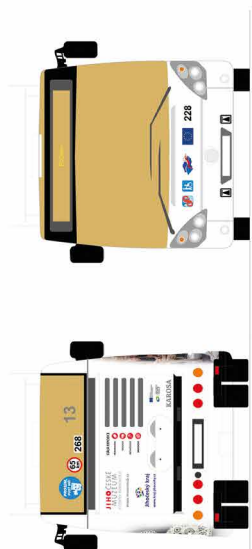
„S tím se muži něco udělat!“

95 let činnosti
Národopisného sdružení
u Jihomoravského muzea v Českých Budějovicích

3. 12. 2020 – 2. 5. 2021

www.muzeumcb.cz

NOVÝ CELOVOZOVÝ POLEP TROLEJBUSU S UPOUTÁVKOU NA JIHOČESKÉ MUZEUM

OBSAH

SBÍRKOTVORNÁ ČINNOST	9
PÉČE O SBÍRKY	11
KULTURNĚ OSVĚTOVÁ ČINNOST	17
DOKUMENTAČNÍ A VĚDECKOVÝZKUMNÁ ČINNOST	27
EDIČNÍ A PUBLIKAČNÍ ČINNOST	30
ODBORNÁ SPOLUPRÁCE	36
ZÁJMOVÁ A VLASTIVĚDNÁ ČINNOST	40
ZAHRANIČNÍ STYKY	42
DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ	43
DALŠÍ AKTIVITY, KONFERENCE A SEMINÁŘE	44
VÝSTAVY PŘIPRAVENÉ A ZAHÁJENÉ V ROCE 2020	45
VÝZNAMNÉ NÁVŠTĚVY V ROCE 2020	56
VÝZNAMNÍ PARTNEŘI MUZEA	57
Z ČINNOSTI JEDNOTLIVÝCH ODDĚLENÍ MUZEA	58
ROZPOČET A VÝSLEDKY HOSPODAŘENÍ ZA ROK 2020	90
STRUKTURA A STAV PRACOVNÍKŮ V ROCE 2020	96
STATISTIKA NÁVŠTĚVNOSTI ZA ROK 2020	99
PŘÍLOHA 1 (I. stupeň evidence CES za rok 2020)	100
PŘÍLOHA 2 (II. stupeň evidence CES za rok 2020)	101
PŘÍLOHA 3 (vyřazené sbírkové předměty za rok 2020)	102
PŘÍLOHA 4 (pobočky, otevírací doba a kontakty)	103
BAREVNÁ OBRAZOVÁ PŘÍLOHA	105
OBSAH	123

Výroční zpráva Jihočeského muzea v Českých Budějovicích za rok 2020

Vydalo Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích v roce 2021

Editor: Bc. Lukáš Pelikán

Redakční rada: Mgr. Lukáš Faktor, doc. Mgr. Ondřej Chvojka, Ph.D., Mgr. Zdeněk Kletečka,
Jana Klimešová, PhDr. Jiří Petráš, Mgr. Tomáš Svoboda

Foto: doc. Mgr. Ondřej Chvojka, Ph.D., Roman Josefík, Helena Motyčková, Bc. Lukáš Pelikán,
Mgr. Miroslav Petrovský, Mgr. Tomáš Svoboda

Externí autoři fotografií jsou uvedeni u snímku.

Sazba, grafické zpracování a tisk: Tiskárna PROTISK, s.r.o., České Budějovice

Náklad: 150 kusů

ISBN: 978-80-7646-013-3